

371. 2013

๑ ๒๑ พ

๗-๒

พฤติกรรมการณ์พิเศษของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล
ตามทัศนะของอาจารย์ นักศึกษา และหัวหน้าหอผู้ป่วย

22 ต.ค. 2539

ปริญญานิพนธ์
ของ
ลักขณันท์ เดชบุญ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการอุดมศึกษา

มีนาคม 2539

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

B Aa 206

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปัญหานี้นับนี้แล้ว เห็นสมควร
รับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการอุดมศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

..... ประธาน
(รศ.ดร.วิชัย วงษ์ใหญ่)
..... กรรมการ
(ดร.สุพร ตั้งสมวรพงษ์)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(รศ.ดร.วิชัย วงษ์ใหญ่)
..... กรรมการ
(ดร.สุพร ตั้งสมวรพงษ์)
..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ดร.จาวรรณ สกุลคู่)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปัญหานี้นับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการอุดมศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ดร.ศิริภา พูลสุวรรณ)

วันที่ ๘ เดือน มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยความเมตตากรุณาอนุเคราะห์เป็นอย่างดียิ่งจากผู้มี
พระคุณหลายท่าน ประกอบด้วย รองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย วงษ์ใหญ่ ประธานกรรมการควบคุม
ปริญญานิพนธ์ อาจารย์ ดร.สุวพร ตั้งสมวรวงษ์ กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ และอาจารย์
ดร.จารุวรรณ สกุลคู กรรมการสอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์ ที่ได้ให้คำปรึกษาแนะนำเพื่อแก้ไข
ให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอ
กราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย อาจารย์ ดร.กุลยา
ตันติผลาชีวะ อาจารย์ทัศนาศ ทอภักดิ์ อาจารย์สนั่น มีชันหมาก และอาจารย์พรพรรณ เรือง อมิตาภา
ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและตรวจแบบสอบถามที่ใช้ในการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้

ขอกราบขอบพระคุณและสักนิกานพระคุณอย่างยิ่งสำหรับคุณพ่อ คุณแม่ น้อง ๆ ทุกท่านที่
คอยช่วยเหลือและเป็นกำลังใจในการทำปริญญานิพนธ์มาโดยตลอด

ขอกราบขอบพระคุณพี่ ๆ เพื่อน ๆ และน้อง ๆ สาขาการอุดมศึกษาทุกท่านที่ทำให้กำลังใจ
สนับสนุน และให้ความช่วยเหลือจนงานวิจัยนี้สำเร็จ

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาในสาขาการอุดมศึกษาแก่
ผู้วิจัย

ลักษณะนันท์ เศษบุญ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	7
ความสำคัญของการวิจัย	8
ขอบเขตของการวิจัย	8
นิยามศัพท์เฉพาะ	10
สมมติฐานการวิจัย	12
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	14
การเรียนการสอนทางพยาบาลศาสตร์	14
หน้าที่รับผิดชอบของอาจารย์ประจำหอผู้ป่วย	20
การนิเทศการศึกษายาบาลภาคปฏิบัติ	23
ความหมายของการนิเทศการศึกษายาบาลภาคปฏิบัติ	23
จุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษายาบาลภาคปฏิบัติ	24
หลักการนิเทศการศึกษายาบาลภาคปฏิบัติ	26
กระบวนการนิเทศการศึกษายาบาลภาคปฏิบัติ	26
วิธีการนิเทศ เทคนิค และการปฏิบัติ	37
ลักษณะและคุณสมบัติของอาจารย์นิเทศก์	40
3 วิธีดำเนินการวิจัย	47
การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	47
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	48
การเก็บรวบรวมข้อมูล	51
การจัดกระทำข้อมูล	52
การวิเคราะห์ข้อมูล	53

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	54
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	58
สัญลักษณ์ทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	58
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	58
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	59
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	129
ความมุ่งหมายของการวิจัย	129
วิธีการดำเนินการวิจัย	129
การวิเคราะห์ข้อมูล	130
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	130
อภิปรายผล	137
ข้อเสนอแนะ	146
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป	147
บรรณานุกรม	149
ภาคผนวก	155
ภาคผนวก ก หนังสือแนะนำ	156
ภาคผนวก ข แบบสอบถามสำหรับอาจารย์ นักศึกษา และหัวหน้าหอผู้ป่วย	165
ภาคผนวก ค คำอำนาจงานเนรรายชื่อและคำความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม	182
ภาคผนวก ง รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม	187
ประวัติย่อของผู้วิจัย	189

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนและร้อยละของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำนวนตามสถานภาพ	48
2 จำนวนและร้อยละของแบบสอบถามที่ส่งไปได้คืนและสมบูรณ์ จำนวนตาม สถานภาพ	52
3 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนะของอาจารย์ นักศึกษา และหัวหน้าหอผู้ป่วย ที่มีต่อพฤติกรรมการณ์เทศของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัย- พยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ แต่ละด้าน และรวม 3 ด้าน ...	60
4 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนะของอาจารย์ นักศึกษา และหัวหน้าหอผู้ป่วย ที่มีต่อพฤติกรรมการณ์เทศของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัย- พยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ ด้านการวางแผนการณ์เทศ ...	61
5 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนะของอาจารย์ นักศึกษา และหัวหน้าหอผู้ป่วย ที่มีต่อพฤติกรรมการณ์เทศของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัย- พยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ ด้านการดำเนินการนิเทศ	68
6 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนะของอาจารย์ นักศึกษา และหัวหน้าหอผู้ป่วย ที่มีต่อพฤติกรรมการณ์เทศของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัย- พยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ ด้านการประเมินผลการนิเทศ .	78
7 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนะของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 นักศึกษาชั้นปีที่ 2 นักศึกษาชั้นปีที่ 3 และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ที่มีต่อพฤติกรรมการณ์เทศ ของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ แต่ละด้าน และรวม 3 ด้าน	84
8 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนะของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 นักศึกษาชั้นปีที่ 2 นักศึกษาชั้นปีที่ 3 และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ที่มีต่อพฤติกรรมการณ์เทศ ของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ ด้านการวางแผนการณ์เทศ	86

9	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 นักศึกษาชั้นปีที่ 2 นักศึกษาชั้นปีที่ 3 และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ที่มีต่อพฤติกรรมการณ์เทศ ของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ ด้านการดำเนินการนิเทศ	93
10	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 นักศึกษาชั้นปีที่ 2 นักศึกษาชั้นปีที่ 3 และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ที่มีต่อพฤติกรรมการณ์เทศ ของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ ด้านการประเมินผลการนิเทศ	105
11	เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างทักษะของอาจารย์ นักศึกษา และหัวหน้า- หอผู้ป่วย ที่มีพฤติกรรมการณ์เทศของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัด กระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ แต่ละด้าน และรวม 3 ด้าน	111
12	ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างทักษะของอาจารย์ นักศึกษา และหัวหน้า- หอผู้ป่วย ที่มีต่อพฤติกรรมการณ์เทศของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ ด้านการวางแผนการนิเทศ ด้านการ ดำเนินการนิเทศ และด้านการประเมินผลการนิเทศ รวม 3 ด้าน เป็นรายคู่	113
13	ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างทักษะของอาจารย์ นักศึกษา และหัวหน้าหอผู้ป่วย ที่มีต่อพฤติกรรมการณ์เทศของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวง สาธารณสุข เขตภาคใต้ ด้านการวางแผนการนิเทศ เป็นรายคู่	114
14	ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างทักษะของอาจารย์ นักศึกษา และหัวหน้าหอผู้ป่วย ที่มีต่อพฤติกรรมการณ์เทศของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวง สาธารณสุข เขตภาคใต้ ด้านการดำเนินการนิเทศ เป็นรายคู่	115
15	ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างทักษะของอาจารย์ นักศึกษา และหัวหน้าหอผู้ป่วย ที่มีต่อพฤติกรรมการณ์เทศของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวง สาธารณสุข เขตภาคใต้ ด้านการประเมินผลการนิเทศ เป็นรายคู่	116

16	เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างทักษะของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 นักศึกษาชั้นปีที่ 2 นักศึกษาชั้นปีที่ 3 และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ที่มีต่อพฤติกรรมการนิเทศของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ แต่ละด้าน และรวม 3 ด้าน	117
17	ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างทักษะของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 นักศึกษาชั้นปีที่ 2 นักศึกษาชั้นปีที่ 3 และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ที่มีต่อพฤติกรรมการนิเทศของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ ด้านการวางแผนการนิเทศ ด้านการดำเนินการนิเทศ และด้านการประเมินผลการนิเทศ รวม 3 ด้าน เป็นรายคู่	118
18	ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างทักษะของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 นักศึกษาชั้นปีที่ 2 นักศึกษาชั้นปีที่ 3 และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ที่มีต่อพฤติกรรมการนิเทศของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ ด้านการวางแผนการนิเทศ เป็นรายคู่	119
19	ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างทักษะของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 นักศึกษาชั้นปีที่ 2 นักศึกษาชั้นปีที่ 3 และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ที่มีต่อพฤติกรรมการนิเทศของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ ด้านการดำเนินการนิเทศ เป็นรายคู่	120
20	ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างทักษะของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 นักศึกษาชั้นปีที่ 2 นักศึกษาชั้นปีที่ 3 และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ที่มีต่อพฤติกรรมการนิเทศของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ ด้านการประเมินผลการนิเทศ เป็นรายคู่	121
21	ค่าความถี่ของข้อเสนอแนะเกี่ยวกับพฤติกรรมการนิเทศของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้	123
22	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ t - test และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ...	183

ภูมิหลัง

การพยาบาลเป็นการบริการให้ความช่วยเหลือมนุษย์ในด้านสุขภาพอนามัย โดยลักษณะวิชาชีพต้องอาศัยความรู้ทางวิทยาศาสตร์ ศิลปศาสตร์ และศาสตร์สาขาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องประกอบกับประสบการณ์ในการปฏิบัติการพยาบาล จึงจะทำให้พยาบาลสามารถให้บริการแก่มนุษย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพ ฉะนั้น บุคคลผู้ประกอบวิชาชีพพยาบาลจึงต้องเป็นผู้มีความละเอียดอ่อน มีความรู้ มีความสามารถ และมีทักษะ สามารถแก้ไขปัญาสุขภาพของผู้ป่วย ตลอดจนช่วยเหลือบุคคลทั่วไปให้ดำรงไว้ซึ่งสุขภาพดี ดังที่ ฟลอเรนซ์ ไนติงเกิล (Florence Nightingale) ได้กล่าวไว้ว่า "การพยาบาลเป็นศิลปะที่ละเอียดอ่อนที่สุดและเป็นงานที่ต้องปฏิบัติต่อสิ่งมีชีวิตหรือมนุษย์ซึ่งมีชีวิตจิตใจ สลับซับซ้อน ละเอียดอ่อน มิใช่เป็นงานที่กระทำกับวัตถุหรือหุ่นปั้น" (เกศินี เทียนพิทักษ์, 2529 : 1 ; อ้างอิงแหล่งรอง Nightingale. n.d. : unpagged) การผลิตบุคลากรทางการพยาบาล เพื่อให้มีคุณลักษณะดังกล่าว สำหรับในประเทศไทยเป็นหน้าที่ของสถาบันการศึกษาพยาบาลในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย กระทรวงกลาโหม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข กรุงเทพมหานคร ภาคเอกชนและมูลนิธิ ซึ่งลักษณะการจัดการศึกษาโดยรวมจะมีลักษณะที่คล้ายคลึงและเป็นไปในแนวเดียวกัน

เมื่อพิจารณาถึงการจัดดำเนินการของสถานศึกษาโดยทั่วไปมักประกอบด้วยกระบวนการที่สำคัญ 3 ประการด้วยกัน ได้แก่ กระบวนการบริหาร เป็นเรื่องเกี่ยวกับการวางแผน การดำเนินการ และการประเมินผลเกี่ยวกับสถานศึกษา หลักสูตร ผู้สอน ผู้เรียน วัสดุอุปกรณ์ ตำราเรียน และอาคารสถานที่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนและเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอนอันเป็นเป้าหมายหลักของสถานศึกษา (กิติมา ปวีตติลล, 2532 : 4 ; วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์, 2538 : 34) กระบวนการจัดการเรียนการสอน เป็นการจัดดำเนินการเกี่ยวกับการกำหนดวัตถุประสงค์ในการสอน การดำเนินการสอน การประเมินผู้เรียนก่อนและหลังสอน การปรับปรุงการเรียนการสอนซึ่งเป็นกระบวนการหลักในการผลิตบุคลากรระดับต่าง ๆ (บุญชม

ศรีสะอาด. 2537 : 5 - 9 ; จำเริญ ศิลพานิช. 2538 : 61 ; กิดานันท์ มลิทอง. 2535 : 66 - 73 ; สุพิน บุญช่วงศ์. 2536 : 11 - 14) นอกจากนี้กระบวนการนิเทศ เป็นกระบวนการสนับสนุนกระบวนการเรียนการสอนอีกลักษณะหนึ่ง โดยเป็นการชี้แนะ แนะนำ และให้ความร่วมมือของผู้บริหารต่อกิจกรรมต่าง ๆ ของครูตลอดจนการปรับปรุงตัวครู เพื่อให้ บรรลุเป้าหมายทางการศึกษาที่วางไว้ ซึ่งมีกระบวนการปฏิบัติที่สำคัญคือ การวางแผนการนิเทศ การดำเนินการนิเทศ และการประเมินผลการนิเทศ (กิดานันท์ มลิทอง. 2532 : 262 ; วาไรตัน บุญสวัสดิ์. 2538 : 3 ; Marks, Stoops and Stoops. 1985 : 4) ซึ่ง การจัดการศึกษาเพื่อผลิตบุคลากรทางการพยาบาลจะมีลักษณะที่แตกต่างไปจากการจัดการศึกษา โดยทั่วไปในบางส่วนของกระบวนการจัดการเรียนการสอนและกระบวนการนิเทศ

การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตโดยภาพรวม ประกอบด้วย 4 หมวดวิชา ได้แก่ หมวดวิชาพื้นฐานทั่วไป หมวดวิชาพื้นฐานวิชาชีพ หมวดวิชาชีพการพยาบาล และหมวดวิชา เลือกเสรี โดยเฉพาะหมวดวิชาชีพการพยาบาลมีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นทั้งภาคทฤษฎีและ ภาคปฏิบัติ โดยภาคทฤษฎีนักศึกษาจะเรียนภายในห้องเรียนของสถาบัน มีความมุ่งหมายให้นักศึกษามี พัฒนาการในด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) โดยมุ่งให้มีความรู้เพื่อเป็นหลักและแนวทาง ในการให้การพยาบาลผู้ป่วยได้อย่างเหมาะสม ด้านจิตพิสัย (Affective Domain) มุ่งปลูกฝังให้ นักศึกษามีค่านิยมและเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ และด้านทักษะพิสัย (Psychomotor Domain) มุ่งให้ นักศึกษาได้รับประสบการณ์ในการปฏิบัติการพยาบาล ความมุ่งหมายทั้ง 3 ประการดังกล่าวข้างต้น เป็นการเตรียมนักศึกษาพยาบาลให้มีความพร้อมพอที่จะฝึกหัดปฏิบัติการพยาบาลกับผู้ป่วยได้ โดยทั่วไป การเรียนภาคทฤษฎีนั้นนักศึกษาจะเรียนเป็นกลุ่มใหญ่ของชั้นปีนั้น ๆ โดยเฉลี่ยมีนักศึกษาตั้งแต่ 30 คน ขึ้นไป ผู้สอนจะใช้วิธีการบรรยาย การสาธิต และการทดลองในสถานการณ์จำลอง ซึ่งมีผลให้นักศึกษา มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนค่อนข้างน้อย ส่วนภาคปฏิบัตินักศึกษาจะเรียนรู้จากสถานการณ์ ที่ เป็นจริงกับผู้ป่วยในหอผู้ป่วย ทั้งนี้มีความมุ่งหมายให้นักศึกษามีพัฒนาการทั้ง 3 ด้านเช่นกัน โดยด้าน พุทธิพิสัย มุ่งให้นักศึกษามีความรู้จากภาคทฤษฎีไปวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการของผู้ป่วยแต่ละราย พร้อมทั้งวางแผนการปฏิบัติการพยาบาลเพื่อแก้ปัญหาและประเมินผลการปฏิบัติการพยาบาลได้อย่างมี ประสิทธิภาพ ด้านจิตพิสัย มุ่งปลูกฝังให้นักศึกษามีความศรัทธาในวิชาชีพ มีความอดทน เสียสละ

ต้องการช่วยเหลือผู้ป่วยอย่างจริงจัง และทักษะพิสัย มุ่งให้นักศึกษามีความสามารถในการปฏิบัติการพยาบาลได้อย่างถูกต้อง มีน้ำใจ และเหมาะสมกับผู้ป่วยแต่ละราย นอกจากนั้นยังช่วยให้นักศึกษาสามารถปรับตัวได้ทันกับเหตุการณ์ประจำวันและความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสม ซึ่งการเรียนการสอนภาคปฏิบัติจะแบ่งนักศึกษาออกเป็นกลุ่มเล็ก ๆ ประมาณ 6 - 10 คน ดังนั้นนักศึกษาจึงมีโอกาสดำเนินส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างเต็มที่ และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของการศึกษาทั้ง 2 ลักษณะ คือภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ จะเห็นได้ว่าภาคทฤษฎีนักศึกษาจะได้รับการพัฒนาด้านพุทธิพิสัยมากกว่าด้านอื่น ๆ ส่วนภาคปฏิบัตินักศึกษาจะได้รับการพัฒนาทั้ง 3 ด้านอย่างเต็มที่โดยเฉพาะด้านทักษะพิสัย ดังนั้นการจัดการศึกษาพยาบาลจึงสอดคล้องกับลักษณะของวิชาชีพที่ยึดการปฏิบัติเป็นแกนกลาง โดยสรุป การเรียนการสอนภาคปฏิบัติในการศึกษาวิชาชีพพยาบาลจึงมีความสำคัญ โดยที่การเรียนการสอนภาคปฏิบัตินั้นต้องยึดผู้ป่วยเป็นศูนย์กลาง อนึ่ง การปฏิบัติงานของนักศึกษาจึงต้องเกี่ยวข้องกับกฎหมาย ศีลธรรม จรรยา และความปลอดภัยของผู้ป่วย ซึ่งในสถานภาพของนักศึกษายังไม่ได้รับใบอนุญาตให้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลได้ (หลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์ พ.ศ. 2528. 2532 : 16 ; ประมวลเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรของทบวงมหาวิทยาลัยและหนังสือเวียนที่เกี่ยวข้อง. 2534 : 33 - 34 ; พาวีดา อิบราฮิม. 2535 : 176 - 177 ; กุลยา ตันดินลาชีวะ. 2535 : 1) ดังนั้นการปฏิบัติงานของนักศึกษาจึงต้องอยู่ภายใต้การดูแลรับผิดชอบและการนิเทศของอาจารย์พยาบาลประจำหอผู้ป่วยอย่างใกล้ชิด

กระบวนการนิเทศการศึกษาพยาบาลนอกจากจะมีความหมายเช่นเดียวกับการศึกษาทั่วไป ดังได้กล่าวแล้วข้างต้น ยังหมายถึงการนิเทศของอาจารย์พยาบาลประจำหอผู้ป่วยต่อการปฏิบัติงานของนักศึกษาอีกด้วย โดยอาจารย์จะทำหน้าที่สอน กำกับ ควบคุม ตรวจสอบ ชี้แนะ แนะนำ ปรึกษา ร่วมมือ กระตุ้น แก้ไข ชมเชย และประเมินผลการปฏิบัติงานเพื่อให้นักศึกษาได้มีพัฒนาการทั้ง 3 ด้าน และเมื่อพิจารณาถึงวิธีการนิเทศของอาจารย์โดยทั่วไปจะมี 2 วิธีด้วยกัน คือ การนิเทศอย่างใกล้ชิด (Close Supervision) โดยอาจารย์จะติดตามนิเทศนักศึกษาที่ขาดประสบการณ์ตรงและนักศึกษาที่ขาดความกระตือรือร้นให้อยู่ในสายตาตลอดเวลา เพื่อให้นักศึกษาปฏิบัติงานได้ถูกต้อง และผู้ป่วยได้รับความปลอดภัยอย่างสูงสุด และการนิเทศทั่วไป (General Supervision) เป็นการนิเทศโดยอาจารย์จะสังเกตดูนักศึกษาอยู่ห่าง ๆ เป็นวิธีที่อาจารย์มักปฏิบัติต่อนักศึกษาที่มีประสบการณ์ตรงมา

บ้างแล้ว และนักศึกษาที่มีความกระตือรือร้น ทั้งนี้เพื่อให้นักศึกษามีอิสระในการคิด และแสดงความสามารถได้อย่างเต็มที่ โดยอาจารย์จะให้ความช่วยเหลือแก่นักศึกษาในกรณีที่เป็นเท่านั้น

(ระจิตร นิคมรัฐ. 2533 : 200 ; พนนิช ศิริวงศ์. 2536 : 3 ; พวงรัตน์ บุญญานุรักษ์. 2537 : 16) การนิเทศการปฏิบัติงานของนักศึกษาจึงเป็นเครื่องมือสำคัญของอาจารย์พยาบาลในการสอนภาคปฏิบัติ และมีความจำเป็นต่อการปฏิบัติงานของนักศึกษาทุกระดับชั้น อนึ่ง เมื่อพิจารณาถึงบุคคลที่เลือกเรียนวิชาชีพพยาบาล ส่วนใหญ่เลือกเรียนเพียงเพื่อให้มีสถานที่เรียน และมองเห็นว่า วิชาชีพพยาบาลหางานทำได้ง่าย มีโอกาสเรียนต่อในสาขาอื่น ๆ อีกได้ และมีโอกาสได้ติดต่อกับคนจำนวนมาก สำหรับนักศึกษาที่เลือกเรียนเพราะใจชอบมีน้อย ฉะนั้น งานนิเทศจึงเป็นงานหนักและเป็นศิลปะที่ต้องใช้ทักษะอย่างสูงในการนิเทศที่จะทำให้นักศึกษาเกิดแรงจูงใจในการปฏิบัติงานอย่างแท้จริง และจะเป็นผลต่อเนื่องให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง การนิเทศจึงจำเป็นต้องอาศัยอาจารย์พยาบาลที่มีประสิทธิภาพ โดยเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในด้านวิชาการพยาบาลและวิชาการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง มีความชำนาญในการปฏิบัติการพยาบาล และควรจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ในเรื่องหลักและวิธีการสอน จิตวิทยาการเรียนรู้ การสอนและการนิเทศในหอผู้ป่วย ตลอดจนทักษะทางการสอนและการนิเทศ และที่สำคัญคือต้องมีเจตคติที่ดีต่อการสอนและต่อวิชาชีพ (พาริดา อภิราชม. 2535 : 31, 180 ; สุรางค์ ไคว์ตระกูล. 2537 : 129 ; รัตนภรณ์ ศิริวัฒน์ชัยพร. 2535 : 29 ; พนนิช ศิริวงศ์. 2536 : 12 ; กุลยา ตันติผลาชีวะ. 2535 : 4 - 6)

วิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพัฒนากำลังคนด้านสาธารณสุข สำนักงานปลัดกระทรวงกระทรวงสาธารณสุข เป็นสถาบันการศึกษาพยาบาลที่กระจายอยู่ทั่วทุกภาคของประเทศไทยรวม 34 แห่ง มีเป้าหมายในการผลิตพยาบาลให้มีความรู้ความสามารถด้านวิชาชีพ พร้อมทั้งมีคุณธรรม จริยธรรมในการปฏิบัติการพยาบาล เพื่อสนองความต้องการด้านบริการพยาบาลในสังคมไทย (หลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต พ.ศ. 2528. 2532 : 6) โดยมีการจัดการเรียนการสอนและการนิเทศในหลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตในลักษณะดังกล่าว ซึ่งเป็นแนวทางที่มั่นใจได้ว่าการผลิตบุคลากรพยาบาลจะสามารถบรรลุเป้าหมายและได้พยาบาลที่มีคุณภาพตามที่พึงประสงค์

จากผลการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพการนิเทศการฝึกปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาลใน
วิทยาลัยพยาบาล สังกัดกองงานวิทยาลัยพยาบาล สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงสาธารณสุข
ของ นุชบา สมร่วง (2529 : 108 - 109) รวบรวมข้อมูลจากอาจารย์นิเทศการฝึกปฏิบัติงาน
ของนักศึกษา สรุปได้ว่า นักศึกษาพยาบาลหลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์และผดุงครรภ์ไม่
สามารถนำความรู้ในภาคทฤษฎีไปประยุกต์ใช้ในการฝึกปฏิบัติได้ และในส่วนของการบริหารการนิเทศ
ด้านการวางแผนการนิเทศ อาจารย์วางแผนไม่สอดคล้องกับนโยบายที่ใช้เป็นหลักการจัดการศึกษา
ด้านการดำเนินการนิเทศ อาจารย์ให้ความรู้ไม่เป็นไปตามโปรแกรมที่กำหนดไว้ และขาดการสร้าง
แรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ทำให้นักศึกษาขาดแบบอย่างที่ดี และด้านการประเมินผลการนิเทศ ผู้
ประเมินขาดความรู้ในการวัดและประเมินผล ต่อมาระหว่างวันที่ 18 เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2533
ถึงวันที่ 29 เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2533 กองงานวิทยาลัยพยาบาล สำนักงานปลัดกระทรวง
กระทรวงสาธารณสุข ได้นิเทศวิทยาลัยพยาบาลทั่วประเทศ 23 แห่ง เพื่อรักษามาตรฐานการศึกษา
ของวิทยาลัยพยาบาล (การนิเทศวิทยาลัยพยาบาล. 2533 : 1 - 102) สรุปรายงานผลการนิเทศ
ดังนี้ ด้านการวางแผนการนิเทศ บางวิทยาลัยอาจารย์ไม่มีแผนการนิเทศนักศึกษาเป็นลายลักษณ์อักษร
บางวิทยาลัยอาจารย์วางแผนการสอนและการนิเทศไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของรายวิชา บาง
วิทยาลัยอาจารย์ไม่จัดทำคู่มือการฝึกภาคปฏิบัติให้นักศึกษา ด้านการดำเนินการนิเทศ อาจารย์มี
หลักเกณฑ์การนิเทศงานเรื่องเดียวกันแตกต่างกัน ทำให้นักศึกษามีความสับสน และมีทักษะในการ
ปฏิบัติการพยาบาลน้อยไม่ครบตามวัตถุประสงค์ของรายวิชา ด้านการประเมินผลการนิเทศ บาง
วิทยาลัยมอบให้เป็นหน้าที่รับผิดชอบของฝ่ายการพยาบาลของแหล่งฝึกเพียงฝ่ายเดียว บางวิทยาลัย
ไม่มีแบบประเมินที่ใช้เป็นเกณฑ์กลางในการประเมินผลการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาตลอดจนไม่เปิด
โอกาสให้นักศึกษาได้ประเมินผลการสอนและการนิเทศของอาจารย์ และจากการสัมภาษณ์นักศึกษา
หลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 ที่กำลังฝึกปฏิบัติงานในวิชาแนวคิดพื้นฐานและ
หลักการพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครศรีธรรมราช ปีการศึกษา 2536 จำนวน
5 คน (ลักษณะดี วงษ์ฤทธิ์, วาสนา เครือวัลย์, วรธนา แก้วสกุล, เสาวลักษณ์ รัตนรัตน์,
และสุภาณี ภูมิเดช เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ลักษณะนันท์ เศษบุญ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่วิทยาลัยพยาบาล
บรมราชชนนีนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ 30 มีนาคม พ.ศ. 2537)

เกี่ยวกับพฤติกรรมการณ์เทศของอาจารย์ในวิชาแนวคิดพื้นฐานและหลักการพยาบาล สรุบบัญหาได้ดังนี้ ด้านการดำเนินการนิเทศ ก่อนที่นักศึกษาจะขึ้นฝึกปฏิบัติงานในหอผู้ป่วย อาจารย์บางท่านไม่ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการฝึกปฏิบัติงาน และกิจกรรม ตลอดจนการประเมินผลให้นักศึกษาทราบล่วงหน้า ทำให้นักศึกษาปฏิบัติงานไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของรายวิชา และขาดทักษะการปฏิบัติการพยาบาลที่ควรจะได้รับในแต่ละหอ นั้น ๆ นอกจากนั้น อาจารย์ประจำหอผู้ป่วยแต่ละท่าน นิเทศการปฏิบัติการพยาบาลในเรื่องเดียวกันแตกต่างกัน ทำให้นักศึกษาเกิดความสับสนในการปฏิบัติการพยาบาล อาจารย์บางท่านไม่ให้ความเป็นกันเองกับนักศึกษา จึงทำให้นักศึกษาไม่กล้าขอคำแนะนำหรือคำปรึกษาเมื่อมีปัญหา ในระหว่างการณ์เทศการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษา อาจารย์บางท่านมักจะใช้อารมณ์มากกว่าเหตุผล เมื่อนักศึกษาปฏิบัติงานบกพร่องหรือผิดพลาด มักตำหนิหรือดุต่อหน้าผู้ป่วยและญาติ และอาจารย์บางท่านดำเนินการนิเทศในลักษณะตรวจหาข้อบกพร่องของนักศึกษาขณะปฏิบัติการพยาบาล ทำให้นักศึกษาขาดความเชื่อมั่นในตนเองและวิชาชีพ อาจารย์บางท่านนิเทศงานขาดความต่อเนื่องและไม่เหมาะสมกับระยะเวลาของการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาในแต่ละหอ นั้น ๆ ทำให้นักศึกษาขาดการพัฒนาทักษะที่สมบูรณ์ อาจารย์บางท่านไม่ประเมินผลการฝึกปฏิบัติงานประจำวันของนักศึกษาอย่างสม่ำเสมอ ทำให้นักศึกษาไม่ได้รับข้อเสนอแนะเพื่อการแก้ไขปรับปรุงการปฏิบัติงานที่ยังบกพร่องอยู่ ด้านการประเมินผลการนิเทศ อาจารย์บางท่านให้คะแนนการปฏิบัติงานไม่ยุติธรรม ทำให้นักศึกษาขาดกำลังใจฝึกปฏิบัติงาน เมื่อนักศึกษาเสร็จสิ้นการฝึกปฏิบัติงานในแต่ละหอผู้ป่วยก็ได้แจ้งคะแนนการฝึกปฏิบัติงานให้นักศึกษาทราบ ทำให้นักศึกษาไม่มีโอกาสได้ปรับปรุงการฝึกปฏิบัติงานของตนเอง และจากการสัมภาษณ์พยาบาลนิเทศ โรงพยาบาลมหาราชนครศรีธรรมราช จำนวน 3 คน (นางสาว โทศลศุภาภรณ์, นิตยา สุวพันธ์ และวันทนา กาญจนานนท์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ลักษณันท์ เดชบุญ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่โรงพยาบาลมหาราชนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ 4 เมษายน พ.ศ. 2537) เกี่ยวกับพฤติกรรมการณ์เทศของอาจารย์ สรุบบัญหาได้ดังนี้ ด้านการดำเนินการนิเทศ อาจารย์ส่วนใหญ่อุ้ความรู้ความสามารถในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะด้านวิชาชีพ ตลอดจนทักษะและการแก้ปัญหาทางการพยาบาลยังไม่เพียงพอแก่การณ์เทศการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษา อาจารย์บางท่านเมื่อขึ้นปฏิบัติงานในหอผู้ป่วย ส่วนใหญ่ใช้เวลาไปกับการตรวจแผนงานปฏิบัติการพยาบาลและรายงานของ

นักศึกษา การนิเทศนักศึกษาจึงทำให้เป็นหน้าที่ของพยาบาลประจำการ และอาจารย์บางท่านนิเทศ-
 นักศึกษานอกระบบเนื่องตลอดระยะเวลาที่นักศึกษาขึ้นฝึกปฏิบัติงานในแต่ละหอ นั้น ๆ จึงทำให้เพิ่ม
 ภาระงานแก่พยาบาลประจำการในการนิเทศนักศึกษาอย่างใกล้ชิด เป็นผลให้งานประจำลด
 ประสิทธิภาพและประสิทธิผลลงในส่วน อาจารย์บางท่านจะเลือกสอนและนิเทศนักศึกษา
 แต่เฉพาะในเรื่องที่ตนรู้ จึงส่งผลให้การนิเทศในบางเรื่องไม่สอดคล้องกับสถานการณ์จริง
 ภายนอกหอผู้ป่วยแต่ละวัน บางครั้งนิเทศนักศึกษาโดยไม่มีแผนการนิเทศ และมีเวลานิเทศ-
 นักศึกษานอกระบบ และเมื่อนักศึกษาเสร็จสิ้นการฝึกปฏิบัติงานในแต่ละวัน ก็ไม่ประชุมนักศึกษา
 เพื่อประเมินผลการฝึกปฏิบัติงานประจำวัน

จากสภาพปัญหาดังกล่าว จึงทำให้ผู้วิจัยในฐานะอาจารย์พยาบาลผู้สอนและนิเทศการฝึก
 ปฏิบัติงานของนักศึกษา วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครศรีธรรมราช มีความสนใจที่จะศึกษา
 พฤติกรรมการนิเทศของอาจารย์พยาบาลตามทัศนะของอาจารย์ นักศึกษา และหัวหน้าหอผู้ป่วย
 เพื่อนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงพฤติกรรมการนิเทศในด้านการวางแผน
 การนิเทศ ด้านการดำเนินการนิเทศ และด้านการประเมินผลการนิเทศให้มีความเหมาะสมและ
 มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาเป็นพยาบาลที่มีความพร้อมและสมบูรณ์ในด้านสติปัญญา
 ร่างกาย อารมณ์ สังคมและจิตใจตามความต้องการที่พึงปรารถนาของวิชาชีพ สังคม และ
 ประเทศชาติ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัยดังนี้

1. เพื่อศึกษาทัศนะของอาจารย์ นักศึกษา และหัวหน้าหอผู้ป่วย ที่มีต่อพฤติกรรมการนิเทศของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ 3 ด้าน คือ ด้านการวางแผนการนิเทศ ด้านการดำเนินการนิเทศ และด้านการประเมินผลการนิเทศ
2. เพื่อศึกษาทัศนะของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 นักศึกษาชั้นปีที่ 2 นักศึกษาชั้นปีที่ 3 และ นักศึกษาชั้นปีที่ 4 ที่มีต่อพฤติกรรมการนิเทศของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัด

กระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ 3 ด้าน คือ ด้านการวางแผนการนิเทศ ด้านการดำเนินการ-
นิเทศ และด้านการประเมินผลการนิเทศ

3. เพื่อเปรียบเทียบทักษะของอาจารย์ นักศึกษา และหัวหน้าหอผู้ป่วย ที่มีต่อพฤติกรรม
การนิเทศของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ 3 ด้าน
คือ ด้านการวางแผนการนิเทศ ด้านการดำเนินการนิเทศ และด้านการประเมินผลการนิเทศ

4. เพื่อเปรียบเทียบทักษะของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 นักศึกษาชั้นปีที่ 2 นักศึกษาชั้นปีที่ 3
และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ที่มีต่อพฤติกรรมการนิเทศของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัด
กระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ 3 ด้าน คือ ด้านการวางแผนการนิเทศ ด้านการดำเนินการนิเทศ
และด้านการประเมินผลการนิเทศ

ความสำคัญของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้จะทำให้

1. อาจารย์ผู้ทำหน้าที่นิเทศการปฏิบัติงานของนักศึกษาในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวง
สาธารณสุข เขตภาคใต้ สามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงพฤติกรรมการนิเทศ
ในด้านการวางแผนการนิเทศ ด้านการดำเนินการนิเทศ และด้านการประเมินผลการนิเทศให้มี
ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. ผู้บริหารวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ สามารถนำผล
การวิจัยไปใช้เป็นแนวทางเพื่อพัฒนาและคัดเลือกอาจารย์พยาบาลได้อย่างเหมาะสม และเป็น
แนวทางในการพัฒนารูปแบบและกระบวนการนิเทศการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาให้มีประสิทธิภาพ
มากยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตดังนี้

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

1.1 อาจารย์พยาบาลที่กำลังทำหน้าที่ในเทศการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 นักศึกษาชั้นปีที่ 2 นักศึกษาชั้นปีที่ 3 และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2537 ในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุราษฎร์ธานี วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครศรีธรรมราช วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ตรัง และวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สงขลา จำนวน 52 คน

1.2 นักศึกษาชั้นปีที่ 1 นักศึกษาชั้นปีที่ 2 นักศึกษาชั้นปีที่ 3 และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ที่กำลังฝึกปฏิบัติงานในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2537 ในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ ปีการศึกษา 2537 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุราษฎร์ธานี วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครศรีธรรมราช วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ตรัง และวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สงขลา จำนวน 977 คน

1.3 หัวหน้าหอผู้ป่วยในหอผู้ป่วยที่นักศึกษาชั้นปีที่ 1 นักศึกษาชั้นปีที่ 2 นักศึกษาชั้นปีที่ 3 นักศึกษาชั้นปีที่ 4 กำลังฝึกปฏิบัติงานในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2537 โรงพยาบาล สุราษฎร์ธานี โรงพยาบาลมหาราชนครศรีธรรมราช โรงพยาบาลตรัง และโรงพยาบาลสงขลา จำนวน 44 คน

2. ตัวแปรอิสระ

2.1 สถานภาพของประชากร แบ่งเป็น

2.1.1 อาจารย์

2.1.2 นักศึกษา

2.1.3 หัวหน้าหอผู้ป่วย

2.2 ชั้นปีของนักศึกษา แบ่งเป็น

2.2.1 ชั้นปีที่ 1

2.2.2 ชั้นปีที่ 2

2.2.3 ชั้นปีที่ 3

2.2.4 ชั้นปีที่ 4

3. ตัวแปรตาม ได้แก่ พฤติกรรมการนิเทศของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล
สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ 3 ด้าน คือ ด้านการวางแผนการนิเทศ ด้านการดำเนินการ
นิเทศ และด้านการประเมินผลการนิเทศ ตามทัศนะของอาจารย์ นักศึกษา และหัวหน้าหอผู้ป่วย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. พฤติกรรม หมายถึง การกระทำหรือกิจกรรมที่ปรากฏออกมาทางร่างกาย ซึ่งรวม
ทุกสิ่งทุกอย่างที่เป็นการกระทำทั้งภายนอกและภายใน ตลอดจนกระบวนการทางอารมณ์และกิจกรรม
ทางจิตที่สื่อให้เห็นชัด ในการวิจัยนี้หมายถึง การกระทำของอาจารย์พยาบาลซึ่งแสดงออกใน
การนิเทศการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 นักศึกษาชั้นปีที่ 2 นักศึกษาชั้นปีที่ 3 และนักศึกษา
ชั้นปีที่ 4

2. การนิเทศ ในการวิจัยนี้หมายถึง การกระทำของอาจารย์เพื่อให้นักศึกษาชั้นปีที่ 1
นักศึกษาชั้นปีที่ 2 นักศึกษาชั้นปีที่ 3 และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ได้มีพัฒนาการในด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย
และทักษะพิสัยในการฝึกปฏิบัติงาน เช่น การวางแผน กำกับ ควบคุม ตรวจสอบ ปรึกษา ชี้แนะ
สอน กระตุ้น แก้ไข ชมเชย ประเมินผล โดยกระทำอย่างมีกระบวนการ 3 ด้าน ได้แก่ ด้าน
การวางแผนการนิเทศ ด้านการดำเนินการนิเทศ และด้านการประเมินผลการนิเทศ

3. พฤติกรรมการนิเทศ ในการวิจัยนี้หมายถึง การกระทำหรือการปฏิบัติงานของอาจารย์
พยาบาลในการนิเทศการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาในหอผู้ป่วย ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านการ
วางแผนการนิเทศ ด้านการดำเนินการนิเทศ และด้านการประเมินผลการนิเทศ

3.1 การวางแผนการนิเทศ หมายถึง แผนงานโดยสังเขปที่อาจารย์ได้กำหนดไว้
ล่วงหน้าว่าจะนิเทศนักศึกษากลุ่มใดหรือคนใด เพื่อวัตถุประสงค์อะไร ในสถานที่ใด เวลาใด และจะ

นิเทศอย่างไร ตลอดจนวิธีการประเมินผลการนิเทศ ซึ่งแผนการนิเทศ ประกอบด้วยแผนการนิเทศ ระยะยาวและระยะสั้น

3.2 การดำเนินการนิเทศ หมายถึง การกระทำกิจกรรมของอาจารย์ตามแผนการนิเทศระยะยาวและระยะสั้น ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมดังนี้ การเยี่ยมตรวจทางกายภาพ การประชุมปรึกษาทางการพยาบาล การสอน การให้คำปรึกษา การแก้ปัญหา การสังเกต การร่วมมือปฏิบัติงาน การบันทึกการนิเทศประจำวัน ตลอดจนการแจ้งผลการนิเทศประจำวัน

3.3 การประเมินผลการนิเทศ หมายถึง การประเมินผลการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษา โดยอาจารย์ นักศึกษา และหัวหน้าหอผู้ป่วยหรือพยาบาลประจำการประเมินผลร่วมกัน ตามหลักเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งการประเมินผลอาจใช้หลาย ๆ วิธี เช่น จากการสังเกต การแสดงความคิดเห็น การพัฒนาการ การฝึกปฏิบัติงาน การสอบถาม การทดสอบหลังการปฏิบัติงาน การตรวจสอบสิ่งที่ต้องปฏิบัติ ตลอดจนการแจ้งผลการประเมินให้นักศึกษาทราบ

4. การฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษา ในการวิจัยนี้ หมายถึงการฝึกกระทำกิจกรรมด้านการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 นักศึกษาชั้นปีที่ 2 นักศึกษาชั้นปีที่ 3 และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ภายในหอผู้ป่วยตามรายวิชาที่นักศึกษาได้เรียนมาภาคทฤษฎี ได้แก่ วิชาแนวคิดพื้นฐานและหลักการพยาบาล วิชาการพยาบาลเด็ก วิชาการพยาบาลสูติศาสตร์ และวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ

5. ทักษะ หมายถึง ความรู้สึก ความคิดเห็นของบุคคลต่อสิ่งต่าง ๆ อันเป็นผลมาจากการเรียนรู้ ประสบการณ์ และความเชื่อมั่น ซึ่งเป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลแสดงลักษณะหนึ่งออกมา คือ ความรู้สึกประทับใจหรือไม่ประทับใจ พอใจหรือไม่พอใจ ชอบหรือไม่ชอบ เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย ซึ่งอาจจะเป็นไปในทางบวกหรือทางลบ ในการวิจัยนี้ หมายถึง ความรู้สึก ความคิดเห็นของอาจารย์ นักศึกษา ในวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุราษฎร์ธานี วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครศรีธรรมราช วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ตรัง และวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สงขลา และความรู้สึก ความคิดเห็นของหัวหน้าหอผู้ป่วย ในโรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี โรงพยาบาลมหาราชนครศรีธรรมราช โรงพยาบาลตรัง และโรงพยาบาลสงขลา ที่มีต่อพฤติกรรมการณ์เทศของอาจารย์-พยาบาลในด้านการวางแผนการนิเทศ ด้านการดำเนินการนิเทศ และด้านการประเมินผลการนิเทศ

6. อาจารย์ หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่สอนนักศึกษาพยาบาลและปฏิบัติหน้าที่ในการนิเทศ การฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 นักศึกษาชั้นปีที่ 2 นักศึกษาชั้นปีที่ 3 และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2537 ในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ ได้แก่ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสราษฏร์ธานี วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครศรีธรรมราช วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนิตำ และวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสงขลา

7. นักศึกษา ในการวิจัยนี้ หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตร พยาบาลศาสตรบัณฑิตชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 ที่กำลังฝึกปฏิบัติงานในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2537 ในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ ได้แก่ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสราษฏร์ธานี วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครศรีธรรมราช วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนิตำ และวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสงขลา

8. หัวหน้าหอผู้ป่วย หมายถึง พยาบาลวิชาชีพผู้ทำหน้าที่บริหารงานหอผู้ป่วยหรือ พยาบาลประจำการที่ทำหน้าที่แทนหัวหน้าหอผู้ป่วยที่นักศึกษาชั้นปีที่ 1 นักศึกษาชั้นปีที่ 2 นักศึกษาชั้นปีที่ 3 และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 กำลังฝึกปฏิบัติงานในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2537 ได้แก่ หัวหน้าหอผู้ป่วยในโรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี โรงพยาบาลมหาราชนครศรีธรรมราช โรงพยาบาลตรัง และโรงพยาบาลสงขลา

9. วิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ หมายถึง วิทยาลัยพยาบาล ซึ่งเปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตตั้งแต่ชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 4 ซึ่งเป็นระดับวิชาชีพ ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรพยาบาล พ.ศ. 2525 ของทบวงมหาวิทยาลัย วิทยาลัยพยาบาลในการวิจัยนี้หมายถึง วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสราษฏร์ธานี วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครศรีธรรมราช วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนิตำ และวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสงขลา

สมมติฐานการวิจัย

ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานของการวิจัยไว้ดังนี้

1. อาจารย์ นักศึกษา และหัวหน้าหอผู้ป่วยมีทัศนคติต่อพฤติกรรมการนิเทศของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ ด้านการวางแผนการนิเทศ ด้านการดำเนินการนิเทศ ด้านการประเมินผลการนิเทศ และโดยรวม 3 ด้านแตกต่างกัน
2. นักศึกษาชั้นปีที่ 1 นักศึกษาชั้นปีที่ 2 นักศึกษาชั้นปีที่ 3 และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 มีทัศนคติต่อพฤติกรรมการนิเทศของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ ด้านการวางแผนการนิเทศ ด้านการดำเนินการนิเทศ ด้านการประเมินผลการนิเทศ และโดยรวม 3 ด้านแตกต่างกัน

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาดูว่า วารสาร เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศของอาจารย์พยาบาล และได้จัดลำดับสาระดังนี้ คือ การเรียนการสอนทางพยาบาลศาสตร์ หน้าที่รับผิดชอบของอาจารย์ประจำหอผู้ป่วย การนิเทศการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติ ซึ่งกล่าวถึงความหมายของการนิเทศ จุดมุ่งหมายของการนิเทศ หลักการนิเทศ กระบวนการนิเทศ วิธีการนิเทศ เทคนิคและการปฏิบัติ ลักษณะและคุณสมบัติของอาจารย์นิเทศก์

การเรียนการสอนทางพยาบาลศาสตร์

การเรียนการสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์ พ.ศ. 2528 ได้ยึดหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ซึ่งเป็นหลักสูตรวิชาชีพในระดับปริญญาตรี หรือเทียบเท่าปริญญาตรีตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ พ.ศ. 2525 ของทบวงมหาวิทยาลัยเป็นแนวทางดำเนินการ (ประมวลเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรของทบวงมหาวิทยาลัยและหนังสือเวียนที่เกี่ยวข้อง. 2534 : 38) ดังนั้นหลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์ พ.ศ. 2528 จึงมีโครงสร้างหลักสูตร (หลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์ พ.ศ. 2528. 2532 : 16 - 19) โดยสรุปดังนี้

หลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์ พ.ศ. 2528 ประกอบด้วย 4 หมวดวิชา ได้แก่ หมวดวิชาพื้นฐานทั่วไป หมวดวิชาพื้นฐานวิชาชีพ หมวดวิชาชีพการพยาบาล และหมวดวิชาเลือกเสรี มีจำนวนหน่วยกิตรวม 147 หน่วยกิต โดยแบ่งหน่วยกิตออกเป็นแต่ละหมวดดังนี้

1. หมวดวิชาพื้นฐานทั่วไป หมายถึง วิชาศึกษาทั่วไปที่ครอบคลุมรายวิชาต่าง ๆ ในกลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ ภาษา และกลุ่มวิทยาศาสตร์กับคณิตศาสตร์ มีจำนวนรวม 36 หน่วยกิต
2. หมวดวิชาพื้นฐานวิชาชีพ หมายถึง รายวิชาที่บังคับพื้นฐานเฉพาะรายวิชาที่สัมพันธ์กับวิชาชีพ และรวมถึงรายวิชาทางวิทยาศาสตร์สุขภาพ มีจำนวนหน่วยกิตรวม 28 หน่วยกิต

3. หมวดวิชาชีพการพยาบาล หมายถึง รายวิชาเฉพาะสาขาวิชาชีพด้านพยาบาลศาสตร์ มีจำนวนหน่วยกิตรวม 77 หน่วยกิต โดยให้มีกลุ่มรายวิชาภาคปฏิบัติ 31 หน่วยกิต และกลุ่มรายวิชาภาคทฤษฎี 46 หน่วยกิต

4. หมวดวิชาเลือกเสรี หมายถึง วิชาใด ๆ ที่สถาบันเปิดสอนและจัดให้เป็นรายวิชาที่เลือกได้ มีจำนวนหน่วยกิตรวม 6 หน่วยกิต

จากโครงสร้างของหลักสูตรเห็นได้ว่า หมวดวิชาชีพการพยาบาลมีการเรียนการสอน 2 ลักษณะด้วยกันคือ การเรียนการสอนภาคทฤษฎี และการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ ซึ่งการเรียนการสอนทั้ง 2 ลักษณะ จริยาวัตร คมพยัคฆ์ (2537 : 68, 71) พาวิตา อิบราฮิม (2535 : 176 - 181) พวงรัตน์ บุญานุรักษ์ (2537 : 13) พนิดา กุลพิบูลย์ (2532 : 42 - 43) กุลยา ดันดินลาชีวะ (2534 : 40, 50 - 52) พจนา ปิยะปกรณชัย (2538 : 29 - 33) และกุลยา ดันดินลาชีวะ (2538 : 35 - 40) ได้กล่าวถึงข้อแตกต่างไว้ดังนี้

หัวข้อ	การเรียนการสอน	
	ภาคทฤษฎี	ภาคปฏิบัติ
1. จุดมุ่งหมาย	มุ่งให้นักศึกษามีพัฒนาการทั้ง 3 ด้าน คือด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) ด้านจิตพิสัย (Affective Domain) และด้านทักษะพิสัย (Psychomotor Domain)	มุ่งให้นักศึกษามีพัฒนาการทั้ง 3 ด้านเช่นกัน
1.1 ด้านพุทธิพิสัย	มุ่งให้นักศึกษามีพัฒนาการด้านความรู้ อย่างเพียงพอที่จะนำไปใช้เป็นหลักและแนวทางในการ	มุ่งให้นักศึกษามีพัฒนาการด้านความรู้ โดยให้ความรู้ไปใช้ในการวิเคราะห์ปัญหาและ

หัวข้อ	การเรียนการสอน	
	ภาคทฤษฎี	ภาคปฏิบัติ
1.2 ด้านจิตพิสัย	าให้การพยาบาลผู้ป่วยได้อย่างเหมาะสม มุ่งปลูกฝังให้นักศึกษามีค่านิยมและเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพพยาบาล	ความต้องการของผู้ป่วยเป็นรายบุคคล พร้อมทั้งวางแผนและประมวลผลการปฏิบัติการพยาบาลได้อย่างมีประสิทธิภาพ มุ่งปลูกฝังนักศึกษาให้มีศรัทธาในวิชาชีพพยาบาล มีความอดทน เสียสละ และมีความต้องการอยากช่วยเหลือผู้อื่นอย่างจริงจัง
1.3 ด้านทักษะพิสัย	มุ่งให้นักศึกษาได้รับประสบการณ์ได้เรียนรู้ ได้พบเห็นการปฏิบัติทางการพยาบาล แต่เนื่องจากมีความจำกัดด้านสถานที่ โอกาส และสภาพแท้จริงของผู้ป่วย การเรียนรู้เพื่อเน้นด้านนี้จึงมีน้อยมาก	มุ่งให้นักศึกษามีความสามารถในการปฏิบัติการพยาบาลอย่างถูกต้องมั่นใจ และเหมาะสมกับปัญหาและความต้องการของผู้ป่วยแต่ละราย ทั้งยังสามารถคิดแปลงแก้ไขแนวทางการปฏิบัติการพยาบาลได้อย่างรอบคอบ และมีเหตุผลที่ดี

หัวข้อ	การเรียนการสอน	
	ภาคทฤษฎี	ภาคปฏิบัติ
2.การเรียนการสอน		
2.1 อาจารย์	คำนึงถึงความแตกต่างของนักศึกษาแต่ละคน พยายามให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการเรียนมากที่สุด	คำนึงถึงนักศึกษาและสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ในหอผู้ป่วย การสอนต้องให้สัมพันธ์และเหมาะสมกับสภาพการต่าง ๆ ในหอผู้ป่วย
2.2 นักศึกษา	กลุ่มใหญ่ โดยเฉลี่ยตั้งแต่ 30 คน ขึ้นไป	กลุ่มเล็กประมาณ 6 - 10 คน
2.3 วิธีการสอน	ส่วนใหญ่เป็นการสอนแบบบรรยาย แต่อาจมีวิธีการสอนแบบต่าง ๆ ได้ ขึ้นอยู่กับผู้สอน แต่โดยทั่วไปนักศึกษามีส่วนร่วมในการเรียนการสอนในขอบข่ายจำกัด	ใช้วิธีการสอนหลาย ๆ แบบ ผสมผสานกัน มุ่งให้นักศึกษาทุกคนได้เห็นสภาพจริง ลงมือปฏิบัติ และแก้ปัญหาเฉพาะหน้า โดยมีอาจารย์ประจำหอผู้ป่วยให้การนิเทศเป็นรายบุคคล หรือเป็นรายกลุ่มอย่างใกล้ชิด
2.4 แหล่งการเรียนรู้	ในห้องเรียนหรือห้องทดลอง หรือ ห้องเรียนสำหรับสาธิต	ในหอผู้ป่วยที่นักศึกษาปฏิบัติงาน หรือหอผู้ป่วยอื่นที่เกี่ยวข้อง

หัวข้อ	การเรียนการสอน	
	ภาคทฤษฎี	ภาคปฏิบัติ
2.5 หัวข้อการสอน	เป็นไปตามหลักสูตรและเวลาที่กำหนดไว้แล้วล่วงหน้า	เลือกหัวข้อการสอนโดยพิจารณาจากประสบการณ์ ปัญหาความต้องการของนักศึกษา ตลอดจนปัญหาและความต้องการของหอผู้ป่วยเป็นเกณฑ์
2.6 กิจกรรมการเรียนการสอน	โดยทั่วไปพยายามให้นักศึกษามีส่วนร่วมด้วยมากที่สุดเท่าที่จะทำได้	จะพยายามให้นักศึกษา ผู้ป่วยมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ และมีความเหมาะสม
2.7 สื่อการสอน	ส่วนใหญ่เป็นสื่อที่จำลองขึ้น เช่น ภาพ แผ่นภาพ สไลด์ फिल्मสตริป ภาพยนตร์ หรืออื่น ๆ	เป็นของจริงที่มีอยู่ในหอผู้ป่วย เช่น ผู้ป่วย ตัวอย่างชิ้นส่วน (Specimen) จากตัวผู้ป่วย เอกสารทางการแพทย์ที่เกี่ยวข้องกับผู้ป่วย เครื่องมือเครื่องใช้ทางการแพทย์ในหอผู้ป่วย หากจะมีการใช้สื่อการสอนที่จำลองขึ้นจะเลือกใช้เฉพาะที่จำเป็นจริง ๆ และจะมีการใช้น้อยมาก

หัวข้อ	การเรียนการสอน	
	ภาคทฤษฎี	ภาคปฏิบัติ
3. การประเมินผล	ส่วนมากเป็นการทดสอบข้อเขียน ดังนั้นจึงวัดได้ในด้านความรู้ ด้าน เจตคติ ส่วนทักษะวัดได้ไม่แน่นอน	สามารถวัดพัฒนาการทั้ง 3 ด้าน คือความรู้ เจตคติ และทักษะ ได้ครอบคลุมกว่า

พินดา กุลพิบูลย์ (2532 : 42) ได้กล่าวว่า การเรียนการสอนภาคทฤษฎีเป็นการเตรียม
นักศึกษาให้มีความพร้อมทั้งด้านความรู้ความสามารถที่จะไปฝึกหัดให้การพยาบาลกับผู้ป่วยได้ ผลงาน
วิจัยของบุษบา สมว่าง (2529 : บทคัดย่อ) และกมลรัตน์ เอิบศิริสุข (2535 : บทคัดย่อ)
เกี่ยวกับการนิเทศการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษา พบว่าการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษามี 2 ลักษณะ คือ
เรียนภาคทฤษฎีจนแล้วจึงฝึกปฏิบัติงาน และเรียนภาคทฤษฎีพร้อมฝึกปฏิบัติงาน ฉะนั้น จึงเห็นได้ว่า
การเรียนการสอนทางการพยาบาลทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนานักศึกษาด้าน
พุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย สำหรับการเรียนการสอนภาคทฤษฎีนี้มีข้อจำกัดเกี่ยวกับจำนวน
นักศึกษาซึ่งมีมาก จึงทำให้อาจารย์ต้องใช่วิธีการสอนโดยการบรรยายเป็นส่วนใหญ่ และสื่อการสอน
ที่ใช้ก็มักเป็นสื่อที่จำลองขึ้น จึงทำให้นักศึกษาขาดประสบการณ์ตรง ตลอดจนมีส่วนร่วมในกิจกรรม
การเรียนการสอนน้อย และจากการประเมินผลโดยใช่วิธีการทดสอบข้อเขียนสามารถวัดการพัฒนา
ของนักศึกษาได้เพียง 2 ด้านคือ ด้านพุทธิพิสัย และด้านจิตพิสัย โดยเฉพาะด้านพุทธิพิสัยสามารถวัด
ได้ชัดเจนที่สุด สำหรับการเรียนการสอนภาคปฏิบัติซึ่งให้ผู้ป่วยเป็นพื้นฐานในการเรียนนั้น นักศึกษา
ได้เรียนในสภาพการที่เป็นจริง กอปรกับจำนวนนักศึกษาน้อย นักศึกษาจึงมีส่วนร่วมในกิจกรรม
การเรียนการสอนอย่างเต็มที่และพัฒนาได้อย่างสมบูรณ์ ซึ่งในการเรียนการสอนทางการพยาบาล

นักศึกษาจะต้องเรียนภาคทฤษฎีก่อนแล้วจึงเรียนภาคปฏิบัติ ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะของวิชาชีพที่มีการปฏิบัติเป็นแกนกลาง ดังนั้นการเรียนการสอนภาคปฏิบัติจึงมีความสำคัญมากสำหรับหลักสูตรวิชาชีพพยาบาล อนึ่ง เมื่อพิจารณาถึงผู้เรียนซึ่งยังมีความรู้ความสามารถไม่เพียงพอในการปฏิบัติงาน และงานนั้นยังต้องเกี่ยวข้องกับกฎหมาย ศีลธรรม จรรยา ความปลอดภัยของผู้ป่วย ซึ่งโดยสภาพภาพของนักศึกษายังไม่ได้รับใบอนุญาตให้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลได้ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่การปฏิบัติงานของนักศึกษาจะต้องอยู่ภายใต้การดูแลรับผิดชอบของอาจารย์-ประจำหอผู้ป่วย

หน้าที่รับผิดชอบของอาจารย์ประจำหอผู้ป่วย

เนื่องจากการเรียนการสอนในหอผู้ป่วยเป็นส่วนสำคัญของหลักสูตรวิชาชีพพยาบาล เพราะเป็นส่วนที่ช่วยให้นักศึกษามีการเจริญเติบโตทั้งในด้านความรู้ ความคิด ทักษะ และความสามารถในการปฏิบัติการพยาบาล ฉะนั้น หน้าที่รับผิดชอบของอาจารย์ที่มีต่อนักศึกษา คือ ต้องกระทำทุกวิถีทางที่จะช่วยให้นักศึกษาได้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาทักษะการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ตามความต้องการของสถาบัน และนักศึกษาอย่างเต็มที่ขณะฝึกปฏิบัติงานในหอผู้ป่วย กิจกรรมที่สำคัญของอาจารย์-ประจำหอผู้ป่วย กุลยา ตันติผลาชีวะ (2535 : 17 - 21) สรุปไว้ดังนี้

1. จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่นักศึกษา (Delegation) ได้แก่ การมอบหมาย-งาน โดยมอบหมายผู้ป่วยให้อยู่ในความดูแลรับผิดชอบของนักศึกษา เพราะการเรียนรู้ที่แท้จริงจะเกิดขึ้นต่อเมื่อนักศึกษาได้ลงมือทำกิจกรรมด้วยตนเอง หรือได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติหรือได้ทำการสังเกตด้วยตนเอง สิ่งเหล่านี้ถือว่าเป็นประสบการณ์ตรง ซึ่งจะช่วยให้นักศึกษาเกิดความคิด ได้เรียนรู้เหตุผล รู้แนวทางปฏิบัติ รู้วิธีหรือแนวทางที่จะแก้ไขปัญหา และสามารถสรุปข้อคิดเห็นได้ งานในด้านนี้จะเริ่มตั้งแต่การกำหนดวัตถุประสงค์ว่าต้องการให้นักศึกษาเรียนรู้อะไร ได้พัฒนาทักษะและความสามารถในการเรื่องใด โดยกำหนดให้สอดคล้องกับความรู้ความสามารถพื้นฐานของนักศึกษา ตลอดจนลักษณะงานหรือประสบการณ์แหล่งฝึกและวัตถุประสงค์นั้นจะเป็นเครื่องมือชี้ทิศทาง การดำเนินงานโดยเฉพาะเรื่องการเลือกสรรกิจกรรม การเลือกผู้ป่วยที่จะมอบหมายให้นักศึกษา

ประเมินผลว่านักศึกษาได้รับประสบการณ์และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามที่มุ่งหวังไว้หรือไม่ มีสิ่งใดที่ควรปรับปรุงแก้ไข

2. นิเทศการฝึกปฏิบัติงานในหอผู้ป่วย (Clinical Supervision) ภายหลังจากที่อาจารย์ได้จัดประสบการณ์และมอบหมายงานให้นักศึกษาแล้ว อาจารย์จะติดตามให้คำแนะนำหรือชี้แนวทางต่าง ๆ อันจะเสริมมาเพื่อการเรียนรู้ดำเนินไปได้ และให้นักศึกษาเกิดทักษะทั้งในด้านการปฏิบัติและการใช้ความคิดได้อย่างเต็มที่ตามวัตถุประสงค์และแผนการนิเทศ

3. ประเมินผลการปฏิบัติงาน (Evaluation) การประเมินผลการปฏิบัติงานของนักศึกษานหอผู้ป่วยจะช่วยให้ได้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) แก่อาจารย์และนักศึกษาด้วยกัน อาจารย์ นักศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษา อาจทำการประเมินผลร่วมกันโดยยึดวัตถุประสงค์และหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ซึ่งอาจารย์อาจต้องใช้วิธีประเมินผลหลาย ๆ วิธี เช่น การสังเกต การสอบถาม การให้ทดลองทำ การบันทึกพฤติกรรม (Anecdotal Record) การทดสอบหลังปฏิบัติงาน (Post - test) ให้นักศึกษาเขียนประเมินผลการปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ เป็นต้น โดยพฤติกรรมที่ได้รับการประเมินจะสอดคล้องกับพฤติกรรมการเรียนรู้ในหอผู้ป่วย

4. จัดการสอนในหอผู้ป่วย (Formal Clinical Teaching) การจัดการสอนในหอผู้ป่วยเป็นกิจกรรมหนึ่งที่ช่วยเสริมและขยายขอบข่ายการเรียนรู้ตลอดจนประสบการณ์ในขอบข่ายที่ต้องการ โดยอาจารย์จะบันทึกการสอนล่วงหน้า ซึ่งอาจารย์จะใช้วิธีการสอนแบบใดนั้นขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของหัวข้อเรื่อง สถานการณ์ และสภาพแวดล้อมอื่น ๆ

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดลได้กำหนดบทบาทและหน้าที่ความรับผิดชอบของอาจารย์ประจำหอผู้ป่วย (นิตยา เดชะพรหม. 2532 : 40 - 42 ; อ้างอิงมาจาก บทบาทและหน้าที่รับผิดชอบของครูประจำหอผู้ป่วย. 2518 : 3 - 5) ไว้ดังนี้

1. รับผิดชอบการสอน รวมทั้งการประเมินผลการฝึกปฏิบัติงานที่ได้มอบหมายแก่นักศึกษา

2. แนะนำ ช่วยเหลือ ให้การนิเทศในการศึกษาภาคปฏิบัติของนักศึกษายาบาลโดยใกล้ชิด เพื่อให้นักศึกษารู้จักนำหลักวิชาไปใช้ในการปฏิบัติการพยาบาลได้อย่างมีประสิทธิภาพและยังเกิดผลดีแก่ผู้ป่วย

3. ร่วมมือประสานงานในกิจการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษาทั้งภายในและภายนอกแผนก

หน้าที่และความรับผิดชอบของอาจารย์ประจำหอผู้ป่วย

1. ประเมินโรคเกี่ยวกับกฎระเบียบและการปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยแก่นักศึกษาพยาบาลที่หมุนเวียนมาใหม่
2. ปรึกษาร่วมมือกับหัวหน้าหอผู้ป่วยในการจัดเตรียมเครื่องมือเครื่องใช้สำหรับการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาให้มีพร้อมและครบถ้วน
3. วางแผนการสอนในหอผู้ป่วยให้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถของนักศึกษาแต่ละระดับชั้น
4. ศึกษาเรื่องราวของผู้ป่วย เลือกและมอบหมายงานประจำวันให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติตามระดับของความรู้ความสามารถของแต่ละบุคคล
5. แนะนำช่วยเหลือ ให้การนิเทศนักศึกษาในการฝึกปฏิบัติพยาบาลผู้ป่วยให้ถูกต้องตามหลักวิชา โดยนำความรู้จากศาสตร์สาขาต่าง ๆ มาใช้ให้เหมาะสมกับผู้ป่วยแต่ละราย ตลอดจนการให้คำแนะนำแก่ผู้ป่วยและครอบครัวในด้านสุขภาพอนามัย การปฏิบัติตัวของผู้ป่วยขณะรับการรักษาอยู่ในโรงพยาบาลและเมื่อจะกลับไปอยู่บ้าน
6. จัดหาประสบการณ์ในวิธีการพยาบาลต่าง ๆ สาธิตวิธีการพยาบาลหรือการเตรียมตรวจ และให้การสอนข้างเตียง (Bedside Teaching) แก่นักศึกษาเมื่อมีปัญหที่น่าสนใจ
7. แนะนำและนิเทศการสังเกตอาการ การเขียนรายงาน การวางแผนการพยาบาล รวมทั้งการลงมือบันทึกต่าง ๆ
8. จัดให้มีการประชุมแก่นักศึกษาทั้งกลุ่มเป็นประจำวัน รวมทั้งการพบเป็นรายบุคคลเพื่อร่วมกันปรึกษาปัญหา วางแผนการพยาบาล ประเมินผลการพยาบาลเพื่อการปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น
9. จัดให้นักศึกษาได้รับประสบการณ์ในการพยาบาลเท่าที่จะสามารถทำได้ครบตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ เช่น ชื่อรับรองในรายงานประสบการณ์ (Experience Sheet) เมื่อเห็นว่านักศึกษปฏิบัติได้เป็นที่พอใจ
10. จัดให้นักศึกษาได้มีประสบการณ์การศึกษาผู้ป่วยเฉพาะราย (Case Study) อย่างน้อย 1 ราย รวมทั้งการเสนอรายงานภายในระยะเวลาที่ฝึกปฏิบัติงานภาควิชา

11. วัดและประเมินผลการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษา โดยพิจารณาจากการสังเกต และบันทึกประจำวันเกี่ยวกับความก้าวหน้าของการเรียนของนักศึกษาแต่ละคน ความเห็นของหัวหน้าหอผู้ป่วยและพยาบาลประจำการที่ร่วมงานกับนักศึกษา การประเมินผลการเรียนของตนเองของนักศึกษา

12. เป็นที่ปรึกษาของนักศึกษาทั้งด้านการเรียนและส่วนตัว

13. ร่วมมือปรึกษาอย่างใกล้ชิดกับผู้ตรวจการ หัวหน้าหอผู้ป่วยเกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษา เพื่อให้การจัดเวร การมอบหมายงาน การประเมินผลเป็นไปตามความ-
เข้าใจอันดี

14. ติดตามการสอนในห้องเรียนของอาจารย์ทั้งฝ่ายแพทย์และพยาบาล เพื่อให้การสอนในหอผู้ป่วยสอดคล้องกันดีกับการสอนในห้องเรียน

15. ร่วมรับผิดชอบการพยาบาลผู้ป่วยทุกรายที่มอบหมายให้อยู่ในความดูแลของนักศึกษาตลอดระยะเวลาที่นักศึกษาฝึกปฏิบัติงานในหอผู้ป่วย

จะเห็นได้ว่า การเรียนการสอนในหอผู้ป่วยนั้นมีจุดมุ่งหมายที่สำคัญ เพื่อพัฒนานักศึกษาในด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย โดยให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของรายวิชาและลักษณะของวิชาชีพ ดังนั้น หน้าที่รับผิดชอบของอาจารย์ประจำหอผู้ป่วย จึงเป็นการกระทำทุกวิถีทางที่จะช่วยให้นักศึกษาได้มีการพัฒนาการอย่างสมบูรณ์จนบรรลุเป้าหมายของหลักสูตรวิชาชีพพยาบาล โดยมีกิจกรรมที่สำคัญคือ จัดประสบการณ์การเรียนรู้ การสอน การนิเทศ ตลอดจนการประเมินผลการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาในหอผู้ป่วยอย่างมีระบบ

การนิเทศการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติ

ความหมายของการนิเทศการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติ

ได้นิพนธ์การศึกษาพยาบาลให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติ (Clinical Supervision) ไว้หลายท่านด้วยกัน เช่น พาริดา อิบราฮิม (2535 : 180) ได้กล่าวว่าการนิเทศการฝึกปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยเป็นเครื่องมือสำคัญของการสอนในหอผู้ป่วย โดย

อาจารย์จะแสดงบทบาทเป็นผู้วางแผน ชี้แนะ แนะนำ สอน สังเกต กระตุ้น แก้ไข ชมเชย และ ประเมินผลอย่างสม่ำเสมอติดต่อกันด้วยความอดทน ผ่านหนักผ่านเบาและยุติธรรม เพื่อให้นักศึกษา สามารถปฏิบัติงานและให้การพยาบาลอย่างมีทักษะ บลอคภัย ถูกต้อง ครบถ้วน ตามสภาพการณ์และ บทบาทของความรับผิดชอบที่กำหนด พจนินช ศิริวงศ์ (2536 : 7) ได้กล่าวว่าการนิเทศการศึกษา พยาบาลภาคปฏิบัติ หรือการนิเทศการฝึกปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยเป็นการกระทำของอาจารย์พยาบาลโดย การชี้แจง ชี้แนะ สอน แสดง จ्ञานแก่ เกี่ยวกับการเรียน การฝึกฝนของนักศึกษาพยาบาล และ พวงรัตน์ บุญญานุรักษ์ (2537 : 15) ได้กล่าวว่า การนิเทศการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติเป็น กระบวนการด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคลโดยผู้ที่มีความชำนาญทางการปฏิบัติการพยาบาลได้แนะนำ ช่วยเหลือผู้ปฏิบัติ เพื่อให้มีพัฒนาการและความสามารถทางปฏิบัติ ซึ่งในที่สุดผู้ปฏิบัติจะต้องมี ความสามารถในการดูแลผู้ป่วยอย่างมีคุณภาพ และผู้นิเทศก็จะได้ผู้ร่วมงานในการปฏิบัติการพยาบาล ที่ดีเพิ่มขึ้นในวิชาชีพพยาบาล

ฉะนั้น การนิเทศการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติจึงเป็นการกระทำต่าง ๆ ของอาจารย์ พยาบาล เพื่อช่วยเหลือให้นักศึกษาพยาบาลสามารถปฏิบัติการพยาบาลได้อย่างมีทักษะ

จุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติ

พจนินช ศิริวงศ์ (2536 : 7) ได้กล่าวว่า การนิเทศการศึกษาพยาบาลมีจุดมุ่งหมาย ดังนี้

1. ช่วยให้นักศึกษาได้รู้จักค้นหาวิธีการปฏิบัติงานด้วยตนเอง มีความสามารถในการนำ ตนเอง และสามารถตัดสินใจปัญหาได้ด้วยตนเองตามระดับความรู้
2. สามารถแยกแยะและวิเคราะห์ปัญหาได้ด้วยตนเอง
3. สร้างความรู้สึกรับผิดชอบ มีความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง สามารถแก้ไขปัญหา และอุปสรรคต่าง ๆ ได้
4. สร้างความคุ้นเคยกับแหล่งวิทยาการและวิทยาการ เพื่อการนำความรู้ไปใช้กับ สถานการณ์จริงได้
5. สร้างเสริมความสามารถในการนำความรู้ภาคทฤษฎีไปสู่การปฏิบัติจริงได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมกับบุคคลและสถานการณ์

6. ช่วยให้นักศึกษาได้เข้าใจปรัชญาการศึกษาที่ถูกต้อง

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2535 : 69 - 70) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับการสอนภาคปฏิบัติว่าเป็นส่วนสำคัญของการศึกษาพยาบาลเพราะมีจุดมุ่งหมายดังนี้

1. ช่วยให้นักศึกษาได้วางแผนและปฏิบัติการพยาบาลประจำวันได้
2. ช่วยให้นักศึกษาได้ประยุกต์ใช้แนวคิดและหลักการพยาบาลในหอผู้ป่วยได้ตามสถานการณ์จริง

3. ช่วยให้นักศึกษาได้พัฒนาทักษะการสังเกต
4. ช่วยให้นักศึกษาได้พัฒนาทักษะการสร้างสัมพันธภาพกับผู้ที่เกี่ยวข้องงานการปฏิบัติงาน
5. ช่วยให้นักศึกษาได้พัฒนาทักษะในการตัดสินใจ
6. ช่วยให้นักศึกษาได้พัฒนาทักษะด้านความถนัดในการปฏิบัติการพยาบาล

พาวีดา อิบราฮิม (2537 : 5) ได้กล่าวว่า การศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติมุ่งปลูกฝังนักศึกษาให้มีความศรัทธาในวิชาชีพพยาบาล มีความอดทน เสียสละ มีความต้องการอยากช่วยเหลือผู้อื่นอย่างจริงจัง นอกจากนั้น พาวีดา อิบราฮิม (2535 : 29) ได้กล่าวอีกว่า การหล่อหลอมในทางวิชาชีพ เป็นกระบวนการซึ่งเกิดขึ้นในบุคคล อันเป็นผลจากหน้าที่การงานตามลักษณะวิชาชีพที่บุคคลนั้นปฏิบัติอยู่ ทำให้เกิดการรับและปรับเปลี่ยนค่านิยม และคุณลักษณะวิชาชีพอาจเกิดเป็นพฤติกรรมและทัศนคติส่วนตัว ทั้งนี้ย่อมต้องอาศัยความรู้ ทักษะ และเจตคติในทางวิชาชีพเป็นส่วนประกอบสำคัญเพื่อการหล่อหลอม ซึ่งจะมีผลทำให้ปฏิบัติบทบาทได้ด้วยความสามารถและความรับผิดชอบ

ดังนั้นการนิเทศการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติจึงมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนานักศึกษาให้มีความเจริญงอกงามในด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย โดยมุ่งให้นักศึกษานำความรู้จากภาคทฤษฎีไปวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการของผู้ป่วยแต่ละราย พร้อมทั้งวางแผนการปฏิบัติการพยาบาลเพื่อแก้ปัญหาและประเมินผลการปฏิบัติการพยาบาลได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังมุ่งปลูกฝังให้นักศึกษามีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ มีความอดทน เสียสละ และต้องการช่วยเหลือผู้ป่วยอย่างจริงจัง และเพื่อให้นักศึกษามีความสามารถในการปฏิบัติการพยาบาลได้อย่างถูกต้อง มั่นใจ และเหมาะสมกับผู้ป่วยแต่ละราย ตลอดจนมีความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างดี ดังนั้น จะเห็นได้ว่าการนิเทศมีผลโดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา

หลักการนิเทศการศึกษายาบาลภาคปฏิบัติ

พนอนิษ ศิริวงศ์ (2536 : 11) ได้กล่าวว่หลักการนิเทศการศึกษายาบาลภาคปฏิบัติควรมีดังนี้

1. จะต้องใช้หลักประชาธิปไตย หรือหลักการทํางานร่วมกันเพื่อนำไปสู่การสร้างสรรค์
2. การจัดการเรียนการสอนภาคปฏิบัติต้องยึดวัตถุประสงค์ของการศึกษายาบาลเป็นสำคัญ
3. ต้องส่งเสริมความเจริญงอกงาม ความก้าวหน้าและพัฒนาการของนักศึกษาตามความสามารถเฉพาะของแต่ละบุคคล
4. การนิเทศต้องเป็นการส่งเสริม ปรับปรุงความรู้ ความสามารถ เจตคติและกระบวนการคิดของนักศึกษาอย่างถูกต้อง
5. จะต้องใช้สถานการณ์จริงโดยเริ่มต้นจากจุดที่นำเสนอและ เป็นปัญหาท่อน
6. ต้องเป็นการส่งเสริมสนับสนุนการใช้แหล่งวิทยากรและวิทยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด
7. ต้องมีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจนแน่นอนและประเมินผลได้

โดยสรุป หลักการนิเทศการศึกษายาบาลภาคปฏิบัติโดยทั่วไปจะต้องใช้หลักประชาธิปไตยในการส่งเสริม ปรับปรุงความรู้ความสามารถของนักศึกษาทุกด้านตามความแตกต่างของแต่ละบุคคล ในสถานการณ์จริง อาจารย์นิเทศจะต้องมีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจนตลอดจนสามารถประเมินผลได้ ทั้งนี้จะต้องยึดวัตถุประสงค์ของการศึกษายาบาลเป็นหลัก อนึ่ง อาจารย์จะต้องเริ่มต้นนิเทศจากจุดที่นักศึกษามีปัญหาท่อนเสมอ

กระบวนการนิเทศการศึกษายาบาลภาคปฏิบัติ

พนอนิษ ศิริวงศ์ (2536 : 14) ได้แบ่งกระบวนการนิเทศการศึกษายาบาลภาคปฏิบัติออกเป็น 4 ขั้นตอนด้วยกันคือ

ขั้นที่ 1 การประเมิน (Assessment) โดยก่อนสอนภาคปฏิบัติ อาจารย์จะต้องประเมินนักศึกษาด้านต่าง ๆ ดังนี้ ได้แก่ พื้นความรู้ ภูมิหลัง ประสบการณ์เดิม ขอบเขตความสามารถของ

นักศึกษาของแต่ละชั้นปีและแต่ละคน ทั้งนี้อาจารย์จะต้องคำนึงถึงปรัชญาของสถาบัน วัตถุประสงค์ของหลักสูตร รายวิชา และประสบการณ์ที่ต้องการตามขอบเขตของรายวิชานั้น ๆ ประกอบกันไปด้วย

ขั้นที่ 2 การวางแผน (Planning) นอกจากการนิเทศเป็นเครื่องมือสำคัญของการสอนภาคปฏิบัติแล้ว พวงรัตน์ บุญานุรักษ์ (2537 : 116) กล่าวว่า การสอนยังเป็นกิจกรรมอย่างหนึ่งของการนิเทศอีกด้วย ดังนั้นการวางแผนจึงต้องประกอบด้วยแผนการสอน (Lesson Plan) และแผนการนิเทศ (Supervision Plan) ซึ่งในขั้นตอนนี้อาจารย์จะต้องปฏิบัติโดยคำนึงถึงขั้นตอนที่ 1 ประกอบกันไปด้วยเสมอ ตลอดจนจำนวนนักศึกษาและระยะเวลาการฝึกปฏิบัติงานานของผู้ช่วย

ขั้นที่ 3 การดำเนินการ (Implementing) เป็นขั้นตอนที่อาจารย์จะต้องปฏิบัติตามแผนที่ได้วางไว้ในขั้นตอนที่ 2 คือ การสอนและการนิเทศควบคู่กันไปเสมอ

ขั้นที่ 4 การประเมินผล (Evaluation) ภายหลังจากที่อาจารย์ได้ดำเนินการในขั้นตอนที่ 3 แล้ว อาจารย์จะมีการประเมินผลหลายด้าน เพื่อพัฒนาการตามความสามารถสูงสุดของนักศึกษาระยะเวลาที่กำหนด ซึ่งประกอบด้วยวิธีการประเมิน 3 ลักษณะ คือ การประเมินผลเมื่อสิ้นสุดการปฏิบัติงาน การประเมินก่อนและหลังการปฏิบัติงาน และการประเมินโดยการติดตามผลการปฏิบัติงาน ทั้งนี้เพื่อพัฒนาการเรียนรู้นักศึกษาว่าบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้หรือไม่ และมีสิ่งใดที่ต้องปรับปรุงแก้ไขต่อไป

กล่าวได้ว่า กระบวนการนิเทศการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติที่แบ่งออกได้เป็น 4 ขั้นตอนด้วยกัน ได้แก่ การประเมิน การวางแผน การดำเนินการ และการประเมินผล เนื่องจากในด้านการวางแผนการนิเทศนั้น อาจารย์จะปฏิบัติควบคู่ไปกับขั้นตอนที่ 1 ด้วยเสมอ ฉะนั้น การวิจัยครั้งนี้จึงสรุปกระบวนการนิเทศการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติออกเป็น 3 ขั้นตอนที่สำคัญคือ

ขั้นที่ 1 การวางแผนการนิเทศ

วิเชียร ทวีลาภ (2534 : 63 - 64) ได้กล่าวถึงหลักของการวางแผน ลักษณะของการวางแผนที่ดี และประโยชน์ของการวางแผนโดยทั่วไปไว้ดังนี้

งานทุกชนิดจะให้บรรลุผลดีจะต้องมีการวางแผนที่ดี การวางแผน หมายถึงการคิดกำหนดการทำงานล่วงหน้าว่าจะทำอะไรบ้าง จะทำอะไรก่อนหลัง จะทำเมื่อไร จะทำอย่างไร จะมีการประเมินผลอะไร วิธีใด อย่างไร และเมื่อไร หลักของการวางแผนจะต้องกำหนดวัตถุประสงค์ให้แน่นอน โดยใช้หลักพิจารณาว่าอะไรเป็นผลงานที่อาจารย์มุ่งหวัง (What)

ในขั้นตอนสุดท้ายของงานนั้น ๆ และอาจารย์จะต้องจัดเตรียมเค้าโครงของแผนอย่างกว้าง ๆ โดยอาศัยวัตถุประสงค์เป็นหลักว่าทำไมต้องทำ (Why) ทำที่ไหน (Where) ทำเมื่อใด (When) ใครทำ (Who) และทำอย่างไร (How) เพื่อจะบรรลุวัตถุประสงค์เป็นข้อ ๆ ไป โดยดูจากการประเมินผลตามวิธีที่ได้วางแผนไว้

ลักษณะของการวางแผนที่ดีมีดังนี้

1. เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้มีส่วนร่วมในการวางแผนเพื่อนักศึกษาจะได้ทราบถึงความมุ่งหวังจากงานชิ้นนั้น ว่าต้องการให้นักศึกษาได้เรียนรู้ พัฒนาทักษะและความสามารถในการคิด ตลอดจนความคาดหวังของอาจารย์ที่จะให้นักศึกษาทำอะไร
2. มีลักษณะยืดหยุ่นพอสมควรเพื่ออำนวยความสะดวกแก้ไขเมื่อจำเป็น
3. ต้องมีวัตถุประสงค์ที่แน่นอน ชัดเจน เข้าใจง่าย เพื่อเป็นเครื่องชี้ทิศทางของการดำเนินงาน ตลอดจนการเลือกสรรกิจกรรมและกำหนดเทคนิค วิธีการดำเนินงาน การใช้ทรัพยากรที่จำเป็น และวิธีการประเมินผล
4. จะต้องนำไปปฏิบัติได้จริง ประสานและสอดคล้องกับนโยบายหรือวัตถุประสงค์ของสถาบัน หลักสูตร และรายวิชา ตลอดจนความรู้ความสามารถพื้นฐานของนักศึกษา ลักษณะงานและประสบการณ์ของแต่ละหอผู้ป่วยให้แก่นักศึกษา

ประโยชน์ของการวางแผนโดยทั่วไปมีดังนี้

1. ช่วยให้มีการใช้ทรัพยากรโดยเฉพาะด้านกำลังคนให้เป็นประโยชน์ และเป็นไปอย่างถูกต้องตามความรู้ความสามารถของแต่ละคน
2. การวางแผนไว้ล่วงหน้าทำให้มีการพิจารณาอย่างรอบคอบ ประหยัดในด้านแรงงาน วัสดุ และเวลาเป็นอย่างดี ตลอดจนเกิดการประสานงานเกี่ยวเนื่องกับแผนงานอื่นได้ดี
3. การวางแผนร่วมกันเป็นกลุ่มกับนักศึกษาจะช่วยชักจูงให้นักศึกษาทุกคนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของในประสบการณ์นั้น ๆ ร่วมกัน ซึ่งจะส่งผลทำให้เกิดความรัก และตั้งใจที่จะทำงานให้ดียิ่งขึ้นได้
4. เมื่อนักศึกษาทุกคนร่วมรับรู้แผนงาน การมอบหมายงานแก่นักศึกษาก็จะง่ายและได้รับความเต็มใจมากขึ้น

5. การมีแผนงานที่ดีจะช่วยให้อาจารย์สามารถควบคุม ติดตาม และประเมินผลงาน ได้เป็นอย่างดี เพราะได้ทราบแนวทางในการปฏิบัติและวัตถุประสงค์ของการจัดประสบการณ์ชัดเจน

6. การทำงานอย่างมีแผนงานจะทำให้อาจารย์มีระเบียบในการปฏิบัติงาน รู้จัก รับผิดชอบ สามารถควบคุมตนเองให้ปฏิบัติงานตามแผน ซึ่งจะช่วยจัดปัญหาการทำงานแบบเฉพาะหน้า ให้น้อยลงได้ ทั้งนี้เพราะการวางแผนที่ดีสามารถคาดคะเนปัญหาหรืออุปสรรคที่อาจจะเกิดขึ้นได้จึงได้ มีการวางแผนป้องกันไว้ล่วงหน้า

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2535 : 73) ได้กล่าวว่า แผนการนิเทศแบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะ คือ

แผนการนิเทศระยะยาว หมายถึง แผนการนิเทศประจำภาคเรียน เป็นแผนการนิเทศ ตลอดระยะเวลาที่นักศึกษาแต่ละกลุ่มนั้น ๆ อยู่ในความดูแลของอาจารย์ประจำหอ ซึ่งเป็นแผนการ นิเทศที่มีประโยชน์และมีความจำเป็น เพราะถือเป็นขั้นตอนสำคัญในการวางแผนการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ในหอผู้ป่วยของอาจารย์แต่ละหอ มีประโยชน์ในการช่วยให้อาจารย์กำหนดประสบการณ์ การเรียนรู้ที่นักศึกษาแต่ละคนพึงจะได้รับ ช่วยให้อาจารย์กำหนดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เป็นแก่นแท้ ของการฝึกปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยให้แก่นักศึกษาทุกคนโดยทั่วถึงอย่างผสมผสานต่อเนื่องเป็นลำดับ และช่วยให้อาจารย์ได้พิจารณาว่าประสบการณ์ที่นักศึกษาได้รับนั้นเหมาะสมตามสภาพและระดับ ความสามารถของนักศึกษาแต่ละคนหรือไม่

แผนการนิเทศระยะสั้น หมายถึง แผนการนิเทศประจำวัน ซึ่งเป็นแผนที่จะต้องยึดถือ แผนการนิเทศระยะยาวเป็นหลัก แผนการนิเทศประจำวันจะช่วยกำหนดว่าวันหนึ่ง ๆ อาจารย์จะ นิเทศนักศึกษาคนใด สถานที่ใด เรื่องอะไร เวลาใด นิเทศอย่างไร ตลอดจนเหตุผลและเป้าหมาย ของการนิเทศ ซึ่งแผนการนิเทศระยะสั้นมีประโยชน์ในการช่วยให้การนิเทศของอาจารย์ในแต่ละวัน มีระบบระเบียบและมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอนในการนิเทศนักศึกษาแต่ละคนในแต่ละครั้ง ช่วยให้อาจารย์ และนักศึกษาได้วางแผนล่วงหน้าในเรื่องต่าง ๆ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการเสาะแสวงหาประสบการณ์ใน หอผู้ป่วย ช่วยให้อาจารย์ได้เตรียมเนื้อหาตามหัวข้อการนิเทศได้อย่างละเอียด และช่วยให้อาจารย์ ได้บันทึกพฤติกรรมของนักศึกษาได้อย่างแม่นยำ เป็นผลดีต่อการประเมินผลนักศึกษา

ขั้นที่ 2 การดำเนินการนิเทศ

เมื่อวางแผนการนิเทศแล้ว อาจารย์จะต้องปฏิบัติตามนิเทศตามแผนนั้น ซึ่ง พวงรัตน์ บุญนารักษ์ (2537 : 17) ได้กล่าวว่า ประกอบด้วยกิจกรรมดังนี้

ก. การเยี่ยมตรวจทางการพยาบาล (Nursing Rounds) เป็นการเยี่ยมตรวจของอาจารย์พยาบาลในตึกซึ่งมีผู้ป่วยที่ได้รับการดูแล และที่ซึ่งมีการปฏิบัติงานของนักศึกษาพยาบาล ภายใต้อาจารย์พยาบาล โดยการเยี่ยมตรวจทางการพยาบาลของอาจารย์พยาบาลมีวัตถุประสงค์เพื่อการนิเทศดังนี้

1. เป็นการติดต่อสัมพันธ์กับบุคลากรทุกคนที่ทำหน้าที่ให้การดูแลผู้ป่วย
2. เป็นโอกาสในการสังเกตความสามารถในการปฏิบัติงานของนักศึกษา โดยมุ่งค้นหาจุดเด่นและจุดด้อยของนักศึกษา ประกอบกับสืบเสาะความต้องการเพื่อพัฒนานักศึกษาต่อไป
3. เสาะหาข้อมูลจากผู้ป่วยและญาติ เพื่อค้นหาความต้องการและความคาดหวังในการบริการพยาบาลของผู้รับบริการ
4. เป็นการกระตุ้น ส่งเสริม และพัฒนานักศึกษาขณะปฏิบัติงาน โดยการสร้างกำลังใจ ความปรารถนาดี และความสนใจส่วนบุคคล
5. เป็นการประเมินความต้องการการพยาบาลของผู้ป่วย
6. ช่วยให้มีการบริการที่เป็นที่พึงพอใจแก่บุคคลทั่วไป
7. เพื่อประกันการดูแลที่ให้กับผู้ป่วย โดยต้องทำอย่างเพียงพอ และด้วยความพึงพอใจของผู้รับบริการ
8. เพื่อการประชาสัมพันธ์

กล่าวได้ว่าการเยี่ยมตรวจทางการพยาบาลมีประโยชน์ต่อนักศึกษาคือ ได้รับการกระตุ้นให้มีการวิพากษ์ของตนเอง ได้รับโอกาสในการพิจารณาหาความเจริญของงานด้านการบริการพยาบาล ทั้งเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มช่วยเฝ้าระวังเห็นจุดเด่นและจุดด้อยของตนเอง

สำหรับอาจารย์มีประโยชน์ในการนิเทศคือ สามารถค้นหาปัญหาและความต้องการของนักศึกษาได้ด้วยตนเอง มีโอกาสติดตามความก้าวหน้าทั้งด้านการดูแลรักษาและบริการการพยาบาล เพิ่มพูนความเจริญก้าวหน้าของวิชาชีพ โดยมุ่งพัฒนานักศึกษาตามความต้องการของแต่ละบุคคลและพัฒนาการดูแลผู้ป่วยในโอกาสเดียวกัน

ข. การประชุมปรึกษาทางการพยาบาล (Nursing Conference)

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2535 : 34 - 37) ได้กล่าวว่า เป็นกิจกรรมการนิเทศที่สำคัญ เพราะเป็นโอกาสเดียวที่จะช่วยให้เกิดความเข้าใจและการประสานงาน ดังนั้นการกำหนดเวลาประชุมปรึกษาเพื่อพบกันระหว่างอาจารย์ นักศึกษาและสมาชิกทีมการพยาบาลจึงเป็นสิ่งจำเป็น ตลอดจนหัวข้อเรื่องและสถานที่ประชุม ทั้งนี้เพื่อจะได้ชี้แจงและให้ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการพยาบาล และปัญหาทั่ว ๆ ไป แก่กันทุกฝ่าย ซึ่งจะเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจแก่นักศึกษาอีกด้วย ในบางกรณีเป็นโอกาสของการให้ความรู้และแนวความคิดที่กว้างขวางยิ่งขึ้น ลักษณะของการประชุมกระทำได้ 2 วิธีคือ

1. ประชุมปรึกษาเป็นรายบุคคล (Individual Conference) เป็นวิธีที่ใช้สำหรับนักศึกษาที่ต้องการการนิเทศอย่างใกล้ชิด หรือมีปัญหาเฉพาะตัว
2. ประชุมปรึกษาเป็นรายกลุ่ม (Group Conference) เป็นวิธีที่ใช้ในการนิเทศที่ต้องการการตัดสินใจร่วมและแง่คิดด้านต่าง ๆ เช่น การวางแผนการพยาบาล เป็นต้น

ประเภทของการประชุมปรึกษาทางการพยาบาล พวงรัตน์ บุญานุรักษ์ (2538 : 90 - 190) ได้แบ่งไว้หลายประเภทด้วยกัน แต่ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยครั้งนี้มีดังนี้

1. การประชุมปรึกษานำการชี้แนะแนวทาง (Direction Giving Conference) หรือเรียกว่า การประชุมปรึกษาก่อนการปฏิบัติการพยาบาล (Pre-conference) เป็นการประชุมปรึกษาก่อนที่นักศึกษาจะเริ่มปฏิบัติงานในแต่ละเวร เป็นการประชุมเกี่ยวกับผู้ป่วยที่นักศึกษารับผิดชอบการปฏิบัติการพยาบาล ซึ่งการอภิปรายอาจจะอภิปรายในรูปของความรับผิดชอบและสิ่งจำเป็นต่าง ๆ ในการให้การดูแลผู้ป่วยอย่างมีประสิทธิภาพ

2. การประชุมปรึกษาข้างเตียงผู้ป่วย (Bedside Conference) เป็นการประชุมที่จะต้องนำผู้ป่วยเข้าร่วมด้วย เช่น การอภิปรายทางการพยาบาล การสาธิตวิธีปฏิบัติการพยาบาลเฉพาะอย่าง เป็นต้น สถานที่ที่ใช้ในการประชุมอาจเป็นข้างเตียงผู้ป่วย หรือห้องประชุมในหอผู้ป่วย

3. การประชุมปรึกษาเกี่ยวกับสาระสำคัญ (Content Conference) เป็นการประชุมที่ผู้ร่วมงานคนใดคนหนึ่งเป็นผู้นำการอภิปรายในหัวข้อเรื่องที่สมาชิกต้องการรับรู้

เพิ่มเติม โดยเนื้อหานั้นจะต้องเกี่ยวกับการพยาบาล การประชุมประเภทนี้เป็นการให้ความรู้แก่กัน อย่างสม่ำเสมอ เพื่อปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติการพยาบาล

4. การปรึกษาคณะพยาบาล (Team Nursing Conference) เป็นการประชุม เพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางในการพยาบาลผู้ป่วยคนใดคนหนึ่ง หรือปัญหาการพยาบาลเฉพาะอย่างของ ผู้ป่วยแต่ละราย ซึ่งปัญหานี้อาจจะเกิดขึ้นกับผู้ป่วยอื่น ๆ อีกด้านตนเองเดียวกัน

5. การประชุมปรึกษากาพยาบาล (Nursing Care Conference) เป็นการ ประชุมปรึกษาเพื่อที่จะอภิปรายใน เรื่องของการให้การพยาบาลผู้ป่วยเฉพาะราย ซึ่งจะมีผลโดยตรง ต่อการวางแผนการพยาบาล

ค. การสอน (Teaching) เป็นกิจกรรมอย่างหนึ่งที่อาจารย์จะต้องใช้ในการนิเทศ เพื่อ ให้นักศึกษามีพัฒนาการทุกด้าน และเพื่อเสริมประสิทธิภาพประสิทธิผลของการพยาบาล ซึ่งประกอบ- ด้วยการสอนโดยสถานการณ์จริงและสถานการณ์จำลอง ดังนี้

1. การบรรยาย (Lecture) การสอนวิธีนี้จะทำให้ผู้ป่วยเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ เพื่อให้นักศึกษามองเห็นปัญหาหรือเรียนรู้จากสิ่งที่เป็นจริง การสอนจะเน้นการพยาบาลผู้ป่วยเฉพาะกรณี อาจารย์จะใช้เวลาบรรยายน้อย แต่ตั้งคำถามให้นักศึกษาคิดาให้มาก พร้อมกับเปิดโอกาสให้นักศึกษา อภิปราย แสดงข้อคิดเห็นเพิ่มเติม และซักถามข้อสงสัยต่าง ๆ อันก่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างกว้างขวาง ยิ่งขึ้น

2. การสาธิต (Demonstration) มีจุดมุ่งหมายเพื่อแสดงวิธีปฏิบัติการพยาบาล ที่ถูกต้องแก่นักศึกษาโดยมุ่งให้นักศึกษาสามารถปฏิบัติได้และเกิดทักษะในเรื่องนั้น ๆ การสาธิตอาจ ทำร่วมกับวิธีการสอนอื่น ๆ เช่น การบรรยาย เป็นต้น เมื่อสิ้นสุดการสาธิต อาจารย์จะให้โอกาส นักศึกษาซักถาม หรือแสดงข้อคิดเห็นเพิ่มเติม หรืออาจให้นักศึกษาทดลองทำเพื่อประเมินความรู้ ความเข้าใจและความสามารถทางด้านการปฏิบัติ หากมีสิ่งใดบกพร่องอาจารย์จำเป็นต้องแก้ไขใน ช่วงที่นักศึกษาฝึกหัดอยู่

3. การสอนเฉพาะกรณี (Case Incident) เป็นการสอนที่เน้นให้นักศึกษา มีทักษะในการตัดสินใจอย่างมีเหตุผลและมีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพความจริงที่กำลัง ประสบอยู่ หรือสิ่งที่มักพบได้เสมอในหอผู้ป่วย การสอนอาจจะเริ่มต้นโดยอาจารย์เป็นผู้ตั้งปัญหา

ถามหรือใช้สถานการณ์ซึ่งต้องการให้นักศึกษาทำการตัดสินใจทันที หรือให้ข้อสังเกตบางประการเกี่ยวกับการพยาบาลผู้ป่วยซึ่งการเริ่มต้นดังกล่าวจะกระตุ้นนักศึกษาให้ศึกษาข้อเท็จจริงหรือใช้ข้อมูลต่าง ๆ ที่จะช่วยให้รู้ที่มาของปัญหาและปรากฏการณ์ที่นักศึกษากำลังเผชิญอยู่ได้ ซึ่งงานที่สุดท้ายนักศึกษจะสามารถตัดสินใจเลือกวิธีปฏิบัติที่ถูกต้องและมีความมั่นใจมากขึ้น การสอนวิธีนี้มุ่งพัฒนาทักษะการตัดสินใจของนักศึกษา ดังนั้นอาจารย์ควรเป็นผู้ที่ต้องทำตัวเองให้ทันสมัยอยู่เสมอในด้านความรู้ เป็นผู้สนใจติดตามผลงานของนักศึกษาอย่างใกล้ชิดสม่ำเสมอ พร้อมทั้งสามารถชี้แนะโอกาสให้นักศึกษาได้ฝึกหัดใช้วิธีที่จะศึกษาข้อมูลหลาย ๆ วิธี ซึ่งจะช่วยให้สามารถเลือกทางปฏิบัติได้ถูกต้อง การสอนวิธีนี้อาจยังไม่ได้กำหนดแผนการสอนมาล่วงหน้าอย่างเป็นทางการ เพราะอาจารย์ไม่สามารถกำหนดหัวข้อเรื่อง เวลา และระยะเวลาของการสอนได้แน่นอน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความซับซ้อนของปัญหาที่จะต้องศึกษาและตัดสินใจรวมไปกับความรู้ความสามารถของนักศึกษานั้นขณะปฏิบัติงานเป็นสำคัญ

ง. การให้คำปรึกษาแนะนำ (Counseling) เป็นลักษณะของความช่วยเหลือที่อาจารย์ให้กับนักศึกษา เพื่อจัดการต่อปัญหาด้วยตนเอง เนื่องจากอาจารย์ประจำหอผู้ป่วยเป็นผู้ที่ใกล้ชิดกับนักศึกษามาก จึงมีโอกาสดำเนินการคำปรึกษาได้มาก ซึ่งการให้คำแนะนำ แบ่งออกได้เป็น 3 ลักษณะ คือ

1. การให้คำแนะนำ เป็นการช่วยเหลือนักศึกษาด้วยการให้ข้อตัดสินใจในการปฏิบัติต่อปัญหาเฉพาะปัญหาหนึ่ง ซึ่งนักศึกษาที่ขอคำแนะนำสามารถนำไปปฏิบัติได้เลย
2. การแนะแนว เป็นกระบวนการช่วยเหลือนักศึกษาด้วยการให้แนวทางแก้ปัญหา ซึ่งมีแนวทางปฏิบัติต่อปัญหาหนึ่งได้หลาย ๆ วิธี นักศึกษาผู้ขอคำแนะนำจะเป็นผู้เลือกแนวปฏิบัติของตนเอง
3. การให้คำปรึกษา เป็นการช่วยเหลือนักศึกษาเป็นการส่วนตัว โดยช่วยชี้แนะแนวทางให้นักศึกษาได้มองเห็นปัญหาอย่างแท้จริง อันจะช่วยให้เขาตัดสินใจแก้ปัญหาอย่างอิสระ

จ. การแก้ปัญหา (Problem Solving) เป็นกระบวนการปฏิบัติอย่างมีระเบียบวิธีโดยแนววิทยาศาสตร์เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อปฏิบัติต่อปัญหานั้น ๆ อย่างเหมาะสม นั่นคือ การตัดสินใจกระบวนการแก้ปัญหามีความสำคัญต่อการพัฒนานักศึกษา จึงจำเป็นที่อาจารย์จะต้องมีความรู้และทักษะในการแก้ปัญหอย่างดี เพื่อประสิทธิผลของการนิเทศ

ฉ. การสังเกต (Observation) เป็นกระบวนการ เป็นระบบ และเป็นวิธีการทางวิทยาศาสตร์อย่างหนึ่งในการรวบรวมข้อมูล การสังเกตจึงเป็นกิจกรรมอันสำคัญในการรวบรวมข้อมูลจากสถานการณ์ที่พบเห็น เพื่อที่จะค้นหาปัญหาจากสถานการณ์นั้น ๆ อย่างเที่ยงตรง ซึ่งจะนำไปสู่การแก้ปัญหาที่ถูกต้องต่อไป

ช. การร่วมมือปฏิบัติงาน (Participation) โดยอาจารย์กับนักศึกษาปฏิบัติงานอย่างใดอย่างหนึ่งด้วยกัน อาจารย์จะถือโอกาสในการทำงานไปด้วยกันเช่นนี้ เพื่อการสอนแนะนา ปฏิบัติให้ดูเป็นตัวอย่าง รวมทั้งสามารถประเมินผลการปฏิบัติงานของนักศึกษาไปด้วย นอกจากนี้อาจารย์ยังมีโอกาสศึกษานักศึกษาได้อย่างใกล้ชิด การร่วมมือปฏิบัติงานต้องการความตั้งใจ เต็มใจ ใฝ่หาความรู้ และความเคารพต่อกันของอาจารย์และนักศึกษา ซึ่งจำเป็นจะต้องมีการวางแผนและกำหนดจุดมุ่งหมายร่วมกันในการปฏิบัติงานด้วย

นอกจากกิจกรรม 7 ประการที่พวงรัตน์ บุญานุรักษ์ ได้กล่าวไว้แล้ว กุลยา ตันติผลาชีวะ (2535 : 197) ยังได้กล่าวถึงกิจกรรมในการดำเนินการนิเทศเพิ่มเติมไว้อีก 1 ประการคือ

ช. การบันทึกการนิเทศประจำวัน (Record) เมื่ออาจารย์ทำการนิเทศในแต่ละครั้งจะต้องมีบันทึกรายงาน เพื่อเก็บข้อมูลในรายละเอียด เพื่อการวิเคราะห์งาน และเพื่อการติดตามนิเทศงานครั้งต่อไปโดยต่อเนื่อง ลักษณะการทํานักมี 2 แบบคือ

1. บันทึกการนิเทศปกติรายวัน เป็นการบันทึกรายงานประจำวัน เกี่ยวกับปัญหาที่พบ ผลของปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาขณะนิเทศ โดยอาจารย์จะต้องบันทึกตามเวลาที่พบเหตุการณ์จริง

2. บันทึกอุบัติเหตุการ เป็นบันทึกเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอันอาจก่ออันตรายแก่ผู้ป่วยเสียหายต่อวิชาชีพและชื่อเสียงของโรงพยาบาล เช่น ฉีดยาผิด ผู้ป่วยตกเตียงศีรษะแตก เป็นต้น การบันทึกอุบัติเหตุการนี้ ผู้ป่วยเหตุการณ์หรือผู้ที่เป็นผู้รับผิดชอบงานที่เกี่ยวข้องจะต้องเป็นผู้บันทึกสิ่งที่บันทึกประกอบด้วยเหตุการณ์โดยย่อ ผู้เกี่ยวข้องในเหตุการณ์ ผลหรืออันตรายจากเหตุการณ์ และการแก้ปัญหาเบื้องต้น บันทึกอุบัติเหตุการนั้นนอกจากเป็นเครื่องมือการนิเทศแล้ว อาจใช้เป็นเครื่องมือประกอบการประเมินผลงานได้ด้วย มิใช่เพื่อการลงโทษ แต่มุ่งเพื่อการศึกษาข้อมูลและปรับปรุงบริการการพยาบาลให้ดีขึ้นเป็นสำคัญ

การสรุปผลการนิเทศและแนวทางการปรับปรุงงานตามปัญหาที่ได้จากการนิเทศในแต่ละงานที่ผ่านการนิเทศ อาจารย์ควรแจ้งผลการนิเทศ แนวทาง ข้อคิดเห็นให้แก่นักศึกษาที่รับการนิเทศได้รับทราบ เพื่อให้นักศึกษาจะได้แก้ไขปรับปรุงงานของตนเองให้ดีขึ้น และเพื่อเป็นการติดตามผลงานด้วย

ขั้นที่ 3 การประเมินผลการนิเทศ

การประเมินผลคือ การสำรวจผลการจัดการเรียนการสอน เพื่อสำรวจว่า นักศึกษาได้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ อย่างไร วิเชียร ทวีลาภ (2534 : 72 - 74) ได้กล่าวว่า การประเมินผลเป็นกิจกรรมที่ต้องกระทำควบคู่กันไปตลอดกระบวนการของการนิเทศ การประเมินผลที่ดีต้องกระทำต่อเนื่องกันไป เพื่อจะได้ทราบถึงจุดเด่นหรือจุดอ่อนของนักศึกษาแต่ละคนซึ่งจะทำให้อาจารย์สามารถให้กำลังใจแก่นักศึกษาที่ปฏิบัติดียังคงปฏิบัติดียิ่งขึ้นต่อไป และให้ความช่วยเหลือแนะนำแก่นักศึกษาที่ยังบกพร่องให้ปฏิบัติงานได้ดีขึ้น

กระบวนการประเมินผลประกอบด้วยวิธีการ 3 ขั้นตอนคือ

1. กำหนดวัตถุประสงค์ และมาตรฐานในการประเมินผล
2. สังเกต บันทึก และรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ไว้เป็นหลักฐาน
3. วิเคราะห์และประเมินผลข้อมูลที่รวบรวมไว้ของนักศึกษาแต่ละคน และพิจารณาคัดสินคุณภาพของการปฏิบัติตามมาตรฐานที่วางไว้ เพื่อให้การประเมินผลการปฏิบัติการพยาบาลมีความแน่นอนและยุติธรรมโดย

3.1 วัตถุประสงค์และมาตรฐานของการปฏิบัติการพยาบาลจะต้องกำหนดให้แน่นอนและบ่งเฉพาะพฤติกรรมที่จะสามารถวัดได้

3.2 งานการประเมินผลควรมีแบบประเมินที่เป็นปรนัย

3.3 การประเมินผลควรมีการพิจารณาร่วมกันจากหลาย ๆ ฝ่าย ได้แก่ การให้นักศึกษาประเมินผลงานของตนเอง (Self - evaluation) และการประเมินผลโดยอาจารย์ประจำหอผู้ป่วย หัวหน้าหอผู้ป่วย และพยาบาลประจำการ โดยยึดเป้าหมายและหลักเกณฑ์การประเมินที่ได้กำหนดไว้

3.4 การประเมินผลอาจารย์ควรพิจารณาร่วมกันจากหลาย ๆ วิธี ซึ่งกุลยา ตันติผลาชีวะ (2535 : 91) ได้กล่าวถึงวิธีการประเมินผลการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติโดยได้ยกตัวอย่างไว้ ดังนี้ การสังเกตโดยผู้จุดที่ต้องการทราบแน่นอน การสอบถาม การให้ทดลองทำ การบันทึกพฤติกรรม (Anecdotal Record) การตรวจสอบสิ่งที่ต้องปฏิบัติ (Check List) การทดสอบหลังการปฏิบัติ (Post - test) ด้วยวิธีต่าง ๆ และการให้นักศึกษาเขียนประเมินผลการปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ เช่น นักศึกษามีความรู้สึกรู้ว่ามีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปในทางใดบ้าง ได้เรียนอะไรเพิ่มเติม สิ่งที่ยากจะเรียนรู้มีอะไรบ้าง สิ่งที่ต้องการให้เปลี่ยนแปลงโดยใช่เหตุผล ประกอบ และสิ่งใดที่เป็นอุปสรรคต่อการเรียนในหอผู้ป่วยบ้าง ทั้งนี้พฤติกรรมที่ควรได้รับการประเมินจะต้องสอดคล้องกับพฤติกรรมการเรียนรู้ในหอผู้ป่วยตามที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ เพราะการประเมินผลที่เป็นธรรมต้องพิจารณาจากข้อมูลต่าง ๆ และจากคุณภาพของงานหลาย ๆ ด้านประกอบกัน จึงจะทำให้ทราบถึงข้อบกพร่องและข้อดีของแต่ละบุคคลได้แน่ชัดยิ่งขึ้น นอกจากนั้นนักศึกษาทุกคนควรจะได้รับโอกาสให้ได้แสดงความคิดเห็น เข้าใจและยอมรับข้อบกพร่องเหล่านั้นพร้อมกับการให้คำมั่นที่จะปรับปรุงให้ดีขึ้น

3.5 การติดตามประเมินผล ควรจะได้กระทำทุกครั้งเมื่อสิ้นสุดการฝึกปฏิบัติงานในแต่ละกลุ่มนักศึกษา

3.6 ทำบันทึกพฤติกรรมประจำวันของนักศึกษาแต่ละคน เพื่อเป็นหลักฐานว่าพฤติกรรมเหล่านั้นเป็นความจริง และเพื่อป้องกันการหลงลืม

3.7 พยายามหาข้อมูลให้ได้มากที่สุดจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง เช่น หัวหน้าหอผู้ป่วย หัวหน้าทีมพยาบาล พยาบาลประจำการ เป็นต้น

3.8 ควรมีการจัดบันทึกทันทีเพื่อความถูกต้อง และควรมีการวิเคราะห์เหตุการณ์เหล่านั้นเป็นระยะ ๆ

3.9 การประเมินผลควรแบ่งออกมาในรูปของระดับความสำเร็จ ซึ่งสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับความสามารถของบุคคล ระดับความสามารถควรกระทำให้ยุติธรรมโดยใช้วิธีมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยเปรียบเทียบกับบุคคลในกลุ่มเดียวกัน และการสรุปผลการตัดสินไม่ควรกระทำถ้าไม่มีเวลาสังเกตติดตามเพียงพอ

ผลงานวิจัยของ บุษบา สมร่วง (2529 : บทคัดย่อ) เกี่ยวกับสภาพการนิเทศ การฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกองงานวิทยาลัยพยาบาล สำนักงาน ปลัดกระทรวงสาธารณสุข เมื่อปีการศึกษา 2528 พบว่า ด้านการวางแผนการนิเทศ อาจารย์ จะวางแผนร่วมกับอาจารย์พยาบาลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับหัวหน้าหอผู้ป่วย และพยาบาลประจำการ ซึ่งเป็นแผนระยะยาวตลอดภาคการศึกษา ด้านการดำเนินการนิเทศ อาจารย์ให้ความรู้เป็น 3 ระยะ คือ ก่อนฝึกปฏิบัติ ระหว่างการฝึกปฏิบัติ และหลังการฝึกปฏิบัติ โดยก่อนการฝึกปฏิบัติ อาจารย์จะจัดอบรมนิเทศเกี่ยวกับสภาพหอผู้ป่วย ความรู้เกี่ยวกับผู้ป่วย ระหว่างการฝึก ให้ ความรู้ทางการพยาบาล และความรู้เกี่ยวกับผู้ป่วย ตลอดจนการสังเกต ชี้แนะการฝึกปฏิบัติงาน สร้างขวัญและกำลังใจ โดยให้คำปรึกษา แนะนำ รับฟังและให้โอกาสนักศึกษาชี้แจงเมื่อปฏิบัติงาน ผิดพลาด หลังการฝึกปฏิบัติจะให้ข้อมูลย้อนกลับ โดยแนะนำสิ่งที่ควรแก้ไข และให้ความรู้เพิ่มเติม โดยการสาธิต ประชุมปรึกษา และสอนซ้ำๆ เพียง ผลงานวิจัยของกมลรัตน์ เอิบศิริสุข (2535 : บทคัดย่อ) เกี่ยวกับการนิเทศการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาในวิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย เมื่อปีการศึกษา 2534 พบว่า ด้านการดำเนินการนิเทศ อาจารย์ทุกคนมีการวางแผนการนิเทศ ระยะยาวตลอดระยะเวลาการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษา สำหรับข้อมูลที่ใช้ในการวางแผน ส่วนใหญ่ พิจารณาจากวัตถุประสงค์ของการฝึกปฏิบัติงาน ด้านการดำเนินการนิเทศ อาจารย์ส่วนใหญ่ดูแล นักศึกษาอย่างใกล้ชิด และด้านการประเมินผลการนิเทศ มีการควบคุมคุณภาพในการฝึกปฏิบัติงาน โดยอาจารย์เป็นผู้ประเมินผลเพียงฝ่ายเดียว วิธีการประเมินผลส่วนใหญ่ใช้แบบประเมิน สาระของ การประเมิน ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาทฤษฎีของรายวิชาที่นักศึกษาฝึกปฏิบัติงาน ทักษะ ในการปฏิบัติงาน และการมีมนุษยสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน

สรุปได้ว่า การนิเทศของอาจารย์ประจำหอผู้ป่วย นอกจากจะต้องกระทำอย่างมี ขั้นตอนเป็นกระบวนการแล้ว ยังจะต้องประกอบด้วยกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งอาจารย์จะต้องปฏิบัติให้ ครบคลุมและต่อเนื่องจึงจะทำให้การนิเทศนั้นมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วิธีการนิเทศ เทคนิค และการปฏิบัติ

วิธีการนิเทศด้านการพยาบาลและด้านการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติโดยทั่วไป

ระจิตร์ นิคมรัฐ (2533 : 200) พนอนิษ ศิริวงศ์ (2536 : 3) และ พวงรัตน์ บุญญานุรักษ์ (2537 : 13) ได้กล่าวไว้ 2 วิธีด้วยกันคือ

1. การนิเทศอย่างใกล้ชิด (Close Supervision) เป็นการติดตาม ควบคุม ดูแล ตรวจสอบการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงานอย่างใกล้ชิด โดยผู้ปฏิบัติงานจะอยู่ในสายตาของผู้นิเทศเสมอ ซึ่งผู้ปฏิบัติงานมีโอกาสเป็นตัวของตัวเองน้อยมาก ขาดอิสรภาพในการทำงาน ไม่มีโอกาสได้แสดงความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ จึงเหมาะสำหรับการนิเทศนักศึกษาพยาบาล บุคลากรพยาบาลที่เพิ่งจบ การศึกษาใหม่ ๆ ยังขาดประสบการณ์ และบุคลากรบางประเภทที่ขาดความกระตือรือร้น ชอบ การบังคับ ชอบทำงานตามคำสั่ง เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานได้ถูกต้องและผู้ปวยได้รับความปลอดภัย

2. การนิเทศแบบทั่วไป (General Supervision) เป็นการนิเทศที่ไม่ได้ติดตาม ผู้ปฏิบัติงานอย่างใกล้ชิด แต่จะใช้วิธีการสังเกตอยู่ห่าง ๆ ให้อิสระแก่ผู้ปฏิบัติงานได้ใช้ความคิด ความสามารถของตนเองได้อย่างเต็มที่ ผู้นิเทศอาจร่วมในการปฏิบัติงาน หรือให้คำแนะนำเมื่อมี ปัญหา หรือในกรณีที่เกิดเป็น การนิเทศวิธีนี้เหมาะสำหรับผู้ปฏิบัติงานที่มีประสบการณ์ชอบทำงาน ด้วยตนเอง มีความคิดของตนเอง มีความมั่นใจ และชอบตัดสินใจด้วยตนเอง ผลสัมฤทธิ์ที่ได้จาก การนิเทศวิธีนี้คือ ช่วยให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงาน ผลงานที่ได้มีคุณภาพสูงและผู้ปฏิบัติงานมี ความสุขในงาน

ระจิตร์ นิคมรัฐ (2533 : 200) และพวงรัตน์ บุญญานุรักษ์ (2537 : 16) ได้กล่าวว่า การนิเทศเป็นการช่วยนักศึกษาได้เรียนรู้ ได้ใช้ความรู้ความสามารถของตนเอง อย่างเต็มที่และมีเหตุผล เพื่อช่วยให้นักศึกษามีพัฒนาการในทิศทางที่ต้องการ ฉะนั้น การนิเทศ จะใช้วิธีใด ย่อมขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์หลักของการฝึกปฏิบัติงานในหอผู้ป่วย ความรู้พื้นฐานของ นักศึกษา ประเภทของงานที่ได้รับมอบหมาย สถานการณ์ภายในหอผู้ป่วย และความรู้ ความสามารถ ของนักศึกษาแต่ละคนเป็นสำคัญ

พนอนิษ ศิริวงศ์ (2536 : 15 - 16) ได้กล่าวถึงเทคนิคและการปฏิบัติงานในการนิเทศ ไว้ดังนี้

1. สร้างบรรยากาศให้เกิดความเป็นกันเองก่อนโดยเฉพาะการนิเทศครั้งแรก ควร สร้างความคุ้นเคยกับผู้ที่เกี่ยวข้องงานการปฏิบัติงาน โดยการยิ้มแย้มแจ่มใส พูดคุยถามทุกข์สุข ทักทาย เรื่องทั่วไป ทั้งนี้อาจารย์จะต้องมีหลักจิตวิทยา และรู้ธรรมชาติของคนแต่ละคน

2. ควรรับฟังปัญหาต่าง ๆ จากเจ้าหน้าที่และผู้ที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานอย่างตั้งใจ
 3. พึงระลึกลูกอยู่เสมอว่า ตนคือสื่อกลางระหว่างผู้ปฏิบัติงานกับสถาบันการศึกษา ในการที่มีปัญหาและไม่สามารถแก้ไขปัญหาคได้ ควรนำปัญหามาปรึกษาผู้บริหารต่อไปโดยไม่ควรแสดงว่าเห็นว่าคุณแก้ปัญหาคได้แน่ ๆ
 4. เมื่อพบข้อผิดพลาดอย่างใดอย่างหนึ่งควรใช้ความนุ่มนวล ไม่ควรตำหนินักศึกษาและผู้ร่วมงานอย่างรุนแรง
 5. ใช้กิจกรรมต่าง ๆ ในการนิเทศ โดยคำนึงถึง การให้การสนับสนุน การให้กำลังใจ การให้คำแนะนำ การทำให้ดู การชี้แนะ ตลอดจนการช่วยแก้ปัญหาค
- นอกจากนี้ พจนนิษ ศิริวงศ์ (2536 : 16) ได้กล่าวถึง พฤติกรรมการนิเทศที่อาจารย์ไม่ควรปฏิบัติไว้ ดังนี้
1. ตำหนินักศึกษาต่อหน้าบุคคลอื่น
 2. ชี้นิ้วและตำหนินักศึกษาพร้าเพื่อจนเกินไป แต่ไม่ได้ทำอะไรให้เป็นเรื่องเป็นราว
 3. เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับเรื่องส่วนตัวของนักศึกษามากเกินไปจนเกินขอบเขตความจำเป็น
 4. คู้ยเขียนมด้อยของนักศึกษาโดยไม่จำเป็นและไม่เกี่ยวข้องกับงานที่นักศึกษาคปฏิบัติ
 5. ชอบคุยโตโอ้อวดในเรื่องต่าง ๆ เกินความเป็นจริงต่อหน้าเจ้าหน้าที่จนทำให้ขาดความเชื่อถือ
 6. ใช้งานโดยวิธีออกคำสั่งตลอดเวลาทั้ง ๆ ที่ไม่มีความจำเป็น
 7. มีอคติ ลำเอียง และขาดความจริงใจต่อนักศึกษา
 8. เป็นคนเจ้าอารมณ์ ซี้ไม่ไหวไหวเสียดสดีลัมบิษณะ
 9. ชอบบาคำมั่นสัญญา แต่มักจะลัมคัมกับสัญญาที่บาคไว้
 10. แสดงออกซึ่งความรักใคร่ต่อนักศึกษาคนใดคนหนึ่งมากเกินไป
 11. ชอบบาค "ยาหอม" แก่นักศึกษา และมีแต่คำปลอบใจ (ปากกับบาคใจไม่ตรงกัน
- ลัมบิหลังมกนิเทศา)
12. ฐุเบา เชื่อคนง่าย ตัดลัมบิใจเร็วโดยปราศจากการไตร่ตรองบาคให้รอบคอบ
 13. ชอบจับผิดนักศึกษา โดยนักศึกษาคไม่เคยได้รับการอบรมลัมบิสอนหรือบาคกับทเรียนแก่นักศึกษา

14. ให้น้ำนี้คือขมวด ไม่มีแนวแห่งความว้าเหวแจ่มใส มีท่าทางหัวเสียตลอดวัน
15. สิ่งงานหรือพูดกับนักศึกษาโดยไม่ยอมมองหน้า
16. ถือความเห็นของตนเองเป็นใหญ่ และความเห็นของนักศึกษาผิดทั้งหมด
17. ใจน้อยไม่หนักแน่น
18. ไม่ยอมรับความจริง เห็นแต่ข้อบกพร่องของผู้อื่น แต่ไม่เคยสำรวจตนเอง
19. ไม่สนใจบุคคลรอบข้าง
20. ไม่มีน้ำใจ

ผลงานวิจัยของบุษบา สมร่าง (2529 : บทคัดย่อ) และกมลรัตน์ เอิบศิริสุข (2535 : บทคัดย่อ) เกี่ยวกับปัญหาการนิเทศการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาในวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกองงานวิทยาลัยพยาบาล สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงสาธารณสุข และในวิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย เมื่อปีการศึกษา 2528 และปีการศึกษา 2534 พบว่า อาจารย์มักมองนักศึกษาว่าไม่มีความแม่นยำในทฤษฎี ไม่สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการฝึกปฏิบัติงานได้ และมีความเครียดขณะฝึกปฏิบัติงาน ส่วนนักศึกษามักมองว่าอาจารย์มีเวลาให้กับนักศึกษาน้อย ไม่สร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับนักศึกษา ชอบติเตียนนักศึกษาต่อหน้าผู้อื่น

ฉะนั้น จึงกล่าวได้ว่า การนิเทศเป็นงานที่ละเอียดอ่อน อาจารย์นิเทศจะต้องมีความรักความตั้งใจจริงที่จะช่วยเหลือนักศึกษาโดยใช้เทคนิคและการปฏิบัติต่าง ๆ เข้าช่วย จึงจะทำให้ นักศึกษาได้มีพัฒนาการไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ และเป็นที่พอใจของอาจารย์และนักศึกษา ซึ่งจะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาต่อไป

ลักษณะและคุณสมบัติของอาจารย์นิเทศก์

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2535 : 3 - 6) ได้กล่าวว่า การเป็นอาจารย์นิเทศก์เป็นสิ่งที่ยาก เพราะไม่เพียงแต่จะเป็นผู้รู้หลักสูตรและรอบรู้วิชาการพยาบาลเท่านั้น แต่จะต้องเป็นผู้ที่สามารถเป็นตัวอย่างที่ดีทางวิชาชีพให้แก่ผู้ร่วมงาน นักศึกษา และผู้รับบริการมีความเชื่อถือด้วย ดังนั้น อาจารย์นิเทศก์ จึงเปรียบเสมือนแม่พิมพ์ของพยาบาลวิชาชีพ และนอกจากนั้นที่สำคัญคือการฝึกภาคปฏิบัติของ

นักศึกษาเป็นหัวใจของหลักสูตรวิชาชีพพยาบาล เพราะการเรียนรู้ของนักศึกษาจะเกิดขึ้นได้ต่อเมื่อนักศึกษามีประสบการณ์ตรง ฉะนั้นลักษณะของอาจารย์นิเทศก์ที่สำคัญจึงต้องประกอบด้วย

1. รักวิชาชีพและมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ พึงพอใจต่อการปฏิบัติการพยาบาลที่ให้แก่ผู้ป่วย แสดงให้เห็นทักษะและความชำนาญการพยาบาลเป็นอย่างดี และเป็นที่เชื่อถือของผู้ร่วมงานและนักศึกษา
2. เข้ากับผู้ป่วยได้ง่าย สามารถสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้ป่วย รู้จักยึดหยุ่นและตัดสินใจได้เหมาะสมกับสถานการณ์ ตลอดจนสร้างสรรค์ความเข้าใจในวิชาชีพแก่ผู้รับบริการ
3. เป็นผู้มีความซื่อสัตย์ สามารถสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับแพทย์ หัวหน้าหอผู้ป่วย พยาบาลประจำการ และเจ้าหน้าที่อื่น ๆ ได้เป็นอย่างดี หากมีการโต้แย้งควรคำนึงไปอย่างมีเหตุมีผล และยอมรับความจริง
4. รับผิดชอบต่อโปรแกรมการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ ติดตามการปฏิบัติงานและผลการปฏิบัติงานของนักศึกษา เพื่อสร้างประสบการณ์และทักษะอย่างแท้จริง อาจารย์นิเทศก์ไม่ควรปล่อยนักศึกษาให้เป็นภาระกับฝ่ายบริการหรือสร้างปัญหาให้กับหอผู้ป่วย
5. ต้องมีความสนุกสนานที่จะใช้ทุกสถานการณ์ในห้องผู้ป่วยที่รับผิดชอบ เพื่อการสอนที่ไม่ตื่นเต้นเกินไปหรือเพิกเฉยต่ออุบัติเหตุต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในห้องผู้ป่วยเป็นการสร้างสรรค์การเรียนรู้ให้แก่นักศึกษา
6. เป็นตัวกระตุ้นให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์การปฏิบัติการพยาบาลที่มีคุณค่า และคุณภาพทางวิชาชีพทั้งโดยตัวนักศึกษาและเจ้าหน้าที่การพยาบาลภายในหอผู้ป่วย
7. มีความสามารถในการประสานงานนโยบายของฝ่ายการศึกษาและฝ่ายบริการ ให้สอดคล้องกันอย่างต่อเนื่องและคำจูงใจกันและกันในการพัฒนาบริการการพยาบาลให้ได้มาตรฐาน

คุณสมบัติของอาจารย์นิเทศก์ที่ดีต้องมีดังนี้

1. อาจารย์นิเทศก์จะต้องมีความรู้เหนือระดับนักศึกษา
2. มีความรู้ทางวิชาชีพและสามารถนำความรู้ทางทฤษฎีมาประยุกต์ใช้ในการสอน การสาธิต และแสดงทักษะอย่างมีเนื้อหา ตลอดจนมีเหตุผลในการให้การพยาบาลอย่างมีคุณภาพ

ทั้งนี้ เพราะอาจารย์ต้องสร้างทักษะ สติปัญญา ความรู้ทางการพยาบาลให้นักศึกษา ความสามารถของอาจารย์ในด้านความรู้ทางวิชาชีพจะต้องประกอบขึ้นด้วย

- 2.1 มีความรู้เป็นอย่างดีในหลักวิชาวิทยาศาสตร์ที่จะนำมาใช้เป็นหลักพื้นฐานทางการพยาบาล
- 2.2 นำความรู้ในวิชาการพยาบาลมาใช้ในการปฏิบัติการพยาบาลอย่างมีความหมาย
- 2.3 ค้นคว้าวิธีการใหม่ ๆ มาประกอบกับหลักการและमान์ทัศน์ทางทฤษฎีที่จะนำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติการในหอผู้ป่วย
- 2.4 แสดงถึงการเป็นผู้รู้ความเป็นมาของกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ที่นำมาใช้ในการพยาบาลจนประสบความสำเร็จ
- 2.5 สนใจและแสดงให้เห็นถึงการเป็นผู้ที่มีความรู้ทันสมัย และนำมาใช้อย่างมีเหตุผล
- 2.6 สามารถอธิบายพฤติกรรมทางการพยาบาล ปัญหาของผู้ป่วย ปัญหา การปฏิบัติการพยาบาลด้วยเหตุผลทางทฤษฎีอย่างสัมพันธ์กับวิชาการต่าง ๆ ที่นักศึกษาได้เรียนรู้นั้นเรียน
3. มีประสบการณ์วิชาชีพ เพราะการที่อาจารย์ในเทศน์มีประสบการณ์ในหอผู้ป่วยมาก่อนจะช่วยให้
 - 3.1 สามารถนำความรู้ทางทฤษฎีมาใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ในหอผู้ป่วยที่เปลี่ยนแปลงได้ทุกสถานการณ์อย่างเหมาะสม
 - 3.2 ใช้ปฏิบัติการการยืดหยุ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีเหตุผลตามสถานการณ์
 - 3.3 สังเกตพฤติกรรมทางการพยาบาลเพื่อนำมาแก้ไขในการเรียนรู้หรือตัดสินใจอย่างมีเหตุผลให้นักศึกษาในกรณีที่เกิดความขัดแย้งกับทฤษฎีตลอดจนแนวทางแก้ไขและนำไปใช้
 - 3.4 สามารถวางแผนจัดระเบียบการเรียนรู้และดำเนินการสร้างประสบการณ์ให้นักศึกษาโดยสนองต่อความต้องการของหลักสูตร นักศึกษา ผู้ป่วยและการจัดการของหอผู้ป่วย
4. มีความรับผิดชอบในการศึกษาค้นคว้าอยู่เสมอ เพื่อให้ทันต่อความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและวิชาการแพทย์ การพยาบาลซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วตลอดเวลา
5. รู้จักตนเองและคอยตรวจสอบตนเองอยู่เสมอ ทั้งนี้เพื่อให้เป็นบุคคลที่จะเป็นแหล่งความรู้ทางวิชาชีพอย่างแท้จริง กล่าวคือ
 - 5.1 สอนด้วยความมั่นใจ

5.2 ปฏิบัติการพยาบาลด้วยความมั่นใจ

5.3 พิจารณาการปฏิบัติของตนเอง เปรียบเทียบกับผู้อื่นแล้วพร้อมที่จะแก้ไข และสร้างสรรค์ความเป็นเอกภาพมีอิสระทางวิชาชีพ

5.4 มีความสนุกและภาคภูมิใจในการสอนในหอผู้ป่วย

5.5 ดำรงไว้ซึ่งความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ตลอดจนการสร้างความสัมพันธ์ กับกลุ่มเจ้าหน้าที่ในหอผู้ป่วยในการที่จะให้ความคิดและการปฏิบัติที่ถูกต้อง

5.6 มีความตั้งใจและมุ่งมั่นถึงหน้าที่การเรียนการสอนให้ประสบความสำเร็จ ให้ความคิดแต่พอเหมาะสำหรับแต่ละบุคคล คำนึงถึงทางสายกลางเป็นสำคัญ ไม่เคร่งเครียด หรือหย่อนยานจนขาดเหตุผล

5.7 สร้างสรรค์ความมีคุณภาพในการสื่อสารและความสัมพันธ์อันดีโดยส่วนตัว ที่จะนำมาซึ่งสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้ป่วย นักศึกษา เจ้าหน้าที่ทุกระดับ ตลอดจนอาจารย์ด้วยกันเอง

5.8 ตรวจสอบความรู้ของตนเองอยู่เสมอ แก้ไข ศึกษาเพิ่มเติมเพื่อให้ถูกต้องและ นำไปใช้ในการสร้างสรรค์ประสบการณ์การเรียนรู้อย่างมีความหมายและมีเหตุผล

พนอนิช ศิริวงศ์ (2536 : 12 - 13) ได้กล่าวว่า คุณสมบัติของอาจารย์ นิเทศก์ ควรเป็นบุคคลที่มีความเป็นผู้นำทางวิชาการ โดยมีความรู้ ความสามารถ และมีเจตคติที่ดี ต่อสถาบันตนเองและวิชาชีพ ตลอดจนมีส่วนร่วมในสังคม และมีพฤติกรรมที่เอื้อต่อการสอน และการนิเทศในหอผู้ป่วย โดยเฉพาะการสร้างเจตคติต่อวิชาชีพที่จะแทรกซึมสู่ความรู้สึกของนักศึกษา ซึ่งมีพฤติกรรมหลักพอจะจำแนกได้ 4 ประการ ดังนี้

1. พฤติกรรมที่แสดงถึงบุคลิกส่วนตัว การแสดงออกของบุคลิกภาพเป็นสื่อการเรียน การสอนประการหนึ่งที่จะสร้างศรัทธาและความรู้สึกทางวิชาชีพ นักศึกษาที่ฝึกปฏิบัติงานใหญ่ ๆ ย่อมตื่นเต้นวิตกกังวลเป็นส่วนใหญ่ อาจารย์จึงควรทบทวนให้เหมาะสม พฤติกรรมที่แสดงถึง บุคลิกส่วนตัวของอาจารย์จะเป็นพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับจรรยาวิชาชีพ

1.1 ภาษา อาจารย์ควรใช้ภาษาที่เหมาะสมในการพูดติดต่อประสานงานกับ ผู้ป่วย ญาติ และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

1.2 มารยาท การแสดงกิริยาท่าทางของอาจารย์ต่อผู้ป่วยจะบ่งบอกให้เห็นถึง การเข้าใจในวัฒนธรรม ประเพณี การใช้จิตวิทยาในการสนทนา มนุษยสัมพันธ์และอื่น ๆ

1.3 การแสดงออกถึงความสัมพันธ์ทางวิชาชีพ ควรเป็นไปในลักษณะของความ เป็นวิชาชีพในฐานะของผู้ให้ นอกจากนี้บุคลิกภาพการแต่งกายของอาจารย์มีผลต่อการเรียนรู้โดยตรงของ นักศึกษา โดยเฉพาะด้านเจตคติ ฉะนั้นอาจารย์ควรแต่งกายให้ถูกต้อง สะอาด เรียบร้อย เป็น ตัวอย่างที่ดีแก่นักศึกษา นักศึกษาจะรับและเรียนรู้ถึงบุคลิกลักษณะของพยาบาลในตัวอาจารย์ที่แสดงออก ขณะปฏิบัติงานร่วมกัน โดยที่อาจารย์มิได้ตั้งใจสอนนักศึกษาเลย

2. พฤติกรรมที่แสดงถึงความรู้อันเป็นคุณสมบัติของอาจารย์ในหอผู้ป่วย

2.1 มีประสบการณ์ทางวิชาชีพเหนือผู้เรียน โดยพิจารณาจากพฤติกรรมดังนี้

2.1.1 การใช้เทคนิคพื้นฐานทางการพยาบาล

2.1.2 การแก้ปัญหาการพยาบาลอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งแสดงออกได้

2 ลักษณะคือ การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า และการแก้ปัญหาทั่วไป

2.1.3 ความสามารถในการรายงานเพื่อเสริมสร้างคุณภาพทางการรักษา พยาบาล ได้แก่ การส่งเวร การบันทึกที่มีประสิทธิภาพ

2.1.4 ความสามารถในการสอน และการให้คำแนะนำแก่ผู้ป่วยอย่าง ถูกต้องเหมาะสมตรงกับสภาพของผู้ป่วย

2.1.5 การแสดงออกถึงทักษะในการปฏิบัติการพยาบาลทางวิชาชีพ ตลอดจนการประสานงานที่ดี

2.2 เป็นผู้มีความชำนาญในทักษะการพยาบาล มีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนามาตรฐาน การพยาบาลให้สูงขึ้น

2.3 มีความพึงพอใจในการให้การพยาบาล

2.4 มีความพอใจในการสอนและการนิเทศโดยเฉพาะการสอนและการนิเทศ เป็นรายบุคคล และเป็นกลุ่มย่อย

2.5 สร้างบรรยากาศที่พึงปรารถนาในการเรียนรู้ของนักศึกษา

2.6 ไวต่อการฉวยโอกาสในการสอน เมื่อมีสถานการณ์ที่เหมาะสมในการ เรียนรู้เกิดขึ้นในหอผู้ป่วย

3. พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความเข้าใจตนเองของอาจารย์จะมีผลโดยตรงต่อการสอน และการนิเทศในหอผู้ป่วยในด้านความมั่นคงทางจิตใจของนักศึกษา อาจารย์นิเทศควรเป็นตัวอย่าง

ที่ดำเนินการสร้างภาพพจน์ เจตคติที่ดีต่อวิชาชีพซึ่งพฤติกรรมที่แสดงถึงการรู้จักตนเองนอกจากจะรู้ว่าตนเองเป็นผู้ใด มีหน้าที่บทบาทอย่างไรแล้ว พฤติกรรมของความเข้าใจตนเองจะเกี่ยวข้องกับอารมณ์ ความสามารถส่วนตัว การเห็นคุณค่าของตนเองและผู้อื่นก็เป็นสิ่งสำคัญที่จะสร้างเสริมการเรียนรู้ของนักศึกษา ดังนั้นเพื่อแสดงออกถึงพฤติกรรมตัวอย่างอาจารย์จะต้องมีลักษณะดังนี้คือ มีอารมณ์มั่นคง ใจเย็น มีความมั่นใจในการปฏิบัติงาน มีความสนใจในการปฏิบัติงาน การพยาบาลและสิ่งแวดล้อมที่ตนเกี่ยวข้องกับตัว มองเห็นคุณค่าของตนเอง โดยเฉพาะในฐานะที่ตนเป็นบุคคลตัวอย่าง (Human Modeling)

4. พฤติกรรมที่แสดงถึงการรู้จักผู้อื่นจะช่วยให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ที่ดี คือการยอมรับและพร้อมที่จะส่งเสริมให้นักศึกษาได้เรียนรู้อย่างแตกฉานตลอดจนพัฒนาในส่วนที่นักศึกษายังบกพร่อง โดยการแสดงออกด้วยการเป็นมิตรที่ดี ให้ความแนะนำอย่างเต็มใจ พร้อมที่จะช่วยเหลืออยู่เสมอ และพฤติกรรมอีกประการหนึ่งคือความเป็นประชาธิปไตย การรับฟังความคิดเห็นของนักศึกษา ความมีเหตุผล เป็นต้น

แอนเดอร์สัน และคนอื่น ๆ (Anderson and others. 1988 : 113 - 116) ได้เขียนบทความเกี่ยวกับการสำรวจการนิเทศการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาพยาบาลในประเทศไทย เน้นว่า สรุปได้ว่า นักศึกษามักขาดความมั่นคงปลอดภัยในการฝึกปฏิบัติงาน ส่วนอาจารย์มักมีความรู้สึกไม่เต็มใจที่จะปฏิบัติงานในหอผู้ป่วย ทั้งนี้เพราะขาดความเชื่อมั่นในทักษะของตนเอง และมักมีความขัดแย้งกับพยาบาลประจำการ นอกจากนี้พยาบาลประจำการมักมีความรู้สึกต่ออาจารย์ว่าไม่มีความสามารถในการปฏิบัติงานในหอผู้ป่วย มักละทิ้งการสอนและขาดประสบการณ์ในหอผู้ป่วย สำหรับแพทย์กล่าวว่าพยาบาลใหม่มีความรู้สึกกลัวและเกรงเมื่อต้องปฏิบัติงานในหอผู้ป่วย ทั้งนี้เนื่องจากพวกเขาไม่เคยได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ถูกต้อง ซึ่งปัญหานี้สามารถแก้ไขได้โดยการนิเทศที่มีประสิทธิภาพของอาจารย์พยาบาล เคอคแพทริก และคนอื่น ๆ (Kerkpatrick and others. 1991 : 101 - 107) ได้เขียนบทความเกี่ยวกับความสำคัญของการนิเทศการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาว่า การนิเทศในหอผู้ป่วยที่มีคุณภาพเป็นพื้นฐานของการรวมความรู้และการพัฒนาการของนักศึกษาพยาบาล แต่ในการนิเทศอาจารย์ยังขาดบทบาทของการเป็นผู้ปฏิบัติหรือมีไม่เพียงพอ จึงไม่สามารถสนับสนุนการเรียนรู้ของนักศึกษานในหอผู้ป่วยได้ ทั้ง ๆ

ที่การเรียนรู้โดยประสบการณ์ของผู้ป่วยสำหรับนักศึกษาพยาบาลเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้การเรียนรู้นั้นสมบูรณ์ขึ้น

ดังนั้น อาจารย์ประจำหอผู้ป่วย หรืออาจารย์นิเทศก์ควรมีคุณสมบัติดังนี้คือ เป็นพยาบาลที่ดี โดยเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ ตลอดจนถึงทักษะทางการพยาบาลเป็นอย่างดี และมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ เพราะการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพจะส่งผลให้การปฏิบัติงานมีคุณภาพและเป็นครูที่ดี นอกจากนี้ ต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ทางด้านศึกษาศาสตร์ โดยเฉพาะหลักจิตวิทยาในการสอนและการนิเทศ เป็นอย่างดี และเมื่ออาจารย์นิเทศก์มีคุณสมบัติดังกล่าว การนิเทศการฝึกปฏิบัติงานก็สามารถช่วยพัฒนานักศึกษาให้เจริญงอกงามได้อย่างสมบูรณ์ตามจุดหมายของรายวิชาและลักษณะวิชาชีพ ซึ่งเป็นผลให้สังคมและประเทศชาติได้พยาบาลที่ดีมีคุณภาพในอนาคต

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องพฤติกรรมการณ์พิเศษของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล ตามทัศนะของอาจารย์ นักศึกษา และหัวหน้าหอผู้ป่วย ผู้วิจัยได้ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Study) โดยได้ดำเนินการตามลำดับสาระดังนี้ คือ การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูล การจัดกระทำข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ อาจารย์ผู้ที่กำลังทำหน้าที่พิเศษการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2537 จำนวน 52 คน นักศึกษาชั้นปีที่ 1 นักศึกษาชั้นปีที่ 2 นักศึกษาชั้นปีที่ 3 นักศึกษาชั้นปีที่ 4 ที่กำลังฝึกปฏิบัติงาน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2537 จำนวน 977 คน ของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุราษฎร์ธานี วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครศรีธรรมราช วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ตรัง และวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สงขลา และหัวหน้าหอผู้ป่วยในหอผู้ป่วยที่นักศึกษาชั้นปีที่ 1 นักศึกษาชั้นปีที่ 2 นักศึกษาชั้นปีที่ 3 นักศึกษาชั้นปีที่ 4 กำลังฝึกปฏิบัติงานในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2537 ของโรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยนครศรีธรรมราช โรงพยาบาลตรัง โรงพยาบาลสงขลา จำนวน 44 คน รวมจำนวนประชากรทั้งสิ้น 1073 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ อาจารย์ผู้ที่กำลังทำหน้าที่พิเศษการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2537 จำนวน 52 คน นักศึกษาชั้นปีที่ 1 นักศึกษาชั้นปีที่ 2 นักศึกษาชั้นปีที่ 3 นักศึกษาชั้นปีที่ 4 ที่กำลังฝึกปฏิบัติงานในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2537 จำนวน 315 คน ของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุราษฎร์ธานี วิทยาลัยพยาบาล-บรมราชชนนี นครศรีธรรมราช วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ตรัง วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สงขลา และหัวหน้าหอผู้ป่วยที่นักศึกษาชั้นปีที่ 1 นักศึกษาชั้นปีที่ 2 นักศึกษาชั้นปีที่ 3 นักศึกษา

ชั้นปีที่ 4 กำลังฝึกปฏิบัติงานในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2537 ของโรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี โรงพยาบาลมหาสารคาม ศรีธรรมราช โรงพยาบาลตรัง โรงพยาบาลสงขลา จำนวน 44 คน รวมเป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 411 คน ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนและร้อยละของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานภาพ

สถานภาพ	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	คิดเป็นร้อยละ
อาจารย์	52	52	100
นักศึกษา ชั้นปีที่ 1	249	80	32.13
ชั้นปีที่ 2	225	73	32.44
ชั้นปีที่ 3	246	79	32.11
ชั้นปีที่ 4	257	83	32.30
หัวหน้าหอผู้ป่วย	44	44	100
รวม	1073	411	38.30

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามทัศนคติของอาจารย์ นักศึกษา และหัวหน้าหอผู้ป่วย ที่มีต่อพฤติกรรมการณ์พิเศษของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร วารสาร ตำรา และผลงานวิจัย เกี่ยวกับเรื่องการจัดการเรียนการสอนทางพยาบาลศาสตร์ การจัดการเรียนการสอนในหอผู้ป่วย การนิเทศการปฏิบัติงานในหอผู้ป่วย คุณสมบัติของอาจารย์นิเทศก์ และสภาพปัญหาของการนิเทศ
2. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) ตามวิธีของลิเคิร์ท (Likert's Scales) จากหลักการสร้างและวิเคราะห์เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยของวิเชียร เกตุสิงห์ (2530 : 79 - 80)
3. ศึกษาแบบสอบถามของ นิตยา เดชะพรหม (2532 : ภาคผนวก) พ.ต.อ.หญิงวิไล ตั้งศักดิ์ (2536 : ภาคผนวก) บุณสม สุขุมลพงษ์ (2536 : ภาคผนวก) ไชยรัตน์ ภูจิพงศ์ (2536 : ภาคผนวก)
4. สร้างข้อคำถามจากข้อมูลในข้อ 1, 2 และ 3 ได้ข้อคำถามทั้งหมด 64 ข้อ จำแนกเป็นด้านการวางแผนการนิเทศ 17 ข้อ ด้านการดำเนินการนิเทศ 31 ข้อ และด้านการประเมินผลการนิเทศ 16 ข้อ แล้วนำเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจแก้ไขและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ตลอดจนวิเคราะห์ความเที่ยงตรงในด้านเนื้อหา ความเข้าใจและการใช้ภาษา
5. นำแบบสอบถามเสนอผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาและตรวจแก้ไขข้อความและสำนวนภาษาในแบบสอบถามให้ชัดเจน
6. นำแบบสอบถามไปปรับปรุงแก้ไขตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วนำเสนอกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ให้พิจารณาความสมบูรณ์อีกครั้งหนึ่ง แล้วนำไปทดลองใช้ (Try - out) ที่วิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า เพชรบุรี และโรงพยาบาลพระจอมเกล้า เพชรบุรี กับอาจารย์จำนวน 14 คน นักศึกษาชั้นปีที่ 1 จำนวน 13 คน นักศึกษาชั้นปีที่ 2 จำนวน 13 คน นักศึกษาชั้นปีที่ 3 จำนวน 13 คน นักศึกษาชั้นปีที่ 4 จำนวน 13 คน และหัวหน้าหอผู้ป่วยจำนวน 14 คน รวมทั้งสิ้น 80 คน เพื่อหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination Power) ของแบบสอบถามเป็นรายข้อ โดยใช้ร้อยละ 25 ของกลุ่มสูงและร้อยละ 25 ของกลุ่มต่ำ แล้วใช้ที - เทสต์ (t - test) วิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนก (ภาคผนวก ค)
7. เลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไป (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2536 : 139) ซึ่งถือว่าอยู่ในเกณฑ์สูง ได้ข้อคำถามจำนวน 64 ข้อ นำไปใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

8. ทาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.98

แบบสอบถามที่ผู้วิจัยใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ เกี่ยวกับพฤติกรรมการณ์เทศของอาจารย์พยาบาล 3 ด้าน คือ ด้านการวางแผนการนิเทศ ด้านการดำเนินการนิเทศ และด้านประเมินผลการนิเทศ ในตอนท้ายของแต่ละด้านเป็นแบบสอบถามปลายเปิดให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อใช้ประกอบการอภิปรายผล (ภาคผนวก ข) ผู้วิจัยได้กำหนดการให้คำนิยามทัศนคติและคะแนนของตัวเลือก ดังนี้

คะแนน 5	หมายถึง	ผู้ตอบมีความเห็นว่าพฤติกรรมการณ์เทศของอาจารย์พยาบาล
ในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้
ปฏิบัติได้เหมาะสมมากที่สุด
คะแนน 4	หมายถึง	ผู้ตอบมีความเห็นว่าพฤติกรรมการณ์เทศของอาจารย์พยาบาล
ในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้
ปฏิบัติได้เหมาะสมมาก
คะแนน 3	หมายถึง	ผู้ตอบมีความเห็นว่าพฤติกรรมการณ์เทศของอาจารย์พยาบาล
ในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้
ปฏิบัติได้เหมาะสมปานกลาง
คะแนน 2	หมายถึง	ผู้ตอบมีความเห็นว่าพฤติกรรมการณ์เทศของอาจารย์พยาบาล
ในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้
ปฏิบัติได้เหมาะสมน้อย
คะแนน 1	หมายถึง	ผู้ตอบมีความเห็นว่าพฤติกรรมการณ์เทศของอาจารย์พยาบาล
ในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้
ปฏิบัติได้เหมาะสมน้อยที่สุด

ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ยน้ำหนักคำตอบ ดังนี้

1. ค่าคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 3.67 - 5.00 หมายความว่า ผู้ตอบมีความเห็นว่า พฤติกรรมการนิเทศของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ ปฏิบัติได้เหมาะสมมาก
2. ค่าคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.34 - 3.66 หมายความว่า ผู้ตอบมีความเห็นว่า พฤติกรรมการนิเทศของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ ปฏิบัติได้เหมาะสมปานกลาง
3. ค่าคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00 - 2.33 หมายความว่า ผู้ตอบมีความเห็นว่า พฤติกรรมการนิเทศของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ ปฏิบัติได้เหมาะสมน้อย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลและจัดกระทำข้อมูลดังนี้

1. ขอนหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ถึงผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุราษฎร์ธานี วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครศรีธรรมราช วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ตรัง วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สงขลา และ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี โรงพยาบาลมหาราชนครศรีธรรมราช โรงพยาบาลตรัง โรงพยาบาลสงขลา เพื่อขออนุญาตแจกและเก็บรวบรวมแบบสอบถามจากอาจารย์ นักศึกษา และ หัวหน้าหอผู้ป่วย ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
2. นำหนังสือแนะนำตัวและแบบสอบถามไปติดต่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง ได้รับแบบสอบถามคืนและสมบูรณ์ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละของแบบสอบถามที่ส่งไปได้คืนและสมบูรณ์ จำนวนตามสถานภาพ

สถานภาพ	กลุ่มตัวอย่าง	แบบสอบถามได้คืนและสมบูรณ์	ร้อยละ
อาจารย์	52	52	100
นักศึกษา ชั้นปีที่ 1	80	80	100
ชั้นปีที่ 2	73	73	100
ชั้นปีที่ 3	79	79	100
ชั้นปีที่ 4	83	83	100
หัวหน้าหอผู้ป่วย	44	44	100
รวม	411	411	100

การจัดกระทำข้อมูล

ผู้วิจัยได้จัดกระทำข้อมูลดังต่อไปนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ 411 ฉบับ
2. นำแบบสอบถามมาจำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา และตรวจให้คะแนนตามน้ำหนักของตัวเลือกที่กำหนดไว้คือ 5, 4, 3, 2, 1 ลงในช่องตารางที่เตรียมไว้สำหรับผู้วิจัย
3. นำข้อมูลทั้งหมดไปวิเคราะห์โดยเครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป เอส พี เอส เอส เอกซ์ (Statistical Package for Social Sciences - Version X) ในการหาค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และค่าเอฟ - เทสต์ (F - test)

การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลได้แล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ตามความมุ่งหมายของการวิจัยข้อ 1 เพื่อศึกษาทัศนะของอาจารย์ นักศึกษา และหัวหน้าหอผู้ป่วย ที่มีต่อพฤติกรรมการณ์เทศของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัด กระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ 3 ด้าน คือ ด้านการวางแผนการนิเทศ ด้านการดำเนินการนิเทศ และด้านการประเมินผลการนิเทศ วิเคราะห์โดยการหาค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) และหาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. ตามความมุ่งหมายของการวิจัยข้อ 2 เพื่อศึกษาทัศนะของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 นักศึกษาชั้นปีที่ 2 นักศึกษาชั้นปีที่ 3 และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ที่มีต่อพฤติกรรมการณ์เทศของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ 3 ด้าน คือ ด้านการวางแผนการนิเทศ ด้านการดำเนินการนิเทศ และด้านการประเมินผลการนิเทศ วิเคราะห์โดยการหาค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) และหาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. ตามความมุ่งหมายของการวิจัยข้อ 3 เพื่อเปรียบเทียบทัศนะของอาจารย์ นักศึกษา และหัวหน้าหอผู้ป่วย ที่มีต่อพฤติกรรมการณ์เทศของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัด กระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ 3 ด้าน คือ ด้านการวางแผนการนิเทศ ด้านการดำเนินการนิเทศ และด้านการประเมินผลการนิเทศ วิเคราะห์โดยใช้เอฟ - เทสต์ (F - test) ในการตีพิมพ์ความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ก็ทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของ เชฟเฟ (Scheffé)

4. ตามความมุ่งหมายของการวิจัยข้อ 4 เพื่อเปรียบเทียบทัศนะของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 นักศึกษาชั้นปีที่ 2 นักศึกษาชั้นปีที่ 3 และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ที่มีต่อพฤติกรรมการณ์เทศของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ 3 ด้าน คือ ด้านการวางแผนการนิเทศ ด้านการดำเนินการนิเทศ และด้านการประเมินผลการนิเทศ วิเคราะห์โดยใช้ เอฟ - เทสต์ (F - test) ในการตีพิมพ์ความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ก็ทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของเชฟเฟ (Scheffé)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำไปแปลผล ผู้วิจัยใช้วิธีทางสถิติดังต่อไปนี้

1. หาค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) ใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ	$\bar{X}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

(Howell. 1989 : 46)

2. หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้สูตร

$$S = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N - 1)}}$$

เมื่อ	S	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
	N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

(Spence and others. 1990 : 74)

3. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ใช้สูตร

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum S^2_i}{S^2_t} \right]$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ
	n	แทน	จำนวนข้อของแบบสอบถามทั้งฉบับ
	$\sum S^2_i$	แทน	ค่าความแปรปรวนของคะแนนรวมรายข้อ
	S^2_t	แทน	ค่าความแปรปรวนของคะแนนทั้งฉบับ

(วิเชียร เกตุสิงห์. 2530 : 119)

4. หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ โดยใช้ที - เทสต์ (t - test)
โดยเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่มสูงกับกลุ่มต่ำ ใช้สูตร

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{S^2_H}{n_H} + \frac{S^2_L}{n_L}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าความแตกต่างระหว่างคะแนนแต่ละข้อของกลุ่มสูง และกลุ่มต่ำ
	$\bar{X}_H$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของคะแนนในกลุ่มสูง
	$\bar{X}_L$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของคะแนนในกลุ่มต่ำ
	S^2_H	แทน	ค่าความแปรปรวนของคะแนนในกลุ่มสูง
	S^2_L	แทน	ค่าความแปรปรวนของคะแนนในกลุ่มต่ำ
	n_H	แทน	จำนวนคนที่เลือกมาจากกลุ่มคะแนนในกลุ่มสูง
	n_L	แทน	จำนวนคนที่เลือกมาจากกลุ่มคะแนนในกลุ่มต่ำ

(วิเชียร เกตุสิงห์. ม.ป.พ. : 133)

5. ทดสอบนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างค่าความแปรปรวนกลุ่มตัวอย่างที่มากกว่า 2 กลุ่ม ใช้สูตร

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ F แทน ค่าที่ใช้พิจารณาใน F - Distribution

MS_b แทน ค่าความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม

MS_w แทน ค่าความแปรปรวนภายในกลุ่ม

(พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2536 : 247)

6. เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติแล้ว ผู้วิจัยจะทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้สูตรของเชฟเฟ (Scheffé) ดังนี้

$$S = \sqrt{(K - 1) F(\alpha, df_b, df_w)} \sqrt{\frac{2}{n/MS_w}}$$

เมื่อ S แทน ค่าวิกฤตแบบเชฟเฟ

$F(\alpha, df_b, df_w)$ แทน ค่า F ที่เปิดจากตารางแจกแจง

ค่า F ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ

$= \alpha$ โดยมีค่า $df_b = K - 1$

และค่า $df_w = N - K$

K แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (ค่าวิกฤตของ F)

MS_w	แทน	ค่าความแปรปรวนภายในกลุ่ม ที่ได้คำนวณไว้แล้ว ในการวิเคราะห์ ความแปรปรวน
n	แทน	ค่าจำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

(Dowdy. 1991 : 309)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลเป็นที่เข้าใจตรงกันในการแปลความหมาย ผู้วิจัยจึงกำหนดสัญลักษณ์ต่าง ๆ ดังนี้

N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
S	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
F	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณาใน F - Distribution
df	แทน	ค่าระดับชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
SS	แทน	ผลบวกกำลังสองของคะแนน (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนน (Mean Square)
**	แทน	ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
*	แทน	ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำเสนอเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นการเสนอค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะของอาจารย์ นักศึกษา และหัวหน้าหอผู้ป่วย ที่มีต่อพฤติกรรมการนิเทศของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัย-พยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ แต่ละด้าน และรวม 3 ด้าน คือ ด้านการวางแผนการนิเทศ ด้านการดำเนินการนิเทศ และด้านการประเมินผลการนิเทศ ดังแสดงในตาราง 3 - 6

ตอนที่ 2 เป็นการเสนอค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 นักศึกษาชั้นปีที่ 2 นักศึกษาชั้นปีที่ 3 และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ที่มีต่อพฤติกรรมการนิเทศของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ แต่ละด้าน และรวม 3 ด้าน คือ ด้านการวางแผนการนิเทศ ด้านการดำเนินการนิเทศ และด้านการประเมินผลการนิเทศ ดังแสดงในตาราง 7 - 10

ตอนที่ 3 เป็นการเปรียบเทียบทักษะของอาจารย์ นักศึกษา และหัวหน้าหอผู้ป่วย ที่มีต่อพฤติกรรมการนิเทศของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ แต่ละด้าน และรวม 3 ด้าน คือ ด้านการวางแผนการนิเทศ ด้านการดำเนินการนิเทศ และด้านการประเมินผลการนิเทศ ดังแสดงในตาราง 11 - 15

ตอนที่ 4 เป็นการเปรียบเทียบทักษะของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 นักศึกษาชั้นปีที่ 2 นักศึกษาชั้นปีที่ 3 และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ที่มีต่อพฤติกรรมการนิเทศของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ แต่ละด้าน และรวม 3 ด้าน คือ ด้านการวางแผนการนิเทศ ด้านการดำเนินการนิเทศ และด้านการประเมินผลการนิเทศ ดังแสดงในตาราง 16 - 20

ตอนที่ 5 เป็นการสรุปความคิดเห็นของอาจารย์ นักศึกษา และหัวหน้าหอผู้ป่วย ที่มีต่อพฤติกรรมการนิเทศของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ 3 ด้าน คือ ด้านการวางแผนการนิเทศ ด้านการดำเนินการนิเทศ และด้านการประเมินผลการนิเทศ จากแบบสอบถามปลายเปิด โดยเสนอเป็นความถี่ของคำตอบในแต่ละด้าน ดังแสดงในตาราง 21 และเสนอสาระเป็นเชิงบรรยาย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 หาค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะของอาจารย์ นักศึกษา และหัวหน้าหอผู้ป่วย ที่มีต่อพฤติกรรมการนิเทศของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ 3 ด้าน คือ ด้านการวางแผนการนิเทศ ด้านการดำเนินการนิเทศ และด้านการประเมินผลการนิเทศ ดังแสดงในตาราง 3 - 6

ตาราง 3 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนะของอาจารย์ นักศึกษา และหัวหน้าหอผู้ป่วย ที่มีต่อพฤติกรรมการนิเทศของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ แต่ละด้าน และรวม 3 ด้าน

ทัศนะ พฤติกรรมการ นิเทศของอาจารย์ พยาบาลในวิทยาลัย พยาบาล สังกัด กระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้	อาจารย์ (N = 52)		นักศึกษา (N = 315)		หัวหน้าหอผู้ป่วย (N = 44)	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
1. ด้านการวางแผนการนิเทศ	3.80	0.56	3.38	0.62	3.11	0.74
2. ด้านการดำเนินการนิเทศ	4.11	0.49	3.52	0.63	3.48	0.73
3. ด้านการประเมินผลการนิเทศ	3.83	0.65	3.25	0.68	3.17	0.93
รวม 3 ด้าน	3.91	0.57	3.39	0.64	3.25	0.80

จากตาราง 3 แสดงว่าอาจารย์เห็นว่าพฤติกรรมการนิเทศของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ โดยรวม 3 ด้าน ปฏิบัติได้เหมาะสมมาก

($\bar{X} = 3.91$, $S = 0.57$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเห็นว่าปฏิบัติได้เหมาะสมมากทุกด้าน นักศึกษาเห็นว่าพฤติกรรมการนิเทศของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ โดยรวม 3 ด้าน ปฏิบัติได้เหมาะสมปานกลาง ($\bar{X} = 3.39$, $S = 0.64$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเห็นว่าปฏิบัติได้เหมาะสมปานกลางทุกด้าน และหัวหน้าหอผู้ป่วยเห็นว่าพฤติกรรมการนิเทศของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ โดยรวม 3 ด้าน ปฏิบัติได้เหมาะสมปานกลาง ($\bar{X} = 3.25$, $S = 0.80$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเห็นว่าปฏิบัติได้เหมาะสมปานกลางทุกด้าน

ตาราง 4 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนะของอาจารย์ นักศึกษา และหัวหน้าหอผู้ป่วย ที่มีต่อพฤติกรรมการนิเทศของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ ด้านการวางแผนการนิเทศ

พฤติกรรมการ นิเทศของอาจารย์ พยาบาลในวิทยาลัย พยาบาล สังกัด กระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้	อาจารย์ (N = 52)		นักศึกษา (N = 315)		หัวหน้าหอผู้ป่วย (N = 44)	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
ทัศนะ						
ด้านการวางแผนการนิเทศ						
1. ให้นักศึกษา หัวหน้าหอผู้ป่วย และ พยาบาลประจำการได้มีส่วนร่วม ให้ข้อมูลในการวางแผนการนิเทศ ...	3.44	0.96	3.33	0.94	2.86	1.03

ตาราง 4 (ต่อ)

พฤติกรรมการ นิเทศของอาจารย์ พยาบาลในวิทยาลัย พยาบาล สังกัด กระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้	อาจารย์ (N = 52)		นักศึกษา (N = 315)		หัวหน้าหอผู้ป่วย (N = 44)	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
2. กำหนดวัตถุประสงค์ในการฝึกปฏิบัติงาน ของนักศึกษาได้ชัดเจนสอดคล้องกับ รายวิชาและประสบการณ์ในหอผู้ป่วย .	4.04	0.74	3.64	0.85	3.41	0.87
3. วางแผนการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษา ตลอดระยะเวลาฝึกปฏิบัติงานได้ชัดเจน และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์	3.94	0.75	3.57	0.78	3.36	0.92
4. จัดทำตารางการหมุนเวียน (Rotation Plan) การฝึกปฏิบัติงาน ของนักศึกษาได้เหมาะสมกับระดับชั้น และรายวิชา	3.77	0.81	3.44	0.90	3.05	0.99

ตาราง 4 (ต่อ)

พฤติกรรมการ นิเทศของอาจารย์ พยาบาลในวิทยาลัย พยาบาล สังกัด กระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้	อาจารย์ (N = 52)		นักศึกษา (N = 315)		หัวหน้าหอผู้ป่วย (N = 44)	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
5. เลือกสรรกิจกรรมที่นักศึกษาจะต้องฝึกปฏิบัติไว้ชัดเจน	3.87	0.84	3.48	0.84	3.23	0.96
6. กำหนดวิธีการและเกณฑ์การประเมิน-ผลการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาได้ชัดเจนและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์	3.83	0.94	3.43	0.75	3.36	0.87
7. จาแนกสาระการประเมินผลในแบบประเมินได้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของรายวิชาและประสบการณ์ของหอผู้ป่วย	3.77	0.92	3.36	0.77	3.34	0.81

ตาราง 4 (ต่อ)

พฤติกรรมการ นิเทศของอาจารย์ พยาบาลในวิทยาลัย พยาบาล สังกัด กระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้	อาจารย์ (N = 52)		นักศึกษา (N = 315)		หัวหน้าหอผู้ป่วย (N = 44)	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
8. กำหนดเวลาประเมินผลตลอดระยะ- เวลาที่นักศึกษาฝึกปฏิบัติงานไว้ชัดเจน	3.94	0.73	3.55	0.87	3.14	0.88
9. วางกฎเกณฑ์และระเบียบในระหว่าง การฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาได้ตรง ตามวัตถุประสงค์ของการฝึกและ เหมาะสมแก่การปฏิบัติของนักศึกษา..	3.94	0.70	3.46	0.76	3.20	0.88
10. กำหนดตารางเวลาให้นักศึกษาได้ ปรึกษาไว้ชัดเจน	3.33	0.96	2.99	1.03	2.95	1.18
11. จัดเตรียมคู่มือการปฏิบัติงานของ นักศึกษาเพื่อให้นักศึกษาได้ศึกษา ล่วงหน้าอย่างน้อย 2 วัน	3.96	1.50	3.15	1.04	2.89	1.15

ตาราง 4 (ต่อ)

พฤติกรรมการ นิเทศของอาจารย์ พยาบาลในวิทยาลัย พยาบาล สังกัด กระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้	อาจารย์ (N = 52)		นักศึกษา (N = 315)		หัวหน้าหอผู้ป่วย (N = 44)	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
ทักษะ						
12. กำหนดสาระที่สำคัญในคู่มือการฝึก ปฏิบัติงานของนักศึกษาได้ชัดเจนและ ง่ายต่อการเข้าใจ	4.04	0.86	3.38	0.95	3.09	1.14
13. ทดสอบความรู้ของนักศึกษาก่อนฝึก ปฏิบัติงาน (Pre - test)	3.38	1.16	3.15	0.95	2.57	1.28
14. แบ่งกลุ่มนักศึกษาฝึกปฏิบัติงาน ได้สอดคล้องกับภารกิจที่กำหนด	3.62	0.77	3.47	0.87	3.09	1.01
15. เตรียมการบูรมนิเทศนักศึกษาล่วงหน้า อย่างน้อยหนึ่งวัน	4.10	0.75	3.52	0.96	3.25	1.16

ตาราง 4 (ต่อ)

พฤติกรรมการ นิเทศของอาจารย์ พยาบาลในวิทยาลัย พยาบาล สังกัด กระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้	อาจารย์ (N = 52)		นักศึกษา (N = 315)		หัวหน้าหอผู้ป่วย (N = 44)	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
16. จัดตารางเวลาให้นักศึกษามีโอกาส ศึกษาและสังเกตการปฏิบัติงานของ พยาบาลประจำการในหอผู้ป่วยก่อน ฝึกปฏิบัติงานอย่างน้อยหนึ่งวัน	3.27	1.37	3.11	1.10	2.30	1.17
17. จัดเตรียมเครื่องมือเครื่องใช้สำหรับ การฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาให้อยู่ ในสภาพพร้อมที่จะใช้งานได้อย่าง ครบถ้วน	3.54	0.73	3.09	1.04	2.89	1.08
รวมเฉพาะด้าน	3.80	0.56	3.38	0.62	3.11	0.74

จากตาราง 4 แสดงว่าอาจารย์เห็นว่าพฤติกรรมการนิเทศของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ ด้านการวางแผนการนิเทศ โดยรวมปฏิบัติได้เหมาะสมมาก ($\bar{X} = 3.80$, $S = 0.56$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าปฏิบัติได้เหมาะสมมากเกือบทุกข้อ ยกเว้น ข้อ 1 ให้นักศึกษา หัวหน้าหอผู้ป่วย และพยาบาลประจำการได้มีส่วนร่วมให้ข้อมูลในการวางแผนการนิเทศ ข้อ 10 กำหนดตารางเวลาให้นักศึกษาได้ปรึกษาไว้ชัดเจน ข้อ 13 ทดสอบความรู้ของนักศึกษาก่อนฝึกปฏิบัติงาน ข้อ 14 แบ่งกลุ่มนักศึกษาฝึกปฏิบัติงานได้สอดคล้องกับภารกิจที่กำหนด ข้อ 16 จัดตารางเวลาให้นักศึกษามีโอกาสศึกษาและสังเกตการปฏิบัติงานของพยาบาลประจำการในหอผู้ป่วยก่อนฝึกปฏิบัติงานอย่างน้อยหนึ่งวัน และข้อ 17 จัดเตรียมเครื่องมือเครื่องใช้สำหรับการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาให้อยู่ในสภาพพร้อมที่จะใช้งานได้อย่างครบถ้วน ที่เห็นว่าปฏิบัติได้เหมาะสมปานกลาง ส่วนนักศึกษาเห็นว่าพฤติกรรมการนิเทศของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุขเขตภาคใต้ ด้านการวางแผนการนิเทศ โดยรวมปฏิบัติได้เหมาะสมปานกลาง ($\bar{X} = 3.38$, $S = 0.62$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าปฏิบัติได้เหมาะสมปานกลางทุกข้อ และหัวหน้าหอผู้ป่วยเห็นว่าพฤติกรรมการนิเทศของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุขเขตภาคใต้ ด้านการวางแผนการนิเทศ โดยรวมปฏิบัติได้เหมาะสมปานกลาง ($\bar{X} = 3.11$, $S = 0.74$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าปฏิบัติได้เหมาะสมปานกลางเกือบทุกข้อ ยกเว้นข้อ 16 จัดตารางเวลาให้นักศึกษามีโอกาสศึกษาและสังเกตการปฏิบัติงานของพยาบาลประจำการในหอผู้ป่วยก่อนฝึกปฏิบัติงานอย่างน้อยหนึ่งวัน ที่เห็นว่าปฏิบัติได้เหมาะสมน้อย

ตาราง 5 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะของอาจารย์ นักศึกษา และหัวหน้าหอผู้ป่วย ที่มีต่อพฤติกรรมการณ์เทศของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัด กระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ ด้านการดำเนินการนิเทศ

พฤติกรรมการณ์เทศของอาจารย์ พยาบาลในวิทยาลัย พยาบาล สังกัด กระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้	อาจารย์ (N = 52)		นักศึกษา (N = 315)		หัวหน้าหอผู้ป่วย (N = 44)	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
<u>ด้านการดำเนินการนิเทศ</u>						
1. ประเมินนิเทศนักศึกษาก่อนวันฝึกปฏิบัติงาน อย่างน้อยหนึ่งวัน	4.25	0.74	3.55	0.91	3.41	1.11
2. ประเมินนิเทศนักศึกษาตามแผนที่กำหนดไว้	4.08	0.79	3.53	0.87	3.50	0.98
3. แนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในแต่ละ หอผู้ป่วยให้นักศึกษาทราบก่อนวันฝึก ปฏิบัติงาน	4.15	0.67	3.54	0.96	3.43	1.15
4. แนะนำสถานที่และสภาพแวดล้อม หอผู้ป่วยให้นักศึกษาได้ศึกษาก่อนวันฝึก ปฏิบัติงาน	4.08	0.79	3.54	0.95	3.27	1.13

ตาราง 5 (ต่อ)

พฤติกรรมการ นิเทศของอาจารย์ วิทยาลัย วิทยาลัย วิทยาลัย กระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้	อาจารย์ (N = 52)		นักศึกษา (N = 315)		หัวหน้าหอผู้ป่วย (N = 44)	
	ทัศนคติ					
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
5. แนะนำหัวหน้าหอผู้ป่วย วิทยาลัย ประจำการ เจ้าหน้าที่ และแพทย์ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการฝึกปฏิบัติงานของ นักศึกษา	3.96	0.77	3.53	0.91	3.27	1.11
6. มอบหมายงานและผู้ป่วยให้นักศึกษาได้ ศึกษาข้อมูลล่วงหน้าก่อนฝึกปฏิบัติงานจริง ด้วยตนเอง	4.19	0.74	3.58	0.89	3.30	1.09
7. เลือกผู้ป่วยให้นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติ ตรงตามวัตถุประสงค์ของรายวิชา ระดับชั้นและความรู้ความสามารถของ นักศึกษาแต่ละบุคคล	4.08	0.68	3.55	0.86	3.39	0.95

ตาราง 5 (ต่อ)

พฤติกรรมการ นิเทศของอาจารย์ พยาบาลในวิทยาลัย พยาบาล สังกัด กระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้	อาจารย์ (N = 52)		นักศึกษา (N = 315)		หัวหน้าหอผู้ป่วย (N = 44)	
	ทัศนะ					
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
8. มอบหมายงานและผู้ป่วยให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติการพยาบาลตามลำดับจากง่ายไปสู่การพยาบาลที่ซับซ้อน	4.00	0.66	3.53	0.84	3.36	0.92
9. เลือกประสบการณ์ให้นักศึกษาสามารถนำหลักทฤษฎีทางการพยาบาลมาใช้ในการฝึกปฏิบัติงาน	3.96	0.74	3.62	0.78	3.30	0.90
10. ประชุมปรึกษาหารือกับนักศึกษาเกี่ยวกับแผนการปฏิบัติการพยาบาลก่อนที่จะให้นักศึกษาปฏิบัติจริง (Pre-conference)	4.13	0.56	3.71	0.82	3.52	1.00

ตาราง 5 (ต่อ)

พฤติกรรมการ นิเทศของอาจารย์ พยาบาลในวิทยาลัย พยาบาล สังกัด กระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้	อาจารย์ (N = 52)		นักศึกษา (N = 315)		หัวหน้าหอผู้ป่วย (N = 44)	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
ทักษะ						
11. สอน แนะนำ ตลอดจนชี้ประเด็น ข้อบกพร่องให้นักศึกษาแก้ไขอย่าง สม่ำเสมอในขณะปฏิบัติงาน	4.10	0.66	3.65	0.89	3.39	0.92
12. สอนเฉพาะกรณี (Case Incident) เมื่อพบผู้ป่วยที่มีปัญหาน่าสนใจ	4.04	0.71	3.51	0.94	3.09	1.01
13. สาธิตปฏิบัติการพยาบาลให้นักศึกษา ดูเป็นตัวอย่างในการฝึกที่นักศึกษาไม่มี ประสบการณ์มาก่อน.....	4.31	0.61	3.65	1.01	3.34	0.89
14. สอนข้างเตียงผู้ป่วย (Bedside Teaching) ได้ตรงตามสภาพปัญหา และความต้องการของผู้ป่วย	4.02	0.80	3.52	0.88	3.30	0.85

ตาราง 5 (ต่อ)

พฤติกรรมการ นิเทศของอาจารย์ พยาบาลในวิทยาลัย พยาบาล สังกัด กระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้	อาจารย์ (N = 52)		นักศึกษา (N = 315)		หัวหน้าหอผู้ป่วย (N = 44)	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
19. ชมเชยเมื่อนักศึกษาปฏิบัติงานสำเร็จ สำเร็จและได้ผลดี	4.08	0.74	3.24	0.98	3.41	0.97
20. ให้งานกำลังใจเมื่อนักศึกษาแสดงความ ท้อถอยต่อการฝึกปฏิบัติงาน	4.04	0.68	3.24	1.09	3.45	0.98
21. เสริมสร้างเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพให้ เกิดแก่นักศึกษา	4.23	0.61	3.38	0.97	3.59	0.97
22. ตรวจสอบผลงานนักศึกษาและชี้ข้อดี ข้อบกพร่องให้ทราบทันทีเพื่อให้ นักศึกษาเกิดกำลังใจและปรับปรุง แก้ไข	4.10	0.69	3.39	0.98	3.45	1.02

ตาราง 5 (ต่อ)

พฤติกรรมการ นิเทศของอาจารย์ พยาบาลในวิทยาลัย พยาบาล สังกัด กระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้	อาจารย์ (N = 52)		นักศึกษา (N = 315)		หัวหน้าหอผู้ป่วย (N = 44)	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
28. ใช้วิธีการ ภาษา กิริยา ท่าทางที่ สูกาพเหมาะสมในการนิเทศ	4.13	0.63	3.55	0.86	3.86	0.80
29. พูดให้ข้อคิดแก่นักศึกษาให้ตระหนัก ถึงความรับผิดชอบและ เข้าใจงาน บทบาทหน้าที่ของผู้เป็นพยาบาล วิชาชีพ	4.23	0.58	3.70	0.79	3.77	0.89
30. ประชุมปรึกษาหารือกับนักศึกษา หัวหน้าหอผู้ป่วย และพยาบาล- ประจําการ หลังจากนักศึกษาปฏิบัติ การพยาบาลแก่ผู้ป่วย เพื่อรับรู้และ แก้ปัญหาร่วมกัน (Post - conference)	3.82	0.90	3.36	0.96	2.93	1.25

ตาราง 5 (ต่อ)

พฤติกรรมการ นิเทศของอาจารย์ วิทยาลัยพยาบาล พยาบาล สังกัด กระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้	อาจารย์ (N = 52)		นักศึกษา (N = 315)		หัวหน้าหอผู้ป่วย (N = 44)	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
31. คอยดูแลนักศึกษาตลอดระยะเวลา การฝึกปฏิบัติงานในหอผู้ป่วย	4.00	0.59	3.31	1.05	3.25	1.22
รวมเฉพาะด้าน	4.11	0.49	3.52	0.63	3.48	0.73

จากตาราง 5 แสดงว่าอาจารย์เห็นว่าพฤติกรรมการนิเทศของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ ด้านการดำเนินการนิเทศ โดยรวมปฏิบัติได้เหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4.11$, $S = 0.49$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าปฏิบัติได้เหมาะสมมากเกือบทุกข้อ ยกเว้น ข้อ 23 บันทึกพฤติกรรมของนักศึกษาได้เหมาะสมตามความเป็นจริง ที่เห็นว่าปฏิบัติได้เหมาะสมปานกลาง ส่วนนักศึกษาเห็นว่าพฤติกรรมการนิเทศของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ ด้านการดำเนินการ-

การนิเทศ โดยรวมปฏิบัติได้เหมาะสมปานกลาง ($\bar{X} = 3.52$, $S = 0.63$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าปฏิบัติได้เหมาะสมปานกลางเกือบทุกข้อ ยกเว้น ข้อ 10 ประชุมปรึกษาหารือกับนักศึกษาเกี่ยวกับแผนการปฏิบัติการพยาบาลก่อนที่จะให้นักศึกษาปฏิบัติจริง ข้อ 24 แต่งกายสุภาพเรียบร้อยเป็นแบบอย่างแก่นักศึกษา ข้อ 25 ปฏิบัติตนต่อผู้ป่วยและผู้ร่วมงานได้เหมาะสมเป็นแบบอย่างแก่นักศึกษา และข้อ 29 พยายามให้ข้อคิดแก่นักศึกษาให้ตระหนักถึงความรับผิดชอบและเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของผู้เป็นพยาบาลวิชาชีพ ที่เห็นว่าปฏิบัติได้เหมาะสมมาก และหัวหน้าหอผู้ป่วยเห็นว่าพฤติกรรมกรรมการนิเทศของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ด้านการดำเนินการนิเทศ โดยรวมปฏิบัติได้เหมาะสมปานกลาง ($\bar{X} = 3.48$, $S = 0.73$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าปฏิบัติได้เหมาะสมปานกลางเกือบทุกข้อ ยกเว้นข้อ 24 แต่งกายสุภาพเรียบร้อยเป็นแบบอย่างแก่นักศึกษา ข้อ 25 ปฏิบัติตนต่อผู้ป่วยและผู้ร่วมงานได้เหมาะสมเป็นแบบอย่างแก่นักศึกษา ข้อ 26 ปฏิบัติตนเป็นกันเองและให้เกียรตินักศึกษาในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของผู้ร่วมวิชาชีพ ข้อ 27 ควบคุมการปฏิบัติงานของนักศึกษาด้วยความสุ่มและรอบคอบ ข้อ 28 ใช้วิธีการ ภาษา กิริยา ท่าทางที่สุภาพเหมาะสมในการนิเทศ และข้อ 29 พยายามให้ข้อคิดแก่นักศึกษาให้ตระหนักถึงความรับผิดชอบ และเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของผู้เป็นพยาบาลวิชาชีพ ที่เห็นว่าปฏิบัติได้เหมาะสมมาก

ตาราง 6 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนะของอาจารย์ นักศึกษา
และหัวหน้าหอผู้ป่วย ที่มีต่อพฤติกรรมการณ์เทศของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล
สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ ด้านการประเมินผลการนิเทศ

พฤติกรรมการณ์เทศของอาจารย์ พยาบาลในวิทยาลัย พยาบาล สังกัด กระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้	อาจารย์ (N = 52)		นักศึกษา (N = 315)		หัวหน้าหอผู้ป่วย (N = 44)	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
ด้านการประเมินผลการนิเทศ						
1. ประเมินผลสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ของรายวิชา	3.83	0.81	3.52	0.72	3.30	1.00
2. ประเมินผลนักศึกษาจากการติดตาม คู่มือการการฝึกปฏิบัติงานและ การบันทึกพฤติกรรม (Anecdotal Record)	3.67	0.86	3.36	0.79	3.20	1.05
3. ประเมินผลนักศึกษาจากการมีส่วนร่วม แสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล การประชุมปรึกษาหารือระหว่าง						

ตาราง 6 (ต่อ)

พหุติกรรมการ นิเทศของอาจารย์ พยาบาลในวิทยาลัย พยาบาล สังกัด กระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้	อาจารย์ (N = 52)		นักศึกษา (N = 315)		หัวหน้าหอผู้ป่วย (N = 44)	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
ทัศนะ						
อาจารย์ หัวหน้าหอผู้ป่วยพยาบาล- ประจำการ และนักศึกษา	3.77	0.88	3.26	0.85	2.86	1.09
4. ประเมินผลนักศึกษาจากคุณภาพของ รายงานและแผนการพยาบาล (Nursing Care Plan)	3.98	0.83	3.50	0.70	3.34	0.89
5. เปิดโอกาสให้นักศึกษาประเมินผล การฝึกปฏิบัติงานของกันและกันแล้ว นำมาเป็นข้อมูลในการประเมินผล โดยรวม	3.62	1.09	3.09	0.99	2.89	1.06

ตาราง 6 (ต่อ)

พฤติกรรมการ นิเทศของอาจารย์ พยาบาลในวิทยาลัย พยาบาล สังกัด กระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้	อาจารย์ (N = 52)		นักศึกษา (N = 315)		หัวหน้าหอผู้ป่วย (N = 44)	
	คะแนน					
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
6. ประเมินผลรวบยอดการฝึกปฏิบัติงาน งานของนักศึกษาโดยการทำแบบ ทดสอบ (Post-test)	3.60	1.09	2.99	1.04	2.84	1.16
7. ประเมินผลการฝึกปฏิบัติงานของ นักศึกษาตามแบบประเมินที่กำหนด ..	4.00	0.91	3.51	0.72	3.45	0.93
8. ให้นักศึกษาประเมินผลการฝึกปฏิบัติ งานของตนเองตามแบบประเมิน ...	3.38	1.16	3.13	0.90	3.11	1.17
9. ให้นักหัวหน้าหอผู้ป่วย/พยาบาลประจำการ ประเมินผลการฝึกปฏิบัติงานของ นักศึกษาตามแบบประเมิน	3.44	1.11	3.23	0.90	3.27	1.21

ตาราง 6 (ต่อ)

พฤติกรรมการ นิเทศของอาจารย์ พยาบาลในวิทยาลัย พยาบาล สังกัด กระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้	อาจารย์ (N = 52)		นักศึกษา (N = 315)		หัวหน้าหอผู้ป่วย (N = 44)	
	ทัศนะ					
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
10. เห็นรับรองในรายงานประสพการณ์ ประจำวันแก่นักศึกษาเมื่อนักศึกษา ปฏิบัติการพยาบาลเป็นที่น่าพอใจตาม เกณฑ์การประเมินผล	4.08	0.74	3.42	0.96	3.23	1.14
11. ประเมินผลนักศึกษาอย่างยุติธรรม .	4.27	0.72	3.37	0.99	3.48	1.02
12. แจ้งผลการประเมินให้นักศึกษาทราบ ตามระยะเวลาที่กำหนด	3.94	0.73	3.19	1.03	3.25	1.18
13. ให้อธิบายและ ข้อควรปรับปรุงแก้ไข แก่นักศึกษาหลังการประเมินผลทันที	3.98	0.94	3.22	1.01	3.27	1.19

ตาราง 6 (ต่อ)

พฤติกรรมการ นิเทศของอาจารย์ พยาบาลในวิทยาลัย พยาบาล สังกัด กระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้	อาจารย์ (N = 52)		นักศึกษา (N = 315)		หัวหน้าหอผู้ป่วย (N = 44)	
	ทัศนะ					
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
14. เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ชี้แจง ภายหลังการประเมินผล	3.88	0.98	3.02	1.06	3.09	1.22
15. สอน/ฝึกซ้อมเสริมเมื่อนักศึกษา ไม่ผ่านการประเมินผลตามเกณฑ์	3.88	0.88	3.09	1.01	3.16	1.24
16. เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ร่วมกัน พิจารณาประเมินผลการนิเทศของ อาจารย์ประจำหอผู้ป่วย	3.92	0.90	3.16	1.11	2.98	1.27
รวมเฉพาะด้าน	3.83	0.65	3.26	0.65	3.17	0.93

จากตาราง 6 แสดงว่าอาจารย์เห็นว่าพฤติกรรมการณ์พิเศษของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ ด้านการประเมินผลการนิเทศโดยรวมปฏิบัติได้เหมาะสมมาก ($\bar{X} = 3.83$, $S = 0.65$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าปฏิบัติได้เหมาะสมมากเกือบทุกข้อ ยกเว้น ข้อ 5 เปิดโอกาสให้นักศึกษาประเมินผลการฝึกปฏิบัติงานของกันและกันแล้วนำมาเป็นข้อมูลในการประเมินผลโดยรวม ข้อ 6 ประเมินผลรวมยอดการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาโดยการทบทวนทดสอบ ข้อ 8 ให้นักศึกษาประเมินผลการฝึกปฏิบัติงานของตนเองตามแบบประเมิน และข้อ 9 ให้อำจารย์พยาบาลประจำการประเมินผลการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาตามแบบประเมิน ที่เห็นว่าปฏิบัติได้เหมาะสมปานกลาง ส่วนนักศึกษาเห็นว่าพฤติกรรมการณ์พิเศษของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ ด้านการประเมินผลการนิเทศ โดยรวมปฏิบัติได้เหมาะสมปานกลาง ($\bar{X} = 3.26$, $S = 0.65$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าปฏิบัติได้เหมาะสมปานกลางทุกข้อ และหัวหน้าหอผู้ป่วยเห็นว่าพฤติกรรมการณ์พิเศษของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ ด้านการประเมินผลการนิเทศ โดยรวมปฏิบัติได้เหมาะสมปานกลาง ($\bar{X} = 3.17$, $S = 0.93$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าปฏิบัติได้เหมาะสมปานกลางทุกข้อ

ตอนที่ 2 หาค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนคติของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 นักศึกษาชั้นปีที่ 2 นักศึกษาชั้นปีที่ 3 และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ที่มีต่อพฤติกรรมการณ์พิเศษของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ 3 ด้าน คือ ด้านการวางแผนการนิเทศ ด้านการดำเนินการนิเทศ และด้านการประเมินผลการนิเทศ ดังแสดงในตาราง 7 - 10

ตาราง 7 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 นักศึกษาชั้นปีที่ 2 นักศึกษาชั้นปีที่ 3 และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ที่มีต่อพฤติกรรมการณ์เทศของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ แต่ละด้าน และรวม 3 ด้าน

พฤติกรรม การณ์เทศของ อาจารย์พยาบาล ในวิทยาลัย พยาบาล สังกัด กระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้	นักศึกษา ชั้นปีที่ 1 (N = 80)		นักศึกษา ชั้นปีที่ 2 (N = 73)		นักศึกษา ชั้นปีที่ 3 (N = 79)		นักศึกษา ชั้นปีที่ 4 (N = 83)	
	ทักษะ		ทักษะ		ทักษะ		ทักษะ	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
1. ด้านการวางแผนการณ์เทศ	3.50	0.85	3.40	0.91	3.46	0.91	3.10	0.90
2. ด้านการดำเนินการเทศ	3.72	0.88	3.50	0.91	3.54	0.85	3.34	0.93
3. ด้านการประเมินผลการณ์เทศ	3.52	0.88	3.27	0.90	3.25	0.92	2.98	0.91
รวม 3 ด้าน	3.58	0.87	3.39	0.91	3.42	0.89	3.14	0.91

จากตาราง 7 แสดงว่านักศึกษาชั้นปีที่ 1 เห็นว่าพฤติกรรมการนิเทศของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ โดยรวม 3 ด้าน ปฏิบัติได้เหมาะสมปานกลาง ($\bar{X} = 3.58$, $S = 0.87$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเห็นว่าปฏิบัติได้เหมาะสมปานกลางเกือบทุกด้าน ยกเว้น ด้านการดำเนินการนิเทศที่เห็นว่าปฏิบัติได้เหมาะสมมาก นักศึกษาชั้นปีที่ 2 เห็นว่าพฤติกรรมการนิเทศของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ โดยรวม 3 ด้าน ปฏิบัติได้เหมาะสมปานกลาง ($\bar{X} = 3.39$, $S = 0.91$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเห็นว่าปฏิบัติได้เหมาะสมปานกลางทุกด้าน นักศึกษาชั้นปีที่ 3 เห็นว่าพฤติกรรมการนิเทศของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ โดยรวม 3 ด้าน ปฏิบัติได้เหมาะสมปานกลาง ($\bar{X} = 3.42$, $S = 0.89$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เห็นว่าปฏิบัติได้เหมาะสมปานกลางทุกด้าน และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 เห็นว่าพฤติกรรมการนิเทศของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ โดยรวม 3 ด้าน ปฏิบัติได้เหมาะสมปานกลาง ($\bar{X} = 3.14$, $S = 0.91$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เห็นว่าปฏิบัติได้เหมาะสมปานกลางทุกด้าน

ตาราง 8 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 นักศึกษาชั้นปีที่ 2 นักศึกษาชั้นปีที่ 3 และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ที่มีต่อพฤติกรรมการณ์พิเศษของ อาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ ด้านการวางแผนการนิเทศ

พฤติกรรม การนิเทศของ อาจารย์พยาบาล ในวิทยาลัย พยาบาล สังกัด กระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้	นักศึกษา ชั้นปีที่ 1 (N = 80)		นักศึกษา ชั้นปีที่ 2 (N = 73)		นักศึกษา ชั้นปีที่ 3 (N = 79)		นักศึกษา ชั้นปีที่ 4 (N = 83)	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
ทักษะ								
ด้านการวางแผนการนิเทศ								
1. ให้นักศึกษา หัวหน้าหอผู้ป่วย และ พยาบาลประจำการ ได้มีส่วนร่วม ให้ข้อมูลในการวางแผนการนิเทศ	3.56	0.95	3.34	0.82	3.35	0.88	3.10	1.04
2. กำหนดวัตถุประสงค์ในการฝึก ปฏิบัติงานของนักศึกษาได้ชัดเจน สอดคล้องกับรายวิชาและ ประสบการณ์ในหอผู้ป่วย	3.76	0.78	3.82	0.82	3.67	0.96	3.35	0.77

ตาราง 8 (ต่อ)

พฤติกรรม การนิเทศของ อาจารย์พยาบาล ในวิทยาลัย พยาบาล สังกัด กระทรวงสาธารณสุข- สุข เขตภาคใต้	ทัศนะ		นักศึกษา ชั้นปีที่ 1 (N = 80)		นักศึกษา ชั้นปีที่ 2 (N = 73)		นักศึกษา ชั้นปีที่ 3 (N = 79)		นักศึกษา ชั้นปีที่ 4 (N = 83)	
			$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
3. วางแผนการฝึกปฏิบัติงานของ นักศึกษาตลอดระยะเวลาฝึกปฏิบัติ งานได้ชัดเจนและสอดคล้องกับ วัตถุประสงค์			3.69	0.65	3.67	0.78	3.67	0.81	3.30	0.82
4. จัดทำตารางการหมุนเวียน (Rotation Plan) การฝึก ปฏิบัติงานของนักศึกษาได้เหมาะสม กับระดับชั้นและรายวิชา			3.55	0.90	3.59	0.88	3.43	0.87	3.22	0.95
5. เลือกสรรกิจกรรมที่นักศึกษาจะต้อง ฝึกปฏิบัติไว้ชัดเจน			3.75	0.70	3.41	0.74	3.54	0.92	3.20	0.88

ตาราง 8 (ต่อ)

พฤติกรรม การนิเทศของ อาจารย์พยาบาล ในวิทยาลัย พยาบาล สังกัด กระทรวงสาธารณสุข สุข เขตภาคใต้	ทัศนะ		นักศึกษา ชั้นปีที่ 1 (N = 80)		นักศึกษา ชั้นปีที่ 2 (N = 73)		นักศึกษา ชั้นปีที่ 3 (N = 79)		นักศึกษา ชั้นปีที่ 4 (N = 83)	
			$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
6. กำหนดวิธีการและเกณฑ์การ ประเมินผลการฝึกปฏิบัติงานของ นักศึกษาได้ชัดเจนและสอดคล้อง กับวัตถุประสงค์			3.55	0.67	3.47	0.69	3.49	0.83	3.19	0.76
7. จาแนกสาระการประเมินผลใน แบบประเมินได้สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ของรายวิชาและ ประสบการณ์ในหอผู้ป่วย			3.47	0.78	3.40	0.78	3.39	0.81	3.22	0.72
8. กำหนดเวลาประเมินผลตลอดระยะ เวลาที่นักศึกษาฝึกปฏิบัติงานไว้ ชัดเจน			3.61	0.77	3.63	0.86	3.62	0.92	3.28	0.86

ตาราง 8 (ต่อ)

พฤติกรรม การนิเทศของ อาจารย์พยาบาล ในวิทยาลัย พยาบาล สังกัด กระทรวงสาธารณสุข- สุข เขตภาคใต้	ทัศนะ		นักศึกษา ชั้นปีที่ 1 (N = 80)		นักศึกษา ชั้นปีที่ 2 (N = 73)		นักศึกษา ชั้นปีที่ 3 (N = 79)		นักศึกษา ชั้นปีที่ 4 (N = 83)	
			$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
9. วางกฎเกณฑ์และระเบียบใน ระหว่างการฝึกปฏิบัติงานของ นักศึกษาได้ตรงตามวัตถุประสงค์ ของการฝึกและเหมาะสมแก่การ ปฏิบัติของนักศึกษา			3.50	0.68	3.38	0.72	3.63	0.85	3.33	0.78
10. กำหนดตารางเวลาให้นักศึกษาได้ ปรึกษาไว้ชัดเจน			3.18	0.99	3.04	1.07	3.16	1.10	2.64	0.90
11. จัดเตรียมคู่มือการปฏิบัติงานของ นักศึกษาเพื่อให้นักศึกษาได้ศึกษา ล่วงหน้าอย่างน้อย 2 วัน			3.12	0.93	3.15	1.13	3.38	1.00	2.93	1.03

ตาราง 8 (ต่อ)

พฤติกรรม การนิเทศของ อาจารย์พยาบาล ในวิทยาลัย พยาบาล สังกัด กระทรวงสาธารณสุข- สุข เขตภาคใต้	ทักษะ		นักศึกษา		นักศึกษา		นักศึกษา		นักศึกษา	
			ชั้นปีที่ 1		ชั้นปีที่ 2		ชั้นปีที่ 3		ชั้นปีที่ 4	
			(N = 80)		(N = 73)		(N = 79)		(N = 83)	
			$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
12. กำหนดสาระที่สำคัญในคู่มือการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาได้ชัดเจนและง่ายต่อการเข้าใจ			3.45	0.94	3.51	0.99	3.49	0.93	3.13	0.91
13. ทดสอบความรู้ของนักศึกษาก่อนฝึกปฏิบัติงาน (Pre - test) ...			3.40	0.88	3.19	1.01	3.28	0.93	2.75	0.90
14. แบ่งกลุ่มนักศึกษาฝึกปฏิบัติงานได้สอดคล้องกับภารกิจที่กำหนด ...			3.75	0.89	3.48	0.90	3.43	0.81	3.23	0.80
15. เตรียมการประเมินนิเทศนักศึกษาล่วงหน้าอย่างน้อยหนึ่งวัน			3.74	0.88	3.59	1.03	3.62	0.87	3.16	0.97

ตาราง 8 (ต่อ)

พฤติกรรม การนิเทศของ อาจารย์พยาบาล ในวิทยาลัย พยาบาล สังกัด กระทรวงสาธารณสุข- สุข เขตภาคใต้	ทัศนะ		นักศึกษา ชั้นปีที่ 1 (N = 80)		นักศึกษา ชั้นปีที่ 2 (N = 73)		นักศึกษา ชั้นปีที่ 3 (N = 79)		นักศึกษา ชั้นปีที่ 4 (N = 83)	
			$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
16. จัดตารางเวลาให้นักศึกษามี โอกาสศึกษาและสังเกตการปฏิบัติ งานของพยาบาลประจำการในหอ ผู้ป่วยก่อนฝึกปฏิบัติงานอย่างน้อย หนึ่งวัน			3.19	1.03	3.10	1.16	3.43	1.05	2.78	1.12
17. จัดเตรียมเครื่องมือเครื่องใช้ สำหรับการฝึกปฏิบัติงานของ นักศึกษาให้อยู่ในสภาพพร้อมที่จะ ใช้งานได้อย่างครบถ้วน			3.30	0.95	2.96	1.05	3.28	0.95	2.87	1.15
รวมเฉพาะด้าน			3.50	0.85	3.40	0.91	3.46	0.91	3.10	0.90

จากตาราง 8 แสดงว่านักศึกษาชั้นปีที่ 1 เห็นว่าพฤติกรรมการนิเทศของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ ด้านการวางแผนการนิเทศ โดยรวมปฏิบัติได้เหมาะสมปานกลาง ($\bar{X} = 3.50$, $S = 0.85$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าปฏิบัติได้เหมาะสมปานกลางเกือบทุกข้อ ยกเว้น ข้อ 2 กำหนดวัตถุประสงค์ในการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาได้ชัดเจนสอดคล้องกับรายวิชาและประสบการณ์ในหอผู้ป่วย ข้อ 3 วางแผนการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาตลอดระยะเวลาฝึกปฏิบัติงานได้ชัดเจน และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ข้อ 5 เลือกสรรกิจกรรมที่นักศึกษาจะต้องฝึกปฏิบัติไว้ชัดเจน ข้อ 14 แบ่งกลุ่มนักศึกษาฝึกปฏิบัติงานได้สอดคล้องกับการฝึกที่กำหนด และข้อ 15 เตรียมการปฐมนิเทศนักศึกษาล่วงหน้าอย่างน้อยหนึ่งวัน ที่เห็นว่าปฏิบัติได้เหมาะสมมาก ส่วนนักศึกษาชั้นปีที่ 2 เห็นว่าพฤติกรรมการนิเทศของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ ด้านการวางแผนการนิเทศ โดยรวมปฏิบัติได้เหมาะสมปานกลาง ($\bar{X} = 3.40$, $S = 0.91$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าปฏิบัติได้เหมาะสมปานกลางเกือบทุกข้อ ยกเว้น ข้อ 2 กำหนดวัตถุประสงค์ในการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาได้ชัดเจนสอดคล้องกับรายวิชาและประสบการณ์ในหอผู้ป่วย และข้อ 3 วางแผนการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาตลอดระยะเวลาฝึกปฏิบัติงานได้ชัดเจนและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ที่เห็นว่าปฏิบัติได้เหมาะสมมาก ส่วนนักศึกษาชั้นปีที่ 3 เห็นว่าพฤติกรรมการนิเทศของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ ด้านการวางแผนการนิเทศ โดยรวมปฏิบัติได้เหมาะสมปานกลาง ($\bar{X} = 3.46$, $S = 0.91$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าปฏิบัติได้เหมาะสมปานกลางเกือบทุกข้อ ยกเว้น ข้อ 2 กำหนดวัตถุประสงค์ในการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาได้ชัดเจนสอดคล้องกับรายวิชาและประสบการณ์ในหอผู้ป่วย และข้อ 3 วางแผนการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาตลอดระยะเวลาปฏิบัติงานได้ชัดเจนและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ที่เห็นว่าปฏิบัติได้เหมาะสมมาก และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 เห็นว่าพฤติกรรมการนิเทศของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ ด้านการวางแผนการนิเทศ โดยรวมปฏิบัติได้เหมาะสมปานกลาง ($\bar{X} = 3.10$, $S = 0.90$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าปฏิบัติได้เหมาะสมปานกลางทุกข้อ

ตาราง 9 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 นักศึกษาชั้นปีที่ 2 นักศึกษาชั้นปีที่ 3 และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ที่มีต่อพฤติกรรมการณ์เทศของ อาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ ด้านการ ดำเนินการนิเทศ

พฤติกรรม การนิเทศของ อาจารย์พยาบาล ในวิทยาลัย พยาบาล สังกัด กระทรวงสาธารณสุข- สุข เขตภาคใต้	ทักษะ		นักศึกษา ชั้นปีที่ 1 (N = 80)		นักศึกษา ชั้นปีที่ 2 (N = 73)		นักศึกษา ชั้นปีที่ 3 (N = 79)		นักศึกษา ชั้นปีที่ 4 (N = 83)	
			$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
	<u>ด้านการดำเนินการนิเทศ</u>									
1. บรูมนิเทศนักศึกษาก่อนวันฝึกปฏิบัติงาน อย่างน้อยหนึ่งวัน	3.65	0.87	3.52	0.85	3.61	0.90	3.41	0.99		
2. บรูมนิเทศนักศึกษาตามแผนที่ กำหนดไว้	3.60	0.85	3.64	0.75	3.58	0.90	3.41	0.91		
3. แนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติงานใน แต่ละหอผู้ป่วยให้นักศึกษาทราบ ก่อนวันฝึกปฏิบัติงาน	3.55	0.97	3.60	0.97	3.67	0.89	3.37	1.01		

ตาราง 9 (ต่อ)

เหตุการณ์ การนิเทศของ อาจารย์พยาบาล ในวิทยาลัย พยาบาล สังกัด กระทรวงสาธารณสุข- สุข เขมภาดาได้	ทัศนะ		นักศึกษา ชั้นปีที่ 1 (N = 80)		นักศึกษา ชั้นปีที่ 2 (N = 73)		นักศึกษา ชั้นปีที่ 3 (N = 79)		นักศึกษา ชั้นปีที่ 4 (N = 83)	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
4. แนะนำสถานที่และสภาพแวดล้อม ในหอผู้ป่วยให้นักศึกษาได้ศึกษา ก่อนวันฝึกปฏิบัติงาน	3.65	0.94	3.64	0.87	3.58	0.89	3.33	1.06		
5. แนะนำหัวหน้าหอผู้ป่วย พยาบาล ประจำการ เจ้าหน้าที่ และแพทย์ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการฝึกปฏิบัติงาน ของนักศึกษา	3.63	0.93	3.51	0.96	3.63	0.79	3.34	0.94		
6. มอบหมายงานและผู้ป่วยให้นักศึกษา ได้ศึกษาข้อมูลล่วงหน้าก่อนฝึก ปฏิบัติงานจริงด้วยตนเอง	3.74	0.91	3.55	0.88	3.62	0.87	3.45	0.87		

ตาราง 9 (ต่อ)

พฤติกรรม การนิเทศของ อาจารย์พยาบาล ในวิทยาลัย พยาบาล สังกัด กระทรวงสาธารณสุข- สุข เขตภาคใต้	นักศึกษา ชั้นปีที่ 1 (N = 80)		นักศึกษา ชั้นปีที่ 2 (N = 73)		นักศึกษา ชั้นปีที่ 3 (N = 79)		นักศึกษา ชั้นปีที่ 4 (N = 83)	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
7. เลือกผู้ป่วยให้นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติ ตรงตามวัตถุประสงค์ของรายวิชา ระดับชั้น และความรู้ความสามารถ ของนักศึกษาแต่ละบุคคล	3.62	0.91	3.55	0.94	3.61	0.76	3.41	0.87
8. มอบหมายงานและผู้ป่วยให้นักศึกษา ฝึกปฏิบัติการพยาบาลตามลำดับ จากง่ายไปสู่การพยาบาลที่ซับซ้อน	3.62	0.91	3.45	0.88	3.59	0.84	3.42	0.75
9. เลือกประสบการณ์ให้นักศึกษา สามารถนำหลักทฤษฎีทางการ พยาบาลมาใช้ในการฝึกปฏิบัติงาน	3.71	0.84	3.53	0.78	3.68	0.76	3.53	0.74

ตาราง 9 (ต่อ)

เหตุการณ์ การนิเทศของ อาจารย์พยาบาล ในวิทยาลัย พยาบาล สังกัด กระทรวงสาธารณสุข- สุข เขตภาคใต้	ทัศนะ		นักศึกษา ชั้นปีที่ 1 (N = 80)		นักศึกษา ชั้นปีที่ 2 (N = 73)		นักศึกษา ชั้นปีที่ 3 (N = 79)		นักศึกษา ชั้นปีที่ 4 (N = 83)	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
10. ประชุมปรึกษาหารือกับนักศึกษา เกี่ยวกับแผนการปฏิบัติการพยาบาล ก่อนที่จะให้นักศึกษาปฏิบัติงาน (Pre - conference)	3.76	0.83	3.73	0.77	3.63	0.77	3.70	0.91		
11. สอน แนะนำ ตลอดจนชี้ประเด็น ข้อบกพร่องให้นักศึกษาแก้ไขอย่าง สม่ำเสมอในขณะที่ปฏิบัติงาน	3.93	0.78	3.74	0.80	3.57	0.81	3.45	1.05		
12. สอนเฉพาะกรณี (Case Incident) เมื่อพบผู้ป่วยที่มี ปัญหาที่น่าสนใจ	3.58	0.99	3.56	0.91	3.52	0.88	3.40	0.96		

ตาราง 9 (ต่อ)

พฤติกรรม การนิเทศของ อาจารย์พยาบาล ในวิทยาลัย พยาบาล สังกัด กระทรวงสาธารณสุข- สุข เขตภาคใต้	ทัศนะ		นักศึกษา		นักศึกษา		นักศึกษา		นักศึกษา	
			ชั้นปีที่ 1		ชั้นปีที่ 2		ชั้นปีที่ 3		ชั้นปีที่ 4	
			(N = 80)		(N = 73)		(N = 79)		(N = 83)	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
13. สานักปฏิบัติการพยาบาลให้นักศึกษา ดูเป็นตัวอย่างในการฝึกนักศึกษา ไม่มีประสบการณ์มาก่อน	4.01	0.86	3.70	0.97	3.56	0.98	3.31	1.08		
14. สอนข้างเตียงผู้ป่วย (Bedside Teaching) ได้ตรงตามสภาพ ปัญหาและความต้องการของผู้ป่วย	3.78	0.90	3.45	0.88	3.46	0.81	3.40	0.91		
15. เปิดโอกาสให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระในการฝึกปฏิบัติ งาน	3.51	0.78	3.37	1.11	3.39	0.82	3.18	0.95		
16. ยอมรับความคิดเห็นของนักศึกษา ที่แสดงออกทั้งในทางคล้อยตาม และโต้แย้งตามหลักวิชาการ ...	3.49	0.86	3.22	0.98	3.35	0.83	3.18	0.94		

ตาราง 9 (ต่อ)

กิจกรรม การนิเทศของ อาจารย์พยาบาล ในวิทยาลัย พยาบาล สังกัด กระทรวงสาธารณสุข- สุข เขตภาคใต้	นักศึกษา ชั้นปีที่ 1 (N = 80)		นักศึกษา ชั้นปีที่ 2 (N = 73)		นักศึกษา ชั้นปีที่ 3 (N = 79)		นักศึกษา ชั้นปีที่ 4 (N = 83)	
	ทัศนะ							
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
17. ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของ นักศึกษาระหว่างการฝึกปฏิบัติ งาน	3.51	0.78	3.32	1.04	3.32	0.78	3.12	0.92
18. ให้ความช่วยเหลือเมื่อนักศึกษา เผชิญกับปัญหาและอุปสรรคในการ ปฏิบัติงานที่ไม่สามารถแก้ไขได้ ด้วยตนเอง	3.90	0.87	3.58	0.85	3.49	0.83	3.47	0.92
19. ชมเชยเมื่อนักศึกษาปฏิบัติงาน สำเร็จและได้ผลดี	3.41	0.91	3.26	0.99	3.33	0.93	2.94	1.03
20. ให้ความสนใจเมื่อนักศึกษาแสดงความ ท้อถอยต่อการฝึกปฏิบัติงาน	3.58	1.13	3.25	1.06	3.29	1.00	2.87	1.06

ตาราง 9 (ต่อ)

พฤติกรรม การนิเทศของ อาจารย์พยาบาล ในวิทยาลัย พยาบาล สังกัด กระทรวงสาธารณสุข- สุข เขตภาคใต้	ทัศนะ		นักศึกษา ชั้นปีที่ 1 (N = 80)		นักศึกษา ชั้นปีที่ 2 (N = 73)		นักศึกษา ชั้นปีที่ 3 (N = 79)		นักศึกษา ชั้นปีที่ 4 (N = 83)	
			$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
21. เสริมสร้างเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ ทำให้เกิดแก่นักศึกษา			3.61	1.04	3.27	0.93	3.44	0.93	3.18	0.94
22. ตรวจสอบผลงานนักศึกษาและชี้ข้อดี ข้อบกพร่องให้ทราบทันทีเพื่อให้ นักศึกษาเกิดกำลังใจและปรับปรุง แก้ไข			3.75	0.95	3.26	0.91	3.39	0.85	3.17	1.09
23. บันทึกพฤติกรรมของนักศึกษา (Anecdotal Record) ตาม ความเป็นจริง			3.56	0.87	3.34	0.90	3.27	0.98	3.12	0.88
24. แต่งกายสุภาพเรียบร้อยเป็นแบบ อย่างแก่นักศึกษา			4.46	0.57	4.15	0.81	4.01	0.82	3.87	0.76

ตาราง 9 (ต่อ)

กิจกรรม การนิเทศของ อาจารย์พยาบาล ในวิทยาลัย พยาบาล สังกัด กระทรวงสาธารณสุข- สุข เขตภาคใต้	นักศึกษา ชั้นปีที่ 1 (N = 80)		นักศึกษา ชั้นปีที่ 2 (N = 73)		นักศึกษา ชั้นปีที่ 3 (N = 79)		นักศึกษา ชั้นปีที่ 4 (N = 83)	
	ทัศนะ							
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
25. ปฏิบัติตนต่อผู้ป่วยและผู้ร่วมงานได้ เหมาะสมเป็นแบบอย่างแก่ นักศึกษา	4.14	0.74	3.88	0.83	3.85	0.74	3.65	0.72
26. ปฏิบัติตนเป็นกันเองและให้เกียรติ นักศึกษาในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของ ผู้ร่วมวิชาชีพ	3.89	0.83	3.36	1.03	3.51	0.80	3.31	0.96
27. ควบคุมการปฏิบัติงานของนักศึกษา ด้วยความสุ่มและรอบคอบ	3.81	0.80	3.49	0.88	3.67	0.83	3.34	0.83
28. ใช้วิธีการ ภาษา กิริยา ท่าทาง ที่สุภาพเหมาะสมในการนิเทศ ..	3.66	0.86	3.53	0.90	3.59	0.82	3.40	0.87

ตาราง 9 (ต่อ)

พฤติกรรม การนิเทศของ อาจารย์พยาบาล ในวิทยาลัย พยาบาล สังกัด กระทรวงสาธารณสุข- สุข เขตภาคใต้	ทัศนะ		นักศึกษา		นักศึกษา		นักศึกษา		นักศึกษา	
			ชั้นปีที่ 1		ชั้นปีที่ 2		ชั้นปีที่ 3		ชั้นปีที่ 4	
			(N = 80)		(N = 73)		(N = 79)		(N = 83)	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
29. บุคลากรให้ข้อคิดแก่นักศึกษาให้ตระหนักถึงควมรับผิดชอบและเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของผู้เป็นพยาบาลวิชาชีพ	3.88	0.82	3.67	0.85	3.68	0.78	3.58	0.73		
30. ประชุมปรึกษาหารือกับนักศึกษาหัวหน้าหอผู้ป่วย และพยาบาลประจำการหลังจากนักศึกษาปฏิบัติการพยาบาลแก่ผู้ป่วย เพื่อรับรู้และแก้ปัญหาาร่วมกัน (Post - conference)	3.56	0.93	3.29	1.02	3.47	0.81	3.11	1.01		

ตาราง 9 (ต่อ)

เหตุการณ์ การนิเทศของ อาจารย์พยาบาล ในวิทยาลัย พยาบาล สังกัด กระทรวงสาธารณสุข- สุข เขตภาคใต้	ทัศนะ		นักศึกษา ชั้นปีที่ 1 (N = 80)		นักศึกษา ชั้นปีที่ 2 (N = 73)		นักศึกษา ชั้นปีที่ 3 (N = 79)		นักศึกษา ชั้นปีที่ 4 (N = 83)	
			$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
31. คอยดูแลนักศึกษาตลอดระยะเวลา การฝึกปฏิบัติงานในหอผู้ป่วย ...			3.80	0.99	3.07	1.03	3.43	0.83	3.00	1.15
รวมเฉพาะด้าน			3.72	0.88	3.50	0.91	3.54	0.85	3.34	0.93

จากตาราง 9 แสดงว่านักศึกษาชั้นปีที่ 1 เห็นว่าเหตุการณ์นิเทศของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ ด้านการดำเนินการนิเทศ โดยรวมปฏิบัติได้เหมาะสมมาก ($\bar{X} = 3.72$, $S = 0.88$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าปฏิบัติได้เหมาะสมปานกลางเกือบทุกข้อ ยกเว้น ข้อ 6 มอบหมายงานและผู้ป่วยให้นักศึกษาได้ศึกษาข้อมูลล่วงหน้าก่อนฝึกปฏิบัติงานจริงด้วยตนเอง ข้อ 9 เลือกประสบการณ์ให้นักศึกษาสามารถนำหลักทฤษฎีทางการพยาบาลมาใช้ในการฝึกปฏิบัติงาน ข้อ 10 ประชุมปรึกษาหารือกับนักศึกษาเกี่ยวกับแผนการปฏิบัติการพยาบาลก่อนที่จะให้นักศึกษาปฏิบัติจริง ข้อ 11 สอน แนะนำ ตลอดจนถึงประเมิน

ข้อบกพร่องให้นักศึกษาแก้ไขอย่างสม่ำเสมอในขณะปฏิบัติงาน ข้อ 13 สาธิตปฏิบัติการพยาบาล
 ให้นักศึกษาดูเป็นตัวอย่างในกรณีที่นักศึกษาไม่มีประสบการณ์มาก่อน ข้อ 14 สอนข้างเตียงผู้ป่วย
 ได้ตรงตามสภาพปัญหาและความต้องการของผู้ป่วย ข้อ 18 ให้ความช่วยเหลือเมื่อนักศึกษาเผชิญ
 กับปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานที่ไม่สามารถแก้ไขได้ด้วยตนเอง ข้อ 22 ตรวจผลงาน
 นักศึกษาและชี้ข้อดีข้อบกพร่องให้ทราบทันทีเพื่อให้นักศึกษาเกิดกำลังใจและปรับปรุงแก้ไข ข้อ 24
 แต่งกายสุภาพเรียบร้อยเป็นแบบอย่างแก่นักศึกษา ข้อ 25 ปฏิบัติต่อผู้ป่วยและผู้ร่วมงานได้
 เหมาะสมเป็นแบบอย่างแก่นักศึกษา ข้อ 26 ปฏิบัติตนเป็นกันเองและทำให้ยรตินักศึกษาในฐานะ
 เป็นส่วนหนึ่งของผู้ร่วมวิชาชีพ ข้อ 27 ควบคุมการปฏิบัติงานของนักศึกษาด้วยความสุ่มและรอบคอบ
 ข้อ 29 พูดย้ำข้อคิดแก่นักศึกษาให้ตระหนักถึงความรับผิดชอบและเข้าใจบทบาทหน้าที่ของผู้เป็น
 พยาบาลวิชาชีพ และข้อ 31 คอยดูแลนักศึกษาตลอดระยะเวลาการฝึกปฏิบัติงานในหอผู้ป่วย ที่เห็นว่า
 ปฏิบัติได้เหมาะสมมาก ส่วนนักศึกษาชั้นปีที่ 2 เห็นว่าพฤติกรรมการณ์เทศของอาจารย์พยาบาลใน
 วิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ ด้านการดำเนินการนิเทศ โดยรวมปฏิบัติ
 ได้เหมาะสมปานกลาง ($\bar{X} = 3.50$, $S = 0.90$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าปฏิบัติได้เหมาะสม
 ปานกลางเกือบทุกข้อ ยกเว้น ข้อ 10 ประชุมปรึกษาหารือกับนักศึกษาเกี่ยวกับแผนการปฏิบัติการ-
 พยาบาลก่อนที่จะให้นักศึกษาปฏิบัติจริง ข้อ 11 สอน แนะนำ ตลอดจนชี้ประเด็นข้อบกพร่องให้
 นักศึกษาแก้ไขอย่างสม่ำเสมอในขณะปฏิบัติงาน ข้อ 13 สาธิตปฏิบัติการพยาบาลให้นักศึกษาดูเป็น
 ตัวอย่างในกรณีที่นักศึกษาไม่มีประสบการณ์มาก่อน ข้อ 24 แต่งกายสุภาพเรียบร้อยเป็นแบบอย่าง
 แก่นักศึกษา ข้อ 25 ปฏิบัติต่อผู้ป่วยและผู้ร่วมงานได้เหมาะสมเป็นแบบอย่างแก่นักศึกษา และ
 ข้อ 29 พูดย้ำข้อคิดแก่นักศึกษาให้ตระหนักถึงความรับผิดชอบและเข้าใจบทบาทหน้าที่ของผู้
 เป็นพยาบาลวิชาชีพ ที่เห็นว่าปฏิบัติได้เหมาะสมมาก ส่วนนักศึกษาชั้นปีที่ 3 เห็นว่าพฤติกรรมการณ์
 เทศของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ ด้านการ
 ดำเนินการนิเทศ โดยรวมปฏิบัติได้เหมาะสมปานกลาง ($\bar{X} = 3.54$, $S = 0.85$) เมื่อพิจารณา
 เป็นรายข้อ พบว่าปฏิบัติได้เหมาะสมปานกลางเกือบทุกข้อ ยกเว้น ข้อ 3 แนะนำเกี่ยวกับการ
 ปฏิบัติงานในแต่ละหอผู้ป่วยให้นักศึกษาทราบก่อนวันฝึกปฏิบัติงาน ข้อ 9 เลือกประสบการณ์ให้นักศึกษา
 สามารถนำหลักทฤษฎีทางการพยาบาลมาใช้ในการฝึกปฏิบัติงาน ข้อ 24 แต่งกายสุภาพเรียบร้อย

เป็นแบบอย่างแก่นักศึกษา ข้อ 25 ปฏิบัติตนต่อผู้ป่วยและผู้ร่วมงานได้เหมาะสมเป็นแบบอย่างแก่นักศึกษา ข้อ 27 ควบคุมการปฏิบัติงานของนักศึกษาด้วยความสุ่มและรอบคอบ และข้อ 29 พุดาให้ข้อคิดแก่นักศึกษาให้ตระหนักถึงความรับผิดชอบและเข้าใจบทบาทหน้าที่ของผู้เป็นพยาบาลวิชาชีพ ที่เห็นว่าปฏิบัติได้เหมาะสมมาก และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 เห็นว่าพฤติกรรมการณ์เทศของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ ด้านการดำเนินการนิเทศ โดยรวมปฏิบัติได้เหมาะสมปานกลาง ($\bar{X} = 3.34$, $S = 0.93$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าปฏิบัติได้เหมาะสมปานกลางเกือบทุกข้อ ยกเว้น ข้อ 10 ประชุมปรึกษาหารือกับนักศึกษาเกี่ยวกับแผนการปฏิบัติการพยาบาลก่อนที่จะให้นักศึกษาปฏิบัติจริง และข้อ 24 แต่งกายสุภาพเรียบร้อยเป็นแบบอย่างแก่นักศึกษา ที่เห็นว่าปฏิบัติได้เหมาะสมมาก

ตาราง 10 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 นักศึกษาชั้นปีที่ 2 นักศึกษาชั้นปีที่ 3 และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ที่มีต่อพฤติกรรมการณ์พิเศษของ อาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ ด้านการ ประเมินผลการนิเทศ

พฤติกรรม การนิเทศของ อาจารย์พยาบาล ในวิทยาลัย พยาบาล สังกัด กระทรวงสาธารณสุข- สุข เขตภาคใต้	ทักษะ	นักศึกษา ชั้นปีที่ 1 (N = 80)		นักศึกษา ชั้นปีที่ 2 (N = 73)		นักศึกษา ชั้นปีที่ 3 (N = 79)		นักศึกษา ชั้นปีที่ 4 (N = 83)	
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
<u>ด้านการประเมินผลการนิเทศ</u>									
1. ประเมินผลสอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ของรายวิชา		3.75	0.67	3.66	0.71	3.41	0.79	3.28	0.65
2. ประเมินผลนักศึกษาจากการ ติดตามคูพัฒนาการการฝึกปฏิบัติ งานและการบันทึกพฤติกรรม (Anecdotal Record)		3.54	0.69	3.41	0.85	3.38	0.84	3.12	0.80

ตาราง 10 (ต่อ)

พฤติกรรม การนิเทศของ อาจารย์พยาบาล ในวิทยาลัย พยาบาล สังกัด กระทรวงสาธารณสุข สุข เขตภาคใต้	ทัศนะ		นักศึกษา ชั้นปีที่ 1 (N = 80)		นักศึกษา ชั้นปีที่ 2 (N = 73)		นักศึกษา ชั้นปีที่ 3 (N = 79)		นักศึกษา ชั้นปีที่ 4 (N = 83)	
			$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
3. ประเมินผลนักศึกษาจากการมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผลในการประชุมปรึกษาหารือระหว่างอาจารย์ หัวหน้าหอผู้ป่วย พยาบาลประจำการ และนักศึกษา			3.31	0.88	3.27	0.89	3.30	0.85	3.16	0.77
4. ประเมินผลนักศึกษาจากคุณภาพของรายงานและแผนการพยาบาล (Nursing Care Plan)			3.61	0.74	3.52	0.65	3.57	0.69	3.29	0.69
5. เปิดโอกาสให้นักศึกษาประเมินผลการฝึกปฏิบัติงานของกันและกัน แล้วนำมาเป็นข้อมูลในการประเมินผลโดยรวม			3.30	0.92	3.08	1.05	3.20	1.00	2.77	0.94

ตาราง 10 (ต่อ)

พฤติกรรม การนิเทศของ อาจารย์พยาบาล ในวิทยาลัย พยาบาล สังกัด กระทรวงสาธารณสุข- สุข เขตภาคใต้	ทัศนะ		นักศึกษา ชั้นปีที่ 1 (N = 80)		นักศึกษา ชั้นปีที่ 2 (N = 73)		นักศึกษา ชั้นปีที่ 3 (N = 79)		นักศึกษา ชั้นปีที่ 4 (N = 83)	
			$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
6. ประเมินผลรวบยอดการฝึกปฏิบัติงาน งานของนักศึกษา โดยการทำ แบบทดสอบ (Post - test) .			3.40	0.89	2.97	1.15	3.08	0.96	2.58	1.00
7. ประเมินผลการฝึกปฏิบัติงานของ นักศึกษาตามแบบประเมินที่กำหนด			3.71	0.70	3.51	0.71	3.48	0.75	3.36	0.67
8. ให้นักศึกษาประเมินผลการฝึก ปฏิบัติงานของตนเองตามแบบ ประเมิน			3.34	0.93	3.30	0.83	3.09	0.96	2.84	0.86
9. ให้นักหัวหน้าหอผู้ป่วย/พยาบาล ประจำการ ประเมินผลการฝึก ปฏิบัติงานของนักศึกษาตามแบบ ประเมิน			3.38	0.86	3.26	0.82	3.11	0.97	3.19	0.93

ตาราง 10 (ต่อ)

พฤติกรรม การนิเทศของ อาจารย์พยาบาล ในวิทยาลัย พยาบาล สังกัด กระทรวงสาธารณสุข- สุข เขตภาคใต้	นักศึกษา ชั้นปีที่ 1 (N = 80)		นักศึกษา ชั้นปีที่ 2 (N = 73)		นักศึกษา ชั้นปีที่ 3 (N = 79)		นักศึกษา ชั้นปีที่ 4 (N = 83)	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
10. เห็นรับรองในรายงานประสบการณ์ ประจำวันแก่นักศึกษาเมื่อนักศึกษา ปฏิบัติการพยาบาลเป็นที่น่าพอใจ ตามเกณฑ์การประเมินผล	3.89	0.87	3.29	0.86	3.39	0.90	3.08	1.03
11. ประเมินผลนักศึกษาอย่างยุติธรรม	3.84	0.87	3.33	0.94	3.22	0.93	3.10	1.04
12. แจ้งผลการประเมินให้นักศึกษา ทราบตามระยะเวลาที่กำหนด ..	3.63	1.04	3.29	0.84	3.18	0.92	2.71	1.08
13. ให้อธิบายและ ชี้แจงปรับปรุง แก้ไขแก่นักศึกษาหลังการประเมิน ผลทันที	3.61	0.93	3.22	0.89	3.28	1.01	2.78	1.04

ตาราง 10 (ต่อ)

พฤติกรรม การนิเทศของ อาจารย์พยาบาล ในวิทยาลัย พยาบาล สังกัด กระทรวงสาธารณสุข- สุข เขตภาคใต้	ทัศนะ		นักศึกษา		นักศึกษา		นักศึกษา		นักศึกษา	
			ชั้นปีที่ 1		ชั้นปีที่ 2		ชั้นปีที่ 3		ชั้นปีที่ 4	
			(N = 80)		(N = 73)		(N = 79)		(N = 83)	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
14. เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ชี้แจง ภายหลังการประเมินผล	3.34	0.98	3.01	1.02	3.01	1.10	2.73	1.05		
15. สอน/ฝึกซ่อมเสริมเมื่อนักศึกษา ไม่ผ่านการประเมินผลตามเกณฑ์	3.30	1.00	3.11	0.99	3.19	1.01	2.78	0.98		
16. เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ร่วมกัน พิจารณาประเมินผลการนิเทศของ อาจารย์ประจำหอผู้ป่วย	3.45	1.11	3.14	1.18	3.18	1.02	2.86	1.06		
รวมเฉพาะด้าน	3.52	0.88	3.27	0.90	3.25	0.92	2.98	0.91		

จากตาราง 10 แสดงว่านักศึกษาชั้นปีที่ 1 เห็นว่าพฤติกรรมการณ์เทศของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ ด้านการประเมินผล การนิเทศ โดยรวมปฏิบัติได้เหมาะสมปานกลาง ($\bar{X} = 3.52$, $S = 0.88$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าปฏิบัติได้เหมาะสมปานกลางเกือบทุกข้อ ยกเว้น ข้อ 1 ประเมินผลสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของรายวิชา ข้อ 7 ประเมินผลการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาตามแบบประเมินที่กำหนด ข้อ 10 เห็นรับรองในรายงานการประเมินการดำเนินงานแก่นักศึกษา เมื่อนักศึกษาปฏิบัติ การพยาบาลเป็นที่น่าพอใจตามเกณฑ์การประเมินผล และข้อ 11 ประเมินผลนักศึกษาอย่าง ยุติธรรม ที่เห็นว่าปฏิบัติได้เหมาะสมมาก ส่วนนักศึกษาชั้นปีที่ 2 เห็นว่าพฤติกรรมการณ์เทศของ อาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ ด้านการประเมินผล การนิเทศ โดยรวมปฏิบัติได้เหมาะสมปานกลาง ($\bar{X} = 3.27$, $S = 0.90$) เมื่อพิจารณาเป็น รายข้อ พบว่าปฏิบัติได้เหมาะสมปานกลางทุกข้อ ส่วนนักศึกษาชั้นปีที่ 3 เห็นว่าพฤติกรรมการณ์เทศ ของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ ด้านการ ประเมินผลการณ์เทศ โดยรวมปฏิบัติได้เหมาะสมปานกลาง ($\bar{X} = 3.25$, $S = 0.92$) เมื่อ พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าปฏิบัติได้เหมาะสมปานกลางทุกข้อ และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 เห็นว่า พฤติกรรมการณ์เทศของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ ด้านการประเมินผลการณ์เทศ โดยรวมปฏิบัติได้เหมาะสมปานกลาง ($\bar{X} = 2.98$, $S = 0.91$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าปฏิบัติได้เหมาะสมปานกลางทุกข้อ

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบทัศนะของอาจารย์ นักศึกษา และหัวหน้าหอผู้ป่วย ที่มีต่อ พฤติกรรมการณ์เทศของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ แต่ละด้าน และรวม 3 ด้าน คือ ด้านการวางแผนการณ์เทศ ด้านการดำเนินการ นิเทศ และด้านการประเมินผลการณ์เทศ ดังแสดงในตาราง 11 - 15

ตาราง 11 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างทักษะของอาจารย์ นักศึกษา และหัวหน้าหอผู้ป่วย
ที่มีต่อพฤติกรรมกรณีพิเศษของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข
เขตภาคใต้ แต่ละด้าน และรวม 3 ด้าน

รายด้าน	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
1. ด้านการวางแผนการ นิเทศ	ระหว่างกลุ่ม	2	3461.12	1730.56	15.24**
	ภายในกลุ่ม	408	46323.84	113.54	
	รวม	410	49784.95		
2. ด้านการดำเนินการ นิเทศ	ระหว่างกลุ่ม	2	15441.56	7720.79	20.31**
	ภายในกลุ่ม	408	155124.85	380.21	
	รวม	410	170566.42		
3. ด้านการการประเมิน ผลการนิเทศ	ระหว่างกลุ่ม	2	4052.24	2026.12	15.84**
	ภายในกลุ่ม	408	52197.86	127.94	
	รวม	410	56250.09		

ตาราง 11 (ต่อ)

รายด้าน	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
รวม 3 ด้าน	ระหว่างกลุ่ม	2	58962.00	29481.00	19.81**
	ภายในกลุ่ม	408	607132.14	1488.07	
	รวม	410	666094.14		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 11 แสดงว่าทักษะของอาจารย์ นักศึกษา และหัวหน้าหอผู้ป่วย ที่มีต่อพฤติกรรม
การนิเทศของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ เป็น
รายด้าน และรวม 3 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เพื่อให้ทราบความแตกต่างเป็นรายคู่ จึงทดสอบโดยใช้วิธีของเซฟเฟ (Secheffe')
ดังแสดงในตาราง 12 - 15

ตาราง 12 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างทักษะของอาจารย์ นักศึกษา และหัวหน้าหอผู้ป่วย ที่มีต่อพฤติกรรมการนิเทศของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ ด้านการวางแผนการนิเทศ ด้านการดำเนินการนิเทศ และด้านการประเมินผลการนิเทศ รวม 3 ด้าน เป็นรายคู่

กลุ่มตัวอย่าง	หัวหน้าหอผู้ป่วย นักศึกษา อาจารย์			
	$\bar{X}$	211.45	218.77	253.27
หัวหน้าหอผู้ป่วย	211.45	-	7.32	41.81*
นักศึกษา	218.77		-	34.49*
อาจารย์	253.27			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 12 แสดงว่าทักษะของอาจารย์กับหัวหน้าหอผู้ป่วย และอาจารย์กับนักศึกษา ที่มีต่อพฤติกรรมการนิเทศของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ ด้านการวางแผนการนิเทศ ด้านการดำเนินการนิเทศ และด้านการประเมินผลการนิเทศ รวม 3 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ทักษะของนักศึกษากับหัวหน้าหอผู้ป่วยไม่พบว่าแตกต่างกัน

ตาราง 13 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างทักษะของอาจารย์ นักศึกษา และหัวหน้าหอผู้ป่วย
ที่มีต่อพฤติกรรมการนิเทศของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข
เขตภาคใต้ ด้านการวางแผนการนิเทศ เป็นรายคู่

กลุ่มตัวอย่าง	หัวหน้าหอผู้ป่วย นักศึกษา อาจารย์			
	$\bar{X}$	52.93	57.53	64.60
หัวหน้าหอผู้ป่วย	52.93	-	4.60*	11.66*
นักศึกษา	57.53		-	7.07*
อาจารย์	64.60			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 13 แสดงว่าทักษะของนักศึกษากับหัวหน้าหอผู้ป่วย อาจารย์กับหัวหน้าหอผู้ป่วย และอาจารย์กับนักศึกษา ที่มีต่อพฤติกรรมการนิเทศของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ ด้านการวางแผนการนิเทศ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 14 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างทักษะของอาจารย์ นักศึกษา และหัวหน้าหอผู้ป่วย
ที่มีต่อพฤติกรรมการณ์เทศของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข
เขตภาคใต้ ด้านการดำเนินการนิเทศ เป็นรายคู่

กลุ่มตัวอย่าง	หัวหน้าหอผู้ป่วย นักศึกษา อาจารย์			
	$\bar{X}$	107.80	109.20	127.42
หัวหน้าหอผู้ป่วย	107.80	-	1.41	19.63*
นักศึกษา	109.20		-	18.22*
อาจารย์	127.42			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 14 แสดงว่าทักษะของอาจารย์กับหัวหน้าหอผู้ป่วย และอาจารย์กับนักศึกษา
ที่มีต่อพฤติกรรมการณ์เทศของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข
เขตภาคใต้ ด้านการดำเนินการนิเทศ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ทักษะ
ของนักศึกษากับหัวหน้าหอผู้ป่วยไม่พบว่าแตกต่างกัน

ตาราง 15 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างทักษะของอาจารย์ นักศึกษา และหัวหน้าหอผู้ป่วย ที่มีต่อพฤติกรรมการณ์เทศของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ ด้านการประเมินผลการนิเทศ เป็นรายคู่

กลุ่มตัวอย่าง	หัวหน้าหอผู้ป่วย นักศึกษา อาจารย์			
	$\bar{X}$	50.73	52.04	61.25
หัวหน้าหอผู้ป่วย	50.73	-	1.32	10.52*
นักศึกษา	52.04		-	9.21*
อาจารย์	61.25			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 15 แสดงว่าทักษะของอาจารย์กับหัวหน้าหอผู้ป่วย และอาจารย์กับนักศึกษา ที่มีต่อพฤติกรรมการณ์เทศของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ ด้านการดำเนินการนิเทศ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ทักษะของนักศึกษากับหัวหน้าหอผู้ป่วยไม่พบว่าแตกต่างกัน

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบทักษะของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 นักศึกษาชั้นปีที่ 2 นักศึกษาชั้นปีที่ 3 นักศึกษาชั้นปีที่ 4 ที่มีต่อพฤติกรรมการณ์เทศของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ แต่ละด้าน และรวม 3 ด้าน คือ ด้านการวางแผนการนิเทศ ด้านการดำเนินการนิเทศและด้านการประเมินผลการนิเทศ ดังแสดงในตาราง 16 - 20

ตาราง 16 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างทักษะของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 นักศึกษาชั้นปีที่ 2 นักศึกษาชั้นปีที่ 3 และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ที่มีต่อพฤติกรรมการณ์เทศของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ แต่ละด้าน และรวม 3 ด้าน

รายด้าน	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
1. ด้านการวางแผน การนิเทศ	ระหว่างกลุ่ม	3	2473.52	824.51	7.92**
	ภายในกลุ่ม	311	32377.00	104.11	
	รวม	314	34850.52		
2. ด้านการดำเนินการ นิเทศ	ระหว่างกลุ่ม	3	5809.68	1936.56	5.23**
	ภายในกลุ่ม	311	115083.32	370.04	
	รวม	314	120893.00		
3. ด้านการประเมิน ผลการนิเทศ	ระหว่างกลุ่ม	3	3117.41	1039.14	9.46**
	ภายในกลุ่ม	311	34171.97	109.88	
	รวม	314	37289.38		
รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	3	31860.47	10620.16	7.79**
	ภายในกลุ่ม	311	423796.53	1362.69	
	รวม	314	455657.00		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 16 แสดงว่าทักษะของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 นักศึกษาชั้นปีที่ 2 นักศึกษาชั้นปีที่ 3 และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ที่มีต่อพฤติกรรมการณ์เทศของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ เป็นรายด้าน และรวม 3 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เพื่อให้ทราบความแตกต่างเป็นรายคู่ จึงทดสอบโดยใช้วิธีของเชฟเฟ (Scheffé) ดังแสดงในตาราง 17 - 20

ตาราง 17 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างทักษะของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 นักศึกษาชั้นปีที่ 2 นักศึกษาชั้นปีที่ 3 และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ที่มีต่อพฤติกรรมการณ์เทศของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ ด้านการวางแผนการนิเทศ ด้านการดำเนินการนิเทศ และด้านการประเมินผลการนิเทศ รวม 3 ด้าน เป็นรายคู่

กลุ่มตัวอย่าง	นักศึกษา				
	นักศึกษา ชั้นปีที่ 4	นักศึกษา ชั้นปีที่ 2	นักศึกษา ชั้นปีที่ 3	นักศึกษา ชั้นปีที่ 1	
	$\bar{X}$	204.07	219.04	220.77	231.81
นักศึกษาชั้นปีที่ 4	204.07	-	14.97	16.70*	27.74*
นักศึกษาชั้นปีที่ 2	219.04		-	1.73	12.77
นักศึกษาชั้นปีที่ 3	220.77			-	11.04
นักศึกษาชั้นปีที่ 1	231.81				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 17 แสดงว่าทักษะของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 กับนักศึกษาชั้นปีที่ 4 และนักศึกษาชั้นปีที่ 1 กับนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ที่มีต่อพฤติกรรมการนิเทศของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ ด้านการวางแผนการนิเทศ ด้านการดำเนินการนิเทศ และด้านการประเมินผลการนิเทศ รวม 3 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ทักษะของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 กับนักศึกษาชั้นปีที่ 4 และนักศึกษาชั้นปีที่ 3 กับนักศึกษาชั้นปีที่ 2 นักศึกษาชั้นปีที่ 1 กับนักศึกษาชั้นปีที่ 2 และนักศึกษาชั้นปีที่ 1 กับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 ไม่พบว่ามีแตกต่างกัน

ตาราง 18 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างทักษะของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 นักศึกษาชั้นปีที่ 2 นักศึกษาชั้นปีที่ 3 และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ที่มีต่อพฤติกรรมการนิเทศของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ ด้านการวางแผนการนิเทศ เป็นรายคู่

กลุ่มตัวอย่าง	นักศึกษา				
		ชั้นปีที่ 4	ชั้นปีที่ 2	ชั้นปีที่ 3	ชั้นปีที่ 1
	$\bar{X}$	52.98	58.18	59.11	60.09
นักศึกษาชั้นปีที่ 4	52.98	-	5.20*	6.14*	7.11*
นักศึกษาชั้นปีที่ 2	58.18		-	0.94	1.91
นักศึกษาชั้นปีที่ 3	59.11			-	0.97
นักศึกษาชั้นปีที่ 1	60.09				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 18 แสดงว่าทักษะของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 กับนักศึกษาชั้นปีที่ 4 นักศึกษาชั้นปีที่ 3 กับนักศึกษาชั้นปีที่ 4 และนักศึกษาชั้นปีที่ 1 กับนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ที่มีต่อพฤติกรรมการนิเทศของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ ด้านการวางแผนการนิเทศ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ทักษะของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 กับนักศึกษาชั้นปีที่ 2 นักศึกษาชั้นปีที่ 1 กับนักศึกษาชั้นปีที่ 2 และนักศึกษาชั้นปีที่ 1 กับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 ไม่พบว่าแตกต่างกัน

ตาราง 19 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างทักษะของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 นักศึกษาชั้นปีที่ 2 นักศึกษาชั้นปีที่ 3 และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ที่มีต่อพฤติกรรมการนิเทศของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ ด้านการดำเนินการนิเทศ เป็นรายคู่

กลุ่มตัวอย่าง	นักศึกษา				
	ชั้นปีที่ 4	ชั้นปีที่ 2	ชั้นปีที่ 3	ชั้นปีที่ 1	
	$\bar{X}$	103.46	108.53	109.63	115.35
นักศึกษาชั้นปีที่ 4	103.46	–	5.08	6.18	11.89*
นักศึกษาชั้นปีที่ 2	108.53		–	1.10	6.82
นักศึกษาชั้นปีที่ 3	109.63			–	5.72
นักศึกษาชั้นปีที่ 1	115.35				–

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 19 แสดงว่าทัศนคติของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 กับนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ที่มีต่อพฤติกรรมการนิเทศของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ ด้านการดำเนินการนิเทศ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ทัศนคติของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 กับนักศึกษาชั้นปีที่ 4 นักศึกษาชั้นปีที่ 3 กับนักศึกษาชั้นปีที่ 4 นักศึกษาชั้นปีที่ 3 กับนักศึกษาชั้นปีที่ 2 นักศึกษาชั้นปีที่ 1 กับนักศึกษาชั้นปีที่ 2 และนักศึกษาชั้นปีที่ 1 กับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 ไม่พบว่าแตกต่างกัน

ตาราง 20 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างทัศนคติของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 นักศึกษาชั้นปีที่ 2 นักศึกษาชั้นปีที่ 3 และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ที่มีต่อพฤติกรรมการนิเทศของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ ด้านการประเมินผลการนิเทศ เป็นรายคู่

กลุ่มตัวอย่าง	นักศึกษา ชั้นปีที่ 4 นักศึกษา ชั้นปีที่ 2 นักศึกษา ชั้นปีที่ 3 นักศึกษา ชั้นปีที่ 1				
	$\bar{X}$	47.64	52.03	52.33	56.38
นักศึกษาชั้นปีที่ 4	47.64	-	4.39	4.69	8.74*
นักศึกษาชั้นปีที่ 2	52.03		-	0.30	4.35
นักศึกษาชั้นปีที่ 3	52.33			-	4.04
นักศึกษาชั้นปีที่ 1	56.38				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 20 แสดงว่าทัศนะของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 กับนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ที่มีต่อพฤติกรรมการณ์เทศของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ ด้านการประเมินผลการนิเทศ แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ทัศนะของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 กับนักศึกษาชั้นปีที่ 4 นักศึกษาชั้นปีที่ 3 กับนักศึกษาชั้นปีที่ 4 นักศึกษาชั้นปีที่ 3 กับนักศึกษาชั้นปีที่ 2 นักศึกษาชั้นปีที่ 1 กับนักศึกษาชั้นปีที่ 2 และนักศึกษาชั้นปีที่ 1 กับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 ไม่พบว่าแตกต่างกัน

ตอนที่ 5 เป็นการสรุปความคิดเห็นของอาจารย์ นักศึกษา และหัวหน้าหอผู้ป่วย ที่มีต่อพฤติกรรมการณ์เทศของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ 3 ด้าน คือ ด้านการวางแผนการนิเทศ ด้านการดำเนินการนิเทศ และด้านการประเมินผลการนิเทศ จากแบบสอบถามปลายเปิด โดยเสนอเป็นความถี่ของคำตอบในแต่ละด้าน และเสนอสาระเป็นเชิงบรรยาย

จากแบบสอบถามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับพฤติกรรมการณ์เทศของอาจารย์ทั้ง 3 ด้าน ปรากฏว่า อาจารย์ นักศึกษา และหัวหน้าหอผู้ป่วย ได้ให้ข้อเสนอแนะในพฤติกรรมการณ์เทศของอาจารย์พยาบาลทั้ง 3 ด้าน จำนวน 92 ฉบับ จากทั้งหมด 411 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 22.38 ผู้วิจัยได้จัดคำตอบที่เป็นเรื่องเดียวกัน แล้วแจกแจงเป็นความถี่ของคำตอบในแต่ละด้าน ดังแสดงในตาราง 21

ตาราง 21 ค่าความถี่ของข้อเสนอแนะเกี่ยวกับพฤติกรรมการณ์พิเศษของอาจารย์พยาบาลใน
วิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้

ข้อเสนอแนะของอาจารย์ นักศึกษา และหัวหน้า หอผู้ป่วยเกี่ยวกับพฤติกรรมการณ์พิเศษของอาจารย์ พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวง- สาธารณสุข เขตภาคใต้	ความถี่ของคำตอบ		
	อาจารย์	นักศึกษา	หัวหน้าหอผู้ป่วย
1. ด้านการวางแผนการนิเทศ	6	45	10
2. ด้านการดำเนินการนิเทศ	5	86	11
3. ด้านการประเมินผลการนิเทศ	4	58	15

ผลจากแบบสอบถามแบบปลายเปิด

จากคำถามแบบปลายเปิด ผู้ตอบทั้งอาจารย์ นักศึกษา และหัวหน้าหอผู้ป่วย มีความเห็น
และเสนอแนะโดยสรุปดังนี้

1. ด้านการวางแผนการนิเทศ

อาจารย์มีความเห็นว่าการแบ่งกลุ่มนักศึกษาเพื่อฝึกปฏิบัติงานในแต่ละหอผู้ป่วยนั้น จำนวนนักศึกษามากเกินไปไม่เหมาะสมกับจำนวนอาจารย์นิเทศก์ซึ่งมีหนึ่งคน เสนอแนะให้กระจาย นักศึกษาไปฝึกปฏิบัติงานตามหอผู้ป่วยต่าง ๆ บ้าง

นักศึกษามีความเห็นว่าการแบ่งจำนวนอาจารย์นิเทศก์แต่ละหอผู้ป่วยที่มีเพียงหนึ่งคนนั้นน้อยเกินไป ทำให้ทีมนักศึกษาแต่ละกลุ่มซึ่งมีจำนวนมากได้ไม่ทั่วถึง เสนอแนะให้แต่ละหอผู้ป่วยมี อาจารย์นิเทศก์จำนวน 2 คน นอกจากนี้ศึกษาก็ไม่เคยมีส่วนร่วมในการวางแผนการฝึกปฏิบัติงานของตนเอง ทำให้ไม่รู้ไม่เข้าใจแนวทางการฝึกปฏิบัติงานในแต่ละรายวิชา เสนอแนะให้อาจารย์ เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้มีส่วนร่วมวางแผนการฝึกปฏิบัติงานของตนเองในแต่ละหอผู้ป่วย ประสพการณ์ แต่ละหอผู้ป่วยที่นักศึกษาจำเป็นต้องเรียนรู้นั้นไม่เท่ากัน เสนอแนะให้อาจารย์กำหนดระยะเวลาฝึก ปฏิบัติงานแต่ละหอผู้ป่วยให้เหมาะสมกับประสพการณ์ที่นักศึกษาต้องเรียนรู้ อาจารย์ไม่กำหนดระยะเวลาฝึกปฏิบัติงาน กิจกรรมที่ต้องทำ ตารางเวลาปรึกษาสำหรับแต่ละหอผู้ป่วยไว้ให้ชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร ทำให้นักศึกษาไม่ได้พัฒนาการเรียนรู้ของตนเองอย่างเต็มที่ เสนอแนะให้อาจารย์กำหนด เรื่องดังกล่าวเป็นลายลักษณ์อักษรให้นักศึกษาทราบล่วงหน้าอย่างชัดเจน โดยเฉพาะตารางเวลา ปรึกษา อาจารย์ไม่กำหนดระยะเวลาประเมินผลนักศึกษาของแต่ละหอผู้ป่วยไว้ให้ทราบ ทำให้นักศึกษาขาดความกระตือรือร้นและความพร้อมในเรื่องการเรียนรู้ เสนอแนะให้อาจารย์กำหนดระยะเวลา ประเมินผลนักศึกษาแต่ละหอผู้ป่วยไว้เป็นลายลักษณ์อักษรหรือแจ้งให้นักศึกษาทุกคนทราบล่วงหน้า เป็นระยะ ๆ นักศึกษาไม่มีคู่มือสำหรับใช้เป็นแนวทางการฝึกปฏิบัติงานของแต่ละรายวิชาและแต่ละหอผู้ป่วย ทำให้นักศึกษาเรียนรู้โดยไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของรายวิชาและหอผู้ป่วย เสนอแนะ ให้อาจารย์จัดทำคู่มือของแต่ละรายวิชาและแต่ละหอผู้ป่วย และแจกให้นักศึกษาทุกคนได้ศึกษาล่วงหน้า ก่อนฝึกปฏิบัติงาน อาจารย์ไม่ได้ทดสอบพื้นฐานความรู้ของนักศึกษาก่อนฝึกปฏิบัติแต่ละหอผู้ป่วย ทำให้นักศึกษาไม่ได้เตรียมความรู้ก่อนฝึกปฏิบัติงาน เสนอแนะให้อาจารย์ทดสอบความรู้ของนักศึกษาทุกครั้ง ก่อนฝึกปฏิบัติงานในแต่ละหอผู้ป่วย เพื่อให้นักศึกษาจะได้ทราบพื้นฐานความรู้ของตนเอง และจะได้เตรียม ความรู้ นั้น ๆ ได้สอดคล้องกับประสพการณ์ที่ต้องเรียนรู้ในแต่ละหอผู้ป่วย นอกจากนี้อาจารย์ควร ให้ความรู้แก่นักศึกษาในเรื่องที่นักศึกษาจำเป็นต้องรู้และต้องปฏิบัติได้ของแต่ละหอผู้ป่วยก่อนขึ้นฝึก

ปฏิบัติงานเสมอ อาจารย์จัดตารางเวรการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาแต่ละคนมากน้อยไม่เท่ากัน ทำให้นักศึกษาได้รับประสบการณ์ไม่เท่ากัน เสนอแนะให้อาจารย์จัดตารางเวรการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาเฉลี่ยให้เท่ากัน อาจารย์จัดแบ่งกลุ่มนักศึกษาเพื่อฝึกปฏิบัติงานมักชักกลุ่มเดิมตลอดหลักสูตร ทำให้นักศึกษาแต่ละคนไม่ได้แลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์จากเพื่อนต่างกลุ่ม และบรรยากาศในเพื่อนกลุ่มเดิมทำให้รู้สึกจำเจ เป้าหมายต่อการเรียนรู้ เสนอแนะให้อาจารย์แบ่งกลุ่มใหม่บ้าง เครื่องมือ เครื่องใช้สำหรับการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษามีไม่พร้อมและไม่เพียงพอ บางชนิดนักศึกษาไม่รู้จักและใช้ไม่ถูก ทำให้การปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยล่าช้าและไม่สมบูรณ์ เสนอแนะให้อาจารย์ปฐมนิเทศเกี่ยวกับเครื่องมือ เครื่องใช้ตลอดจนเตรียมเครื่องมือ เครื่องใช้ให้พร้อมและมีเพียงพอแก่การฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาแต่ละหอผู้ป่วย หรือจัดหาเวลาให้นักศึกษาได้ศึกษาเครื่องมือ เครื่องใช้ภายในหอผู้ป่วยก่อนวันฝึกปฏิบัติงาน อาจารย์ไม่กำหนดวันเวลาสำหรับปฐมนิเทศนักศึกษา ก่อนวันฝึกปฏิบัติ ส่วนมากจะใช้วันแรกของการฝึกปฏิบัติงานเป็นวันปฐมนิเทศ ทำให้นักศึกษาต้องขาดประสบการณ์การเรียนรู้ในหนึ่งวัน หรือบางครั้งให้นักศึกษากลุ่มที่ฝึกผ่านใบปฐมนิเทศนักศึกษา กลุ่มใหม่ต่อ ๆ กันไปในระหว่างฝึกปฏิบัติงาน ทำให้การถ่ายทอดบางเรื่องไม่สมบูรณ์หรือขาดหายไป เสนอแนะให้อาจารย์กำหนดวันเวลาปฐมนิเทศนักศึกษาก่อนฝึกปฏิบัติงานแต่ละหอผู้ป่วยล่วงหน้าหนึ่งหรือสองวัน และให้ถือปฏิบัติตามนั้น

หัวหน้าหอผู้ป่วยมีความเห็นว่าในฐานะที่หัวหน้าหอผู้ป่วยเป็นเจ้าของสถานที่ที่ฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาพยาบาล และโดยหน้าที่ต้องให้ความร่วมมือกับวิทยาลัยพยาบาลในการจัดการเรียนการสอนภายในหอผู้ป่วย แต่ในทางปฏิบัติหัวหน้าหอผู้ป่วยส่วนใหญ่ไม่เคยได้รับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนภายในหอผู้ป่วยของอาจารย์พยาบาลประจำหอผู้ป่วย และไม่เคยมีส่วนร่วมในการวางแผนการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษา เสนอแนะให้อาจารย์เปิดโอกาสให้หัวหน้าหอผู้ป่วยได้มีส่วนร่วมในการวางแผนการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาภายในหอผู้ป่วยของตนด้วย เพื่อช่วยพัฒนานักศึกษาเข้าสู่วิชาชีพพยาบาลไปในแนวทางเดียวกัน และอาจารย์ควรมีการติดต่อประสานงานกับสถานที่ฝึกอย่างสม่ำเสมอด้วยเช่นกัน เพื่อป้องกันความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้น

2. ด้านการดำเนินการนิเทศ

อาจารย์มีความเห็นว่านักศึกษาแต่ละกลุ่มมีจำนวนมากเกินไปทำให้นักศึกษาได้ไม่ถึงทั่วถึง กอปรกับภาระงานที่นอกเหนือจากงานนิเทศมีมากทำให้นักศึกษาไม่ต่อเนื่อง เสนอแนะให้เพิ่ม

จำนวนอาจารย์ในเทศก์ในแต่ละหอผู้ป่วยให้มีจำนวนเหมาะสมกับจำนวนนักศึกษาแต่ละกลุ่มหรืออาให้วิทยาลัยพยาบาลรับนักศึกษาให้น้อยลง

นักศึกษามีความเห็นว่าการบูรณนิเทศนักศึกษาไม่ครอบคลุมทุกหัวข้อ เรื่องที่นักศึกษาจำเป็นต้องทราบในการฝึกปฏิบัติงานแต่ละหอผู้ป่วย ทำให้นักศึกษาถูกตำหนิจากบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการฝึกปฏิบัติงานเป็นประจำ จนรู้สึกท้อแท้ไม่อยากฝึกอีกต่อไป เสนอแนะให้อาจารย์บูรณนิเทศนักศึกษาก่อนฝึกปฏิบัติงานทุกหัวข้อ เรื่องที่เกี่ยวข้องกับการฝึกปฏิบัติงานอย่างละเอียด โดยเฉพาะเครื่องมือเครื่องใช้ ทั้งนี้เพื่อความสะดวกรวดเร็วในการปฏิบัติด้วย อาจารย์ไม่แนะนำนักศึกษาให้รู้จักกับเจ้าหน้าที่ทุกคนที่เกี่ยวข้องกับการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษา ทำให้นักศึกษาไม่กล้าพูดคุยกัถามและร่วมปฏิบัติงานด้วยจนรู้สึกว่าเป็นส่วนเกินของหอผู้ป่วย เสนอแนะให้อาจารย์แนะนำให้นักศึกษารู้จักทุกคนที่เกี่ยวข้องกับการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาด้วย เพื่อนักศึกษาจะได้รู้สึกคุ้นเคยและมีความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของหอผู้ป่วย อาจารย์มักมอบหมายผู้ป่วยหนักให้ดูแลก่อนเสมอ ทำให้นักศึกษาเริ่มต้นปฏิบัติงานไม่ถูกและถูกตำหนิบ่อย ๆ จนไม่มีกำลังใจฝึก เสนอแนะให้อาจารย์มอบหมายผู้ป่วยและงานที่ไม่ยุ่งยากซับซ้อนก่อนแล้วจึงไปสู่ผู้ป่วยและงานที่ยุ่งยากซับซ้อนตามลำดับ นอกจากนั้นควรรวให้นักศึกษาได้มีโอกาสเลือกศึกษาผู้ป่วยตามที่นักศึกษาสนใจอย่างน้อยหนึ่งราย อาจารย์มีเวลานิเทศนักศึกษาบ่อยและไม่ต่อเนื่อง กิจกรรมบางอย่างอาจารย์ไม่ค่อยได้ทำ เช่น การบูรณนิเทศนักศึกษา การประชุมปรึกษารื้อ การสอนเฉพาะกรณี การสอนข้างเตียงผู้ป่วย การสาธิตการปฏิบัติการพยาบาล การบันทึกพฤติกรรมของนักศึกษา การตรวจงาน เป็นต้น เสนอแนะให้อาจารย์แบ่งเวลาให้กับการนิเทศนักศึกษาให้มากขึ้น หรือให้ประสานงานกับหัวหน้าหอผู้ป่วยและพยาบาลประจำการเพื่อช่วยเหลืออาจารย์ในการนิเทศนักศึกษา อาจารย์นิเทศแต่ละหอผู้ป่วยมีจำนวนน้อยเกินไป ทำให้นักศึกษาได้ไม่ถึงทั่วถึงจนนักศึกษาส่วนหนึ่งไม่ได้รับประสบการณ์ตามที่แต่ละรายวิชาได้กำหนดไว้ เสนอแนะให้เพิ่มจำนวนอาจารย์นิเทศแต่ละหอผู้ป่วยให้เหมาะสมกับจำนวนนักศึกษา อาจารย์อย่าให้เกียรติและความเป็นกันเองกับนักศึกษามากใช้อารมณ์และคำพูดที่รุนแรงขะสอน ว่ากล่าวตักเตือน ตำหนินักศึกษาต่อหน้าผู้ป่วยและญาติเป็นประจำ ทำให้นักศึกษาเครียด อาย ขาดความมั่นใจในตนเองไม่อยากฝึกปฏิบัติงานอีกต่อไป เสนอแนะให้อาจารย์เห็นใจและเข้าใจนักศึกษาบ้าง นักศึกษาจะได้รู้สึกอบอุ่นใจ มีกำลังใจใน

การฝึกปฏิบัติ และก่อนปฏิบัติการพยาบาลอาจารย์ควรตรวจสอบความรู้นักศึกษาก่อนเสมอ เพื่อป้องกันความผิดพลาดและอันตรายที่อาจเกิดแก่ผู้ป่วย อาจารย์ไม่ค่อยเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้แสดงความคิดเห็น หากนักศึกษาคนใดแสดงความคิดเห็นอาจารย์มักแสดงความเป็นพอใจและมีเจตคติในทางลบต่อนักศึกษาผู้นั้น เสนอแนะให้อาจารย์ทำใจให้กว้างยอมรับความคิดเห็นของนักศึกษาบ้าง อาจารย์ไม่มีความเป็นตัวของตัวเอง มักพึ่งพาหัวหน้าหอผู้ป่วยและพยาบาลประจำการเกี่ยวกับความรู้ความสามารถในการปฏิบัติพยาบาลอยู่เสมอ ทำให้นักศึกษาขาดความเชื่อมั่นในตัวอาจารย์ เสนอแนะให้วิทยาลัยพยาบาลรับอาจารย์ที่มีความรู้ความสามารถสูงมาเป็นอาจารย์ให้มากขึ้น

หัวหน้าหอผู้ป่วยมีความเห็นว่าอาจารย์มักให้นักศึกษาเลือกผู้ป่วยศึกษาด้วยตนเอง ซึ่งไม่เหมาะสมอย่างยิ่ง เพราะนักศึกษาเลือกผู้ป่วยศึกษาไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของรายวิชา เสนอแนะให้อาจารย์เลือกผู้ป่วยให้นักศึกษาเอง อาจารย์ไม่ค่อยมีเวลาในเทศน์นักศึกษาและนิเทศนักศึกษาไม่ต่อเนื่อง ทำให้พัฒนานักศึกษาได้ไม่เต็มที่ เสนอแนะให้อาจารย์เน้นความสำคัญเรื่องการนิเทศนักศึกษาและควรนิเทศนักศึกษาอย่างใกล้ชิด เพื่อให้นักศึกษาจะได้ปฏิบัติพยาบาลได้อย่างถูกต้องและผู้ป่วยได้รับความปลอดภัย อาจารย์มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติการพยาบาลน้อย ขาดความรู้ทักษะและความสุขุมรอบคอบในการนิเทศนักศึกษา ทำให้การพัฒนานักศึกษาไม่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเท่าที่ควร เสนอแนะให้วิทยาลัยพยาบาลเลือกเฟ้นพยาบาลที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์สูงมาเป็นอาจารย์ อาจารย์ไม่มีแผนการนิเทศ ไม่กระทำการกิจกรรมที่ควรทำ เช่น การประชุมปรึกษาหารือ การสอนเฉพาะกรณี เป็นต้น และขาดสัมพันธภาพที่ดีกับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาในแหล่งฝึก เสนอแนะให้อาจารย์สร้างสัมพันธภาพที่ดีต่อผู้ที่เกี่ยวข้องกับการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาทุกคน เพื่อทุกคนจะได้ให้ความช่วยเหลือในการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาให้เป็นไปแนวทางเดียวกัน

3. ด้านการประเมินผลการนิเทศ

อาจารย์มีความเห็นว่านักศึกษาแต่ละกลุ่มมีจำนวนมากเกินไป ไม่สามารถใช้วิธีการประเมินผลร่วมกันจากหลายวิธีได้ และไม่ได้ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาตลอดจน

นักศึกษาได้ประเมินผลการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาด้วย ทั้งนี้เพื่อความสะดวกรวดเร็วในการปฏิบัติงานจึงประเมินด้วยตนเองเพียงฝ่ายเดียว เสนอแนะให้เพิ่มจำนวนอาจารย์นิเทศก์ในแต่ละหอผู้ป่วยให้มีจำนวนที่เหมาะสมกับจำนวนนักศึกษา เพื่อการประเมินผลการศึกษาจะได้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

นักศึกษามีความเห็นว่าการประเมินผลการฝึกปฏิบัติของนักศึกษาไม่ยุติธรรม เพราะอาจารย์เป็นผู้ประเมินเพียงฝ่ายเดียว กอปรกับอาจารย์ไม่ค่อยมีเวลานิเทศนักศึกษา นักศึกษามีจำนวนมาก วิธีการประเมินผลไม่ได้ใช้หลาย ๆ วิธีร่วมกัน งบประมาณไม่สอดคล้องกับประสิทธิภาพ ภายใต้อาจารย์ เสนอแนะให้อาจารย์พิจารณาปรับปรุงแก้ไขการประเมินผลใหม่ และนักศึกษาส่วนใหญ่ไม่ค่อยมีโอกาสได้รับทราบผลการประเมินในแต่ละหอผู้ป่วยตลอดจนคำชี้แนะและข้อควรปรับปรุงแก้ไข ทำให้นักศึกษาไม่ค่อยได้พัฒนาตนเองเท่าที่ควร เสนอแนะให้อาจารย์ให้ความสำคัญกับเรื่องนี้ด้วย

หัวหน้าหอผู้ป่วยมีความเห็นว่าการประเมินผลของอาจารย์เชื่อถือไม่ได้ เพราะนักศึกษามีจำนวนมาก อาจารย์นิเทศก์มีจำนวนน้อย นิเทศนักศึกษาได้ไม่ทั่วถึง กอปรกับอาจารย์ไม่ค่อยมีเวลานิเทศนักศึกษา จึงประเมินผลนักศึกษาตามความรู้สึกของตนมากกว่าอาศัยหลักวิชาการประเมินผลการศึกษา เสนอแนะให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาทุกฝ่ายได้มีโอกาสประเมินผลนักศึกษาด้วย

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบทักษะของอาจารย์ นักศึกษา และหัวหน้าหอผู้ป่วย ที่มีต่อพฤติกรรมการนิเทศของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ แต่ละด้าน และรวม 3 ด้าน คือ ด้านการวางแผนการนิเทศ ด้านการดำเนินการนิเทศ และด้านการประเมินผลการนิเทศ

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ อาจารย์ จำนวน 52 คน นักศึกษาชั้นปีที่ 1 จำนวน 80 คน นักศึกษาชั้นปีที่ 2 จำนวน 73 คน นักศึกษาชั้นปีที่ 3 จำนวน 79 คน นักศึกษาชั้นปีที่ 4 จำนวน 83 คน และหัวหน้าหอผู้ป่วย จำนวน 44 คน รวมเป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 411 คน จากประชากรจำนวน 1,073 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถามทักษะของอาจารย์ นักศึกษา และหัวหน้าหอผู้ป่วย ที่มีต่อพฤติกรรมการนิเทศของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ 3 ด้าน คือ ด้านการวางแผนนิเทศ ด้านการดำเนินการนิเทศ และด้านการประเมินผลการนิเทศ ซึ่งเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแบบของลิเคิร์ท จำนวน 64 ข้อ พร้อมทั้งแบบสอบถามปลายเปิดในตอนท้ายของแต่ละด้านให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม แบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าความเชื่อมั่น 0.98 ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปจำนวน 411 ฉบับ ได้รับกลับคืนโดยเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์จำนวน 411 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของแบบสอบถามทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป เอส พี เอส เอส เอกซ์ ดังนี้

1. ศึกษาทักษะของอาจารย์ นักศึกษา และหัวหน้าหอผู้ป่วย ที่มีต่อพฤติกรรมการณ์เทศของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ ในแต่ละด้าน และรวม 3 ด้าน และศึกษาทักษะของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 นักศึกษาชั้นปีที่ 2 นักศึกษาชั้นปีที่ 3 และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ที่มีต่อพฤติกรรมการณ์เทศของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ ในแต่ละด้าน และรวม 3 ด้าน โดยหาค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. เปรียบเทียบทักษะของอาจารย์ นักศึกษา และหัวหน้าหอผู้ป่วย ที่มีต่อพฤติกรรมการณ์เทศของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ ในแต่ละด้าน และรวม 3 ด้าน และเปรียบเทียบทักษะของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 นักศึกษาชั้นปีที่ 2 นักศึกษาชั้นปีที่ 3 และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ที่มีต่อพฤติกรรมการณ์เทศของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ ในแต่ละด้าน และรวม 3 ด้าน โดยใช้เอฟ - เทสต์ (F - test) เมื่อพบว่าผลการทดสอบมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติก็ทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของเชฟเฟ (Scheffé)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับทักษะของอาจารย์ นักศึกษา และหัวหน้าหอผู้ป่วย ที่มีต่อพฤติกรรมการณ์เทศของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ ในแต่ละด้าน และรวม 3 ด้าน มีดังนี้

1. การวิเคราะห์ทักษะของอาจารย์ นักศึกษา และหัวหน้าหอผู้ป่วย ที่มีต่อพฤติกรรมการณ์เทศของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ รวม

3 ด้าน พบว่า อาจารย์เห็นว่าปฏิบัติได้เหมาะสมมาก นักศึกษาและหัวหน้าหอผู้ป่วย เห็นว่าปฏิบัติได้เหมาะสมปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

1.1 ด้านการวางแผนการนิเทศ อาจารย์เห็นว่าพฤติกรรมการณ์เทศของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ ด้านการวางแผนการนิเทศปฏิบัติได้เหมาะสมมาก นักศึกษาและหัวหน้าหอผู้ป่วยเห็นว่าพฤติกรรมการณ์เทศของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ ด้านการวางแผนการนิเทศปฏิบัติได้เหมาะสมปานกลาง เรื่องที่อาจารย์เห็นว่าปฏิบัติได้เหมาะสมมาก ได้แก่ กำหนดวัตถุประสงค์ในการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาได้ชัดเจนสอดคล้องกับรายวิชาและประสบการณ์ของผู้ป่วย วางแผนการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาตลอดระยะเวลาฝึกปฏิบัติงานได้ชัดเจนและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ จัดทำตารางการหมุนเวียนการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาได้เหมาะสมกับระดับชั้นและรายวิชา เลือกสรรกิจกรรมที่นักศึกษาจะต้องฝึกปฏิบัติไว้ชัดเจน กำหนดวิธีการและเกณฑ์การประเมินผลการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาได้ชัดเจนและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ จานแนสาระการประเมินผลในแบบประเมินได้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของรายวิชาและประสบการณ์ของผู้ป่วย กำหนดเวลาประเมินผลตลอดระยะเวลาที่นักศึกษาฝึกปฏิบัติงานไว้ชัดเจน วางกฎเกณฑ์และระเบียบในระหว่างการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการฝึกและเหมาะสมแก่การปฏิบัติของนักศึกษา จัดเตรียมคู่มือการปฏิบัติงานของนักศึกษาเพื่อให้นักศึกษาได้ศึกษาล่วงหน้าอย่างน้อยสองวัน กำหนดสาระที่สำคัญในคู่มือการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาได้ชัดเจนและง่ายต่อการเข้าใจ เตรียมการบูรณิเทศนักศึกษาล่วงหน้าอย่างน้อยหนึ่งวัน เรื่องที่หัวหน้าหอผู้ป่วยเห็นว่าปฏิบัติได้เหมาะสมน้อย ได้แก่ จัดตารางเวลาให้นักศึกษามีโอกาสศึกษาและสังเกตการปฏิบัติงานของพยาบาลประจำการในหอผู้ป่วยก่อนฝึกปฏิบัติงานอย่างน้อยหนึ่งวัน

1.2 ด้านการดำเนินการนิเทศ อาจารย์เห็นว่าพฤติกรรมการณ์เทศของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ ด้านการดำเนินการนิเทศปฏิบัติได้เหมาะสมมาก นักศึกษาและหัวหน้าหอผู้ป่วยเห็นว่าพฤติกรรมการณ์เทศของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ ด้านการดำเนินการนิเทศปฏิบัติได้เหมาะสมปานกลาง เรื่องที่อาจารย์ นักศึกษา และหัวหน้าหอผู้ป่วยเห็นว่าปฏิบัติได้

เหมาะสมมาก ได้แก่ แต่งกายสุภาพเรียบร้อยเป็นแบบอย่างแก่นักศึกษา ปฏิบัติตนต่อผู้ป่วย และผู้ร่วมงานได้เหมาะสมเป็นแบบอย่างแก่นักศึกษา พูดย้ำข้อคิดแก่นักศึกษาให้ตระหนักถึงความรับผิดชอบและเข้าใจบทบาทหน้าที่ของผู้เป็นพยาบาลวิชาชีพ เรื่องที่อาจารย์และนักศึกษาเห็นว่าปฏิบัติได้เหมาะสมมาก ได้แก่ ประชุมปรึกษาหารือกับนักศึกษาเกี่ยวกับแผนการปฏิบัติการพยาบาลก่อนที่จะให้นักศึกษาปฏิบัติงานจริง เรื่องที่อาจารย์และหัวหน้าหอผู้ป่วยเห็นว่าปฏิบัติได้เหมาะสมมาก ได้แก่ ปฏิบัติตนเป็นกันเองและให้เกียรติศึกษานาในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของผู้ร่วมวิชาชีพ ควบคุมการปฏิบัติงานของนักศึกษาด้วยความสุ่มและรอบคอบ และใช้วิธีการ ภาษา กิริยา ท่าทาง ที่สุภาพเหมาะสมในการนิเทศ เรื่องที่อาจารย์เห็นว่าปฏิบัติได้เหมาะสมมาก ได้แก่ ประเมินทีคนักศึกษาก่อนวันฝึกปฏิบัติงานอย่างน้อยหนึ่งวัน ประเมินทีคนักศึกษาตามแผนที่กำหนดไว้ แนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในแต่ละหอผู้ป่วยให้นักศึกษาทราบก่อนวันฝึกปฏิบัติงาน แนะนำสถานที่และสภาพแวดล้อมในหอผู้ป่วยให้นักศึกษาได้ศึกษาก่อนวันฝึกปฏิบัติงาน แนะนำหัวหน้าหอผู้ป่วย พยาบาลประจำการ เจ้าหน้าที่ และแพทย์ซึ่งเกี่ยวข้องกับการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษา มอบหมายงานและผู้ป่วยให้นักศึกษาได้ศึกษาข้อมูลล่วงหน้าก่อนฝึกปฏิบัติงานจริงด้วยตนเอง เลือกผู้ป่วยให้นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติตรงตามวัตถุประสงค์ของรายวิชา ระดับชั้น และความรู้ความสามารถของนักศึกษาแต่ละบุคคล มอบหมายงานและผู้ป่วยให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติการพยาบาลตามลำดับจากง่ายไปสู่การพยาบาลที่ซับซ้อน เลือกประสบการณ์ให้นักศึกษาสามารถนำหลักทฤษฎีทางการพยาบาลมาใช้ในการฝึกปฏิบัติงาน สอนแนะนำตลอดจนชี้ประเด็นข้อบกพร่องให้นักศึกษาแก้ไขอย่างสม่ำเสมอในขณะปฏิบัติงาน สอนเฉพาะกรณีเมื่อพบผู้ป่วยที่มีปัญหาน่าสนใจ สาธิตปฏิบัติการพยาบาลให้นักศึกษาดูเป็นตัวอย่างในกรณีที่นักศึกษาไม่มีประสบการณ์มาก่อน สอนข้างเตียงผู้ป่วยได้ตรงตามสภาพปัญหาและความต้องการของผู้ป่วย เปิดโอกาสให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระในการฝึกปฏิบัติงาน ยอมรับความคิดเห็นของนักศึกษาที่แสดงออกทั้งในทางคล้อยตามและโต้แย้งตามหลักวิชาการ ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของนักศึกษาระหว่างการฝึกปฏิบัติงาน ให้ความช่วยเหลือเมื่อนักศึกษาเผชิญกับปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานที่ไม่สามารถแก้ไขได้ด้วยตนเอง ชุมเชยเมื่อนักศึกษาปฏิบัติงานสำเร็จและได้ผลดี ให้ความสำคัญเมื่อนักศึกษาแสดงความท้อถอยต่อการฝึกปฏิบัติงาน

เสริมสร้างเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพให้เกิดแก่นักศึกษา ตรวจผลงานนักศึกษาและชี้ข้อดีข้อบกพร่องให้ทราบทันทีเพื่อให้นักศึกษาเกิดกำลังใจและปรับปรุงแก้ไข ประชุมปรึกษาหารือกับนักศึกษา หัวหน้าหอผู้ป่วย และพยาบาลประจำการ หลังจากนักศึกษาปฏิบัติการพยาบาลแก่ผู้ป่วยเพื่อรับรู้และแก้ปัญหาร่วมกัน และคอยดูแลนักศึกษาตลอดระยะเวลาการฝึกปฏิบัติงานในหอผู้ป่วย

1.3 ด้านการประเมินผลการนิเทศ อาจารย์เห็นว่าพฤติกรรมการณ์พิเศษของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ ด้านการประเมินผลการนิเทศปฏิบัติได้เหมาะสมมาก นักศึกษาและหัวหน้าหอผู้ป่วยเห็นว่าพฤติกรรมการณ์พิเศษของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ ด้านการประเมินผลการนิเทศปฏิบัติได้เหมาะสมปานกลาง เรื่องที่อาจารย์เห็นว่าปฏิบัติได้เหมาะสมมาก ได้แก่ ประเมินผลสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของรายวิชา ประเมินผลนักศึกษาจากการติดตามดูพัฒนาการการฝึกปฏิบัติงานและการบันทึกพฤติกรรม ประเมินผลนักศึกษาจากการมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผลในการประชุมปรึกษาหารือระหว่างอาจารย์ หัวหน้าหอผู้ป่วย พยาบาลประจำการ และนักศึกษา ประเมินผลนักศึกษาจากคุณภาพของรายงานและแผนการพยาบาล (Nursing Care Plan) ประเมินผลการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาตามแบบประเมินที่กำหนด เช่น รับรองในรายงาน ประสพการณ์ประจำวันแก่นักศึกษาเมื่อนักศึกษาปฏิบัติการพยาบาลเป็นที่น่าพอใจตามเกณฑ์การประเมินผล ประเมินผลนักศึกษาอย่างยุติธรรม แจ้งผลการประเมินให้นักศึกษาทราบตามระยะเวลาที่กำหนด ให้ข้อเสนอแนะ ข้อควรปรับปรุงแก้ไขแก่นักศึกษาหลังการประเมินผลทันที เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ชี้แจงภายหลังการประเมินผล สอน/ฝึกซ้อมเสริมเมื่อนักศึกษามีผ่านการประเมินผลตามเกณฑ์ และเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ร่วมกันพิจารณาประเมินผลการนิเทศของอาจารย์ประจำหอผู้ป่วย

2. การวิเคราะห์ทัศนคติของนักศึกษารุ่นปี 1 นักศึกษารุ่นปี 2 นักศึกษารุ่นปี 3 และนักศึกษารุ่นปี 4 ที่มีต่อพฤติกรรมการณ์พิเศษของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ รวม 3 ด้าน พบว่า นักศึกษารุ่นปี 1 นักศึกษารุ่นปี 2 นักศึกษารุ่นปี 3 และนักศึกษารุ่นปี 4 เห็นว่าปฏิบัติได้เหมาะสมปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

2.1 ด้านการวางแผนการนิเทศ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 นักศึกษาชั้นปีที่ 2 นักศึกษาชั้นปีที่ 3 และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 เห็นว่าพฤติกรรมกรรมการนิเทศของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ ด้านการวางแผนการนิเทศ ปฏิบัติได้เหมาะสมปานกลาง เรื่องที่นักศึกษาชั้นปีที่ 1 นักศึกษาชั้นปีที่ 2 และนักศึกษาชั้นปีที่ 3 เห็นว่าปฏิบัติได้เหมาะสมมาก ได้แก่ กำหนดวัตถุประสงค์ในการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาได้ชัดเจนสอดคล้องกับรายวิชาและประสบการณ์ของผู้ป่วย วางแผนการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาตลอดระยะเวลาฝึกปฏิบัติงานได้ชัดเจนและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ เรื่องที่นักศึกษาชั้นปีที่ 1 เห็นว่าปฏิบัติได้เหมาะสมมาก ได้แก่ เลือกสรรกิจกรรมที่นักศึกษาจะต้องฝึกปฏิบัติไว้ชัดเจน แบ่งกลุ่มนักศึกษาฝึกปฏิบัติงานได้สอดคล้องกับการฝึกที่กำหนด และเตรียมการบูรมนิเทศนักศึกษาล่วงหน้าอย่างน้อยหนึ่งวัน

2.2 ด้านการดำเนินการนิเทศ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 เห็นว่าพฤติกรรมกรรมการนิเทศของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ ด้านการดำเนินการนิเทศ ปฏิบัติได้เหมาะสมมาก นักศึกษาชั้นปีที่ 2 นักศึกษาชั้นปีที่ 3 และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 เห็นว่าพฤติกรรมกรรมการนิเทศของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ ด้านการดำเนินการนิเทศ ปฏิบัติได้เหมาะสมปานกลาง เรื่องที่นักศึกษาชั้นปีที่ 1 นักศึกษาชั้นปีที่ 2 นักศึกษาชั้นปีที่ 3 และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 เห็นว่าปฏิบัติได้เหมาะสมมาก ได้แก่ แต่งกายสุภาพเรียบร้อยเป็นแบบอย่างแก่นักศึกษา เรื่องที่นักศึกษาชั้นปีที่ 1 นักศึกษาชั้นปีที่ 2 และนักศึกษาชั้นปีที่ 3 เห็นว่าปฏิบัติได้เหมาะสมมาก ได้แก่ ปฏิบัติตนต่อผู้ป่วยและผู้ร่วมงานได้เหมาะสมเป็นแบบอย่างแก่นักศึกษา และพูดให้ข้อคิดแก่นักศึกษาให้ตระหนักถึงความรับผิดชอบและเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของผู้เป็นพยาบาลวิชาชีพ เรื่องที่นักศึกษาชั้นปีที่ 1 นักศึกษาชั้นปีที่ 2 และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 เห็นว่าปฏิบัติได้เหมาะสมมาก ได้แก่ ประชุมปรึกษาหารือกับนักศึกษาเกี่ยวกับแผนการปฏิบัติการพยาบาลก่อนที่จะให้นักศึกษาปฏิบัติงานจริง เรื่องที่นักศึกษาชั้นปีที่ 1 และนักศึกษาชั้นปีที่ 2 เห็นว่าปฏิบัติได้เหมาะสมมาก ได้แก่ สอน แนะนำ ตลอดจนถึงประเมินข้อบกพร่องให้นักศึกษาแก้ไขอย่างสม่ำเสมอขณะปฏิบัติงาน สาธิตปฏิบัติการพยาบาลให้นักศึกษาดูเป็นตัวอย่างในการฝึกที่นักศึกษามีประสบการณ์มาก่อน เรื่องที่นักศึกษาชั้นปีที่ 1 และนักศึกษาชั้นปีที่ 3 เห็นว่าปฏิบัติได้เหมาะสมมาก ได้แก่ เลือกประสบการณ์ให้นักศึกษาสามารถนำหลักทฤษฎีทางการพยาบาลมาใช้ในการฝึกปฏิบัติงาน ควบคุมการปฏิบัติงานของนักศึกษาด้วยความสุขุมและ

รอบคอบ เรื่องที่นักศึกษาชั้นปีที่ 1 เห็นว่าปฏิบัติได้เหมาะสมมาก ได้แก่ มอบหมายงานและผู้ป่วย ให้นักศึกษาได้ศึกษาข้อมูลล่วงหน้าก่อนฝึกปฏิบัติงานจริงด้วยตนเอง สอนข้างเตียงผู้ป่วยได้ตรงตามสภาพปัญหาและความต้องการของผู้ป่วย ให้ความช่วยเหลือเมื่อนักศึกษาเผชิญกับปัญหาและอุปสรรค ในการปฏิบัติงานที่ไม่สามารถแก้ไขได้ด้วยตนเอง ตรวจผลงานนักศึกษาและชี้ข้อดีข้อบกพร่องให้ทราบทันที เพื่อให้นักศึกษาเกิดกำลังใจและปรับปรุงแก้ไข ปฏิบัติตนเป็นกันเองและให้เกียรตินักศึกษานฐานะเป็นส่วนหนึ่งของผู้ร่วมวิชาชีพ คอยดูแลนักศึกษาตลอดระยะเวลาการฝึกปฏิบัติงานในหอผู้ป่วย เรื่องที่นักศึกษาชั้นปีที่ 3 เห็นว่าปฏิบัติได้เหมาะสมมาก ได้แก่ แนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในแต่ละหอผู้ป่วยให้นักศึกษาทราบก่อนวันฝึกปฏิบัติงาน

2.3 ด้านการประเมินผลการนิเทศ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 นักศึกษาชั้นปีที่ 2 นักศึกษาชั้นปีที่ 3 และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 เห็นว่าพฤติกรรมการนิเทศของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ ด้านการประเมินผลการนิเทศ ปฏิบัติได้เหมาะสมปานกลาง เรื่องที่นักศึกษาชั้นปีที่ 1 เห็นว่าปฏิบัติได้เหมาะสมมาก ได้แก่ ประเมินผลสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของรายวิชา ประเมินผลการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาตามแบบประเมินที่กำหนด เช่น รับรองในรายงานประสบการณ์ประจำวันแก่นักศึกษาเมื่อนักศึกษาปฏิบัติการพยาบาลเป็นที่น่าพอใจตามเกณฑ์การประเมินผล ประเมินผลนักศึกษาย่างยุติธรรม

3. การวิเคราะห์เปรียบเทียบทัศนะของอาจารย์ นักศึกษา และหัวหน้าหอผู้ป่วย ที่มีต่อพฤติกรรมการนิเทศของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ โดยรวม 3 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการวางแผนการนิเทศ ด้านการดำเนินการนิเทศ และด้านการประเมินผลการนิเทศ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อทดสอบเป็นรายคู่ พบว่าด้านการวางแผนการนิเทศ ด้านการดำเนินการนิเทศ และด้านการประเมินผลการนิเทศ รวม 3 ด้าน อาจารย์กับหัวหน้าหอผู้ป่วย และอาจารย์กับนักศึกษา มีทัศนะที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนักศึกษากับหัวหน้าหอผู้ป่วย มีทัศนะไม่แตกต่างกัน ด้านการวางแผนการนิเทศ นักศึกษากับหัวหน้าหอผู้ป่วย อาจารย์กับหัวหน้าหอผู้ป่วย และอาจารย์กับนักศึกษา มีทัศนะที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านการดำเนินการนิเทศ อาจารย์กับหัวหน้าหอผู้ป่วย และ

[illegible]

อภิปรายผล

ผลการศึกษาศักนะของอาจารย์ นักศึกษา และหัวหน้าหอผู้ป่วย ที่มีต่อพฤติกรรมการณ์เทศของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ แต่ละด้าน และรวม 3 ด้าน ดังนี้

1. อาจารย์เห็นว่าพฤติกรรมการณ์เทศของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ แต่ละด้าน และรวม 3 ด้าน ปฏิบัติได้เหมาะสมมาก ส่วนนักศึกษาและหัวหน้าหอผู้ป่วยเห็นว่าปฏิบัติได้เหมาะสมปานกลาง อาจเป็นเพราะอาจารย์ไม่ได้สร้างความเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ของการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษา ตลอดจนกระบวนการ-นิเทศนักศึกษาให้นักศึกษาที่รับการนิเทศและหัวหน้าหอผู้ป่วยที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาได้รับรู้และเข้าใจอย่างถูกต้องตรงกัน นอกจากนี้ยังไม่เปิดโอกาสให้นักศึกษาและหัวหน้าหอผู้ป่วยมีส่วนร่วมในการนิเทศของอาจารย์ เพื่อให้ทุกฝ่ายได้ร่วมกันพัฒนานักศึกษาตามความมุ่งหมายของหลักสูตรและรายวิชาให้เป็นไปในแนวทางเดียวกันอีกด้วย หรือเป็นเพราะอาจารย์มีจำนวนน้อย แต่มีภาระงานที่นอกเหนือจากงานนิเทศมาก จึงทำให้อาจารย์มีพฤติกรรมการณ์เทศไม่ปรากฏเป็นที่เด่นชัดแก่นักศึกษาและหัวหน้าหอผู้ป่วย ซึ่งอาจเป็นผลให้มีการประสานงานระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาและหัวหน้าหอผู้ป่วยน้อยด้วย หรือทั้งนี้อาจารย์อาจเป็นผู้ที่มีความรู้เรื่องกระบวนการนิเทศดี แต่มีประสบการณ์ในการนิเทศน้อย (สรุปรายงานการนิเทศวิทยาลัยพยาบาลภาคใต้, 2535 : 55) จึงทำให้กระบวนการนิเทศของอาจารย์ไม่เป็นที่ประทับใจตรงกับอุดมคติของนักศึกษาและหัวหน้าหอผู้ป่วย ส่วนนักศึกษาและหัวหน้าหอผู้ป่วยอาจไม่ค่อยมีความรู้ความเข้าใจเรื่องกระบวนการนิเทศเช่นอาจารย์แต่มีความคาดหวังต่อพฤติกรรมการณ์เทศของอาจารย์สูง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยเรื่องพฤติกรรมการณ์เทศของอาจารย์พยาบาลตามการรับรู้และความคาดหวังของอาจารย์และนักศึกษายาบาลของสถาบันการศึกษาพยาบาลในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ของ นิทยา เดชะพรหม (2532 : บทคัดย่อ) ที่พบว่านักศึกษาพยาบาลมีความคาดหวังเกี่ยวกับพฤติกรรมการณ์เทศของอาจารย์พยาบาลในด้านการวางแผนการนิเทศ ด้านการดำเนินการนิเทศ และด้านการประเมินผลการนิเทศ โดยรวม 3 ด้าน อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

1.1 ด้านการวางแผนการนิเทศ อาจารย์เห็นว่าปฏิบัติได้เหมาะสมมาก อาจเนื่องจากอาจารย์เป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจเรื่องการวางแผนการนิเทศการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาเป็นอย่างดี ตลอดจนทราบถึงวัตถุประสงค์ของรายวิชา อีกทั้งยังเป็นหน้าที่รับผิดชอบของอาจารย์โดยตรงที่จะต้องวางแผนการนิเทศการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาก่อนที่จะให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติงานในหอผู้ป่วย จึงทำให้อาจารย์วางแผนการนิเทศเพียงฝ่ายเดียว โดยสามารถกำหนด วัตถุประสงค์ กิจกรรม ระยะเวลา หอผู้ป่วย การประเมินผล กฎระเบียบในการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษา ตลอดจนจัดเตรียมเครื่องมือและการบรูณนิเทศนักศึกษาได้เหมาะสมมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยเรื่องการศึกษากการนิเทศการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาพยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สภาการศึกษาไทย ของกมลรัตน์ เอิบศิริสุข (2535 : บทคัดย่อ) ที่พบว่าอาจารย์นิเทศทุกคน มีการวางแผนการนิเทศและเป็นแผนระยะยาวตลอดระยะเวลาการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษา ซึ่งข้อมูลที่ใช้ในการวางแผนนั้นเมื่ออาจารย์ท่านอื่นร่วมมาให้ข้อมูล โดยพิจารณาจากวัตถุประสงค์ของการฝึกปฏิบัติงานเป็นหลัก อย่างไรก็ตาม ยังมีบางเรื่องที่อาจารย์เห็นว่าปฏิบัติได้เหมาะสมปานกลาง ได้แก่ เรื่องการให้นักศึกษา หัวหน้าหอผู้ป่วย และพยาบาลประจำการ เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน การกำหนดตารางเวลาให้นักศึกษาได้ปรึกษา การทดสอบความรู้ของนักศึกษาก่อนฝึกปฏิบัติงาน การแบ่งกลุ่มนักศึกษา การจัดการตารางเวลาให้นักศึกษาได้สังเกตการปฏิบัติงานของพยาบาลประจำการในหอผู้ป่วยก่อนฝึกปฏิบัติงานจริง และการจัดเตรียมเครื่องมือเครื่องใช้ให้พร้อมสำหรับการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษา ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจากนักศึกษามีจำนวนมาก แต่ระยะเวลาในการฝึกปฏิบัติงานมีน้อย อีกทั้งจำนวนอาจารย์ก็มีน้อยและยังต้องรับภาระงานหลายด้าน จึงไม่สามารถจัดสรรเวลาเพื่อปฏิบัติในเรื่องดังกล่าวได้เต็มที่

นักศึกษาเห็นว่าอาจารย์ปฏิบัติได้เหมาะสมปานกลาง อาจเนื่องจากนักศึกษามีส่วนร่วมในการวางแผนการนิเทศกับอาจารย์น้อย จึงทำให้รับรู้เรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับแผนการนิเทศน้อยตามไปด้วย หรือเป็นเพราะอาจารย์วางแผนการนิเทศได้ไม่สอดคล้องกับความต้องการและความคาดหวังของนักศึกษานหลาย ๆ เรื่อง หรือนักศึกษาอาจไม่ค่อยให้ความสนใจเรื่องการวางแผนการนิเทศของอาจารย์ เนื่องจากมีความเห็นว่าเป็นหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงของอาจารย์จากการศึกษาทัศนะของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 พบว่ามีบางเรื่องที่อาจารย์ปฏิบัติได้เหมาะสมมาก เช่น

เรื่องกำหนดวัตถุประสงค์ในการฝึกปฏิบัติงาน การวางแผนการฝึกปฏิบัติงาน การแบ่งกลุ่มนักศึกษา การเลือกสรรกิจกรรมให้นักศึกษาฝึก และการปฐมนิเทศนักศึกษา ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจากนักศึกษา ชั้นปีที่ 1 เป็นนักศึกษาใหม่ยังไม่เคยผ่านการฝึกปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยมาก่อน อาจารย์จึงได้เตรียม แผนการนิเทศในเรื่องดังกล่าวไว้ชัดเจน เพื่อเป็นการป้องกันปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นแก่ผู้ป่วย ญาติ และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาทุกคน ซึ่งทั้งนี้อาจเป็นเรื่องที่สอดคล้องกับ ความต้องการของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และมีบางเรื่องที่นักศึกษาชั้นปีที่ 2 นักศึกษาชั้นปีที่ 3 เห็นว่า อาจารย์ปฏิบัติได้เหมาะสมมาก คือ เรื่องกำหนดวัตถุประสงค์และการวางแผนการฝึกปฏิบัติงาน ของนักศึกษา ซึ่งอาจเนื่องมาจากนักศึกษาทั้ง 2 ชั้นปีเป็นนักศึกษาที่มีประสบการณ์ในการฝึกปฏิบัติงาน มาบ้างแล้ว อาจารย์จึงให้อิสระมากขึ้นในการฝึกปฏิบัติงาน แต่ทั้งนี้การฝึกปฏิบัตินั้นต้องเป็นไปตาม วัตถุประสงค์ที่อาจารย์ได้กำหนดไว้ ซึ่งเป็นเรื่องที่ทำให้นักศึกษาทั้ง 2 ชั้นปีมีความรู้สึกพอใจมาก ก็เป็นได้ ส่วนนักศึกษาชั้นปีที่ 4 เห็นว่าอาจารย์ปฏิบัติได้เหมาะสมปานกลางทุกเรื่อง อาจเนื่องจาก นักศึกษาปีที่ 4 เป็นนักศึกษาที่ใกล้จะสำเร็จการศึกษา มีความรู้ความเข้าใจเรื่องการวางแผน การนิเทศเป็นอย่างดี จึงทำให้นักศึกษามองเห็นพฤติกรรมในเรื่องต่าง ๆ ได้ชัดเจนกว่านักศึกษา ชั้นปีอื่น ๆ ก็เป็นได้

หัวหน้าหอผู้ป่วยเห็นว่าอาจารย์ปฏิบัติได้เหมาะสมปานกลาง อาจเป็นเพราะหัวหน้า- หอผู้ป่วยส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจ มีประสบการณ์ในการวางแผนการบริหารหอผู้ป่วย และการวางแผนการนิเทศบุคลากรในหอผู้ป่วยมาก่อน จึงสามารถมองเห็นพฤติกรรมด้านการ วางแผนการนิเทศของอาจารย์ในทุกเรื่องได้เป็นอย่างดี ว่ายังไม่ค่อยมีความเหมาะสมสอดคล้อง กับประสบการณ์และความต้องการของหอผู้ป่วยอย่างเพียงพอ ส่วนเรื่องที่ว่าหัวหน้าหอผู้ป่วยเห็นว่า อาจารย์ปฏิบัติได้เหมาะสมน้อย ได้แก่ การจัดตารางเวลาให้นักศึกษามีโอกาสศึกษาและสังเกต การปฏิบัติงานของพยาบาลประจำการในหอผู้ป่วยก่อนฝึกปฏิบัติงาน ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจาก หัวหน้าหอผู้ป่วยให้ความสำคัญในเรื่องนี้มาก เพราะเห็นว่าการที่นักศึกษาขึ้นฝึกปฏิบัติงานในแต่ละ หอผู้ป่วยโดยไม่ได้ศึกษาสภาพการณ์ของแต่ละหอผู้ป่วยก่อนการฝึกปฏิบัติจริง ทำให้นักศึกษาต้อง สูญเสียเวลาการเรียนรู้เกี่ยวกับการปรับตัวเพื่อให้เข้ากับสภาพการณ์ของแต่ละหอผู้ป่วยนั้น ๆ จน เกิดภาวะเครียดถึงขั้นแปลกแยกได้ (พาริดา อิบราฮิม. 2537 : 6) ดังนั้นการให้ความสำคัญ ในเรื่องนี้จะช่วยให้การเรียนรู้ของนักศึกษามรรลววัตถุประสงค์ของรายวิชาได้เร็วขึ้น

1.2 ด้านการดำเนินการนิเทศ อาจารย์เห็นว่าปฏิบัติได้เหมาะสมมาก คงเป็นเพราะอาจารย์ส่วนใหญ่ให้ความสำคัญเรื่องการดำเนินการนิเทศมากกว่าเรื่องการวางแผนการนิเทศและการประเมินผลการนิเทศ จึงดำเนินการนิเทศได้ดีเกือบทุกเรื่อง หรืออาจารย์อาจเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจเรื่องการดำเนินการนิเทศดี จึงตั้งใจนิเทศนักศึกษาอย่างใกล้ชิด ตลอดจนเข้าใจถึงเจตนาในการดำเนินการนิเทศของตน แต่มีเรื่องการบันทึกพฤติกรรมของนักศึกษาตามความเป็นจริงที่อาจารย์เห็นว่าปฏิบัติได้เหมาะสมปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาแต่ละกลุ่มมีจำนวนมากเกินเกณฑ์มาตรฐานของหลักสูตร (ประมวลเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรของทบวงมหาวิทยาลัยและหนังสือเวียนที่เกี่ยวข้อง. 2534 : 46) ทำให้ดูแลนักศึกษาได้ไม่ทั่วถึง จึงไม่สามารถบันทึกพฤติกรรมของนักศึกษาได้ตามความเป็นจริง หรืออาจารย์อาจมีการะงานด้านอื่นมาก ทำให้นิเทศนักศึกษาได้ไม่ต่อเนื่องทุกคน จึงไม่มีข้อมูลเพียงพอที่จะบันทึกพฤติกรรมของนักศึกษาแต่ละคน

นักศึกษาเห็นว่าอาจารย์ปฏิบัติได้เหมาะสมปานกลาง อาจเนื่องมาจากนักศึกษามีความรู้ความเข้าใจเรื่องการดำเนินการนิเทศของอาจารย์น้อย ตลอดจนมีความสัมพันธ์ที่ห่างเหินกับอาจารย์ จึงทำให้ไม่ค่อยเข้าใจถึงเจตนาการนิเทศของอาจารย์ หรืออาจเป็นเพราะอาจารย์นิเทศนักศึกษาไม่ตรงกับความต้องการของนักศึกษาแต่ละชั้นปี เมื่อศึกษาทัศนะของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 นักศึกษาเห็นว่าอาจารย์ปฏิบัติได้เหมาะสมมาก แต่อย่างไรก็ตามมีหลายเรื่องที่นักศึกษาชั้นปีที่ 1 เห็นว่าอาจารย์ปฏิบัติได้เหมาะสมปานกลาง เช่น เรื่องการปฐมนิเทศ การแนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน สถานที่ สภาพแวดล้อม บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการฝึกปฏิบัติงานในหอผู้ป่วย การเลือกผู้ป่วยให้ฝึกปฏิบัติ การสอนเฉพาะกรณี การเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นและยอมรับความคิดเห็น การส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ การให้กำลังใจ การเสริมสร้างเจตคติ การบันทึกพฤติกรรม วิธีการนิเทศ และการประชุมปรึกษาหารือเมื่อนักศึกษาเสร็จสิ้นการฝึกปฏิบัติงานประจำวัน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีความต้องการให้อาจารย์ดูแลการฝึกปฏิบัติงานของตนทุกเรื่องอย่างใกล้ชิด ทั้งนี้เพื่อจะได้ฝึกปฏิบัติงานไปด้วยความมั่นใจและอบอุ่นใจตลอดเวลา ส่วนนักศึกษาชั้นปีที่ 2 นักศึกษาชั้นปีที่ 3 และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 เห็นว่าอาจารย์ปฏิบัติได้เหมาะสมปานกลาง อาจเป็นเพราะนักศึกษาแต่ละชั้นปีเหล่านี้ ส่วนใหญ่ได้รับการนิเทศแบบอิสระ

แต่ละเดี่ยวยังมีนักศึกษาอีกส่วนหนึ่งที่อาจได้รับประสบการณ์น้อย จึงต้องการการนิเทศแบบใกล้ชิด านบางเรื่อง แต่มีเรื่องการแต่งกาย ที่นักศึกษาทั้ง 3 ชั้นปี เห็นว่าอาจารย์ปฏิบัติได้เหมาะสมมาก ส่วนเรื่องที่นักศึกษาชั้นปีที่ 2 และนักศึกษาชั้นปีที่ 3 เห็นว่าอาจารย์ปฏิบัติได้เหมาะสมมาก ได้แก่ เรื่องการปฏิบัติตนต่อผู้ป่วยและผู้ร่วมงาน และการพูดให้ข้อคิดแก่นักศึกษา ส่วนเรื่องการประชุมปรึกษากับนักศึกษาก่อนการปฏิบัติงานนั้น นักศึกษาชั้นปีที่ 2 และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 เห็นว่าอาจารย์ปฏิบัติได้เหมาะสมมาก ส่วนนักศึกษาชั้นปีที่ 2 เห็นว่าเรื่องการสอน แนะนำ ชี้ประเด็นข้อบกพร่องให้นักศึกษาได้แก้ไข และการสาธิตการปฏิบัติการพยาบาล อาจารย์ปฏิบัติได้เหมาะสมมาก เรื่องที่นักศึกษาชั้นปีที่ 3 เห็นว่าอาจารย์ปฏิบัติได้เหมาะสมมาก ได้แก่ เรื่องการแนะนำการฝึกปฏิบัติงาน การเลือกประสบการณ์ให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติ และควบคุมการปฏิบัติงานของนักศึกษาด้วยความสุ่มรอบคอบ ทั้งนี้อาจเนื่องจากนักศึกษาแต่ละชั้นปีให้ความสำคัญและมีความประทับใจในการนิเทศของอาจารย์แต่ละเรื่องไม่เท่ากัน ซึ่งอาจขึ้นอยู่กับคุณลักษณะของอาจารย์ รายวิชาและประสบการณ์ที่นักศึกษาต้องฝึก ตลอดจนพื้นฐานและความต้องการของนักศึกษาแต่ละบุคคลและของแต่ละชั้นปี จึงทำให้ปรากฏผลเช่นนี้

หัวหน้าหอผู้ป่วยเห็นว่าอาจารย์ปฏิบัติได้เหมาะสมปานกลาง ทั้งนี้หัวหน้าหอผู้ป่วยกับอาจารย์อาจมีความสัมพันธ์ที่ห่างเหินต่อกันเช่นเดียวกับนักศึกษา จึงทำให้ไม่ค่อยเข้าใจในเจตนา การนิเทศของอาจารย์ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัย เรื่องการศึกษาสภาพการนิเทศการฝึกปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกองงานวิทยาลัยพยาบาล ของบุษบา สมร่าง (2529 : บทคัดย่อ) ที่พบว่าปัญหาการนิเทศการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตร และผดุงครรภ์ และหลักสูตรพยาบาลและผดุงครรภ์ ไม่ได้ได้รับความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่ในระดับต่าง ๆ ของสถานที่ฝึกปฏิบัติงาน การประสานงานระหว่างอาจารย์นิเทศก์กับเจ้าหน้าที่ทุกฝ่ายไม่มีความราบรื่น หรืออาจเนื่องจากอาจารย์นิเทศนักศึกษาได้ไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ประสบการณ์ ความต้องการ และความคาดหวังของหอผู้ป่วย อย่างไรก็ตามมีเรื่องการแต่งกาย การปฏิบัติตนต่อผู้ป่วยและผู้ร่วมงานได้เป็นแบบอย่างแก่นักศึกษา การทำให้เยยรตักนักศึกษา การมีความสุ่มรอบคอบในการนิเทศ วิธีการนิเทศ ตลอดจนการพูดให้ข้อคิดแก่นักศึกษา ที่หัวหน้าหอผู้ป่วยเห็นว่าอาจารย์

ปฏิบัติได้เหมาะสมมาก ทั้งนี้อาจเนื่องจากอาจารย์ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการสร้างภาพ-
ลักษณ์ของการเป็นผู้นำทางด้านวิชาชีพให้เป็นแบบอย่างแก่นักศึกษาและสร้างความเชื่อมั่น ศรัทธา
ให้เกิดแก่ผู้พบเห็น โดยเฉพาะผู้ป่วยและญาติ

1.3 ด้านการประเมินผลการนิเทศ อาจารย์นิเทศว่าปฏิบัติได้เหมาะสมมาก ทั้งนี้
คงเป็นเพราะอาจารย์มีความเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ของรายวิชา และมีความรับผิดชอบโดยตรง
ต่อการประเมินผลการนิเทศการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษา จึงมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องนี้ดีกว่า
บุคคลอื่น และดำเนินการเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับการประเมินผลเพียงฝ่ายเดียว จึงทำให้อาจารย์
มองเห็นพฤติกรรมของตนในแต่ละเรื่องได้ชัดเจน มีเรื่องการให้นักศึกษา หัวหน้าหอผู้ป่วย และ
พยาบาลประจำการ ได้มีส่วนร่วมในการประเมินผล ที่อาจารย์เห็นว่าปฏิบัติได้เหมาะสมปานกลาง
อาจเนื่องจากอาจารย์เกรงว่าการประเมินผลการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาจากหลาย ๆ ฝ่าย
จะทำให้ผลการประเมินขาดความน่าเชื่อถือ กอปรกับนักศึกษา หัวหน้าหอผู้ป่วย และพยาบาล
ประจำการอาจมีความรู้ความเข้าใจเรื่องการประเมินผลการนิเทศน้อย จะทำให้ได้ผลการประเมิน
จากเกณฑ์ที่หลากหลายแตกต่างกันไป นักศึกษาจะได้รับผลการประเมินที่ไม่ยุติธรรม หรืออาจารย์
อาจมีภาระงานมาก และระยะเวลาในการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาน้อย เพื่อเป็นการประหยัด
เวลาในการทำงาน อาจารย์จึงลดขั้นตอนการประเมินในส่วนที่เกี่ยวข้องกับบุคคลอื่นลง

นักศึกษาเห็นว่าอาจารย์ปฏิบัติได้เหมาะสมปานกลาง อาจเนื่องจากนักศึกษา
ไม่ได้มีส่วนร่วมในการประเมินผลการนิเทศ หากแต่มองเห็นพฤติกรรมในเรื่องต่าง ๆ ของอาจารย์
ได้ไม่ชัดเจนก็เป็นได้ หรือนักศึกษาไม่ค่อยมีความรู้ความเข้าใจเรื่องการประเมินผลการนิเทศ หรือ
อาจารย์ประเมินผลการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาได้ไม่ค่อยตรงกับความเป็นจริง เมื่อศึกษาทัศนะ
ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 เห็นว่าอาจารย์ปฏิบัติได้เหมาะสมมากในบางเรื่อง ได้แก่ เรื่องการ
ประเมินผลสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ การประเมินตามแบบประเมิน การเห็นรับรองงานรายงาน
ประสบการณ์ประจำวัน และการประเมินผลมีความยุติธรรม ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจากนักศึกษา
ชั้นปีที่ 1 กำลังฝึกปฏิบัติงานในรายวิชาแนวคิดพื้นฐานและหลักการพยาบาล ซึ่งมีวัตถุประสงค์ให้
นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีความสามารถปฏิบัติการพยาบาลเฉพาะสาขาต่อไป ดังนั้น นักศึกษาจึงสนใจ
กับประสบการณ์ในการปฏิบัติการพยาบาลเพียงอย่างเดียว จึงทำให้วิธีการประเมินผลในวิชา

ดังกล่าว ไม่มีความซับซ้อน นักศึกษาจึงมองเห็นพฤติกรรมในเรื่องดังกล่าวของอาจารย์ได้ชัดเจนกว่านักศึกษาชั้นปีอื่น ๆ ส่วนนักศึกษาชั้นปีที่ 2 นักศึกษาชั้นปีที่ 3 และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 เห็นว่าอาจารย์ปฏิบัติได้เหมาะสมปานกลางทุกเรื่อง ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษามีความรู้ความเข้าใจเรื่องการประเมินผลการนิเทศจากประสบการณ์การฝึกปฏิบัติงานโดยตรง อาจเห็นว่าอาจารย์ประเมินผลการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาในแต่ละรายวิชาได้ไม่ครอบคลุมทุกเรื่อง หรืออาจคิดว่าอาจารย์มีความละเอียดต่อการให้คะแนนนักศึกษาแต่ละคน โดยมักให้คะแนนตามความรู้สึกรู้สึกของอาจารย์และความสนิทสนมส่วนตัวก็เป็นได้

หัวหน้าหอผู้ป่วยเห็นว่าอาจารย์ปฏิบัติได้เหมาะสมปานกลาง อาจเนื่องจากหัวหน้าหอผู้ป่วยเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจ และมีประสบการณ์ในการประเมินผลการปฏิบัติงานของพยาบาลประจำการ ตลอดจนมีประสบการณ์ตรงจากการศึกษามาก่อน จึงมองเห็นพฤติกรรมของอาจารย์ในเรื่องนี้ได้ดีว่าอาจไม่มีความเหมาะสมและยุติธรรมเพียงพอ เนื่องจากอาจารย์ไม่สามารถนิเทศนักศึกษาได้ตลอดเวลาทั้งเวรเช้า เวรบ่าย และเวรดึก ดังนั้น ผลปรากฏว่าอาจารย์ปฏิบัติได้เหมาะสมปานกลางในทุกเรื่อง

2. การเปรียบเทียบทัศนะระหว่างของอาจารย์ นักศึกษา และหัวหน้าหอผู้ป่วย โดยรวม 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผนการนิเทศ ด้านการดำเนินการนิเทศ และด้านการประเมินผลการนิเทศ เป็นไปตามสมมติฐาน ได้พบว่าทัศนะของอาจารย์กับหัวหน้าหอผู้ป่วย และอาจารย์กับนักศึกษา มีทัศนะที่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะอาจารย์ส่วนใหญ่ได้รับการอบรมครูคลินิก จึงมีความรู้ความเข้าใจเรื่องกระบวนการนิเทศการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาดี แต่หัวหน้าหอผู้ป่วยนอกจากส่วนใหญ่ได้รับการฝึกอบรมครูคลินิกแล้ว ยังเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจตลอดจนมีประสบการณ์มากในเรื่องหลักการบริหารบุคลากร จึงทำให้ทัศนะของอาจารย์กับหัวหน้าหอผู้ป่วยแตกต่างกัน ส่วนนักศึกษานั้นส่วนใหญ่เข้ามาศึกษาในหลักสูตรพยาบาลวิชาชีพด้วยความสมัครใจ จึงไม่ได้ให้ความสนใจในกระบวนการนิเทศของอาจารย์ จึงทำให้ทัศนะของอาจารย์กับนักศึกษาแตกต่างกัน และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างทัศนะของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 นักศึกษาชั้นปีที่ 2 นักศึกษาชั้นปีที่ 3 และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 กับนักศึกษาชั้นปีที่ 4 และนักศึกษาชั้นปีที่ 3 กับนักศึกษาชั้นปีที่ 4 มีทัศนะที่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะนักศึกษาชั้นปีที่ 1 เป็นผู้ที่ไม่มีประสบการณ์การฝึกปฏิบัติงานในหอผู้ป่วย ตลอดจนมีเจตคติที่ไม่ดีต่อวิชาชีพ ทำให้อาจารย์ต้องระมัดระวัง

ในเรื่องของการใช้กระบวนการนิเทศมากกว่านักศึกษาชั้นปีที่สูงกว่า ซึ่งเคยมีประสบการณ์ในการฝึกปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยมาแล้ว ส่วนนักศึกษาชั้นปีที่ 4 เป็นนักศึกษาชั้นปีที่สูงสุดใกล้จะสำเร็จการศึกษา มีการเจริญเติบโตทั้งทางด้านคุณวุฒิและวัยวุฒิ ตลอดจนประสบการณ์มากกว่านักศึกษาชั้นปีอื่น ๆ อีกทั้งได้เรียนรู้ในหลักการนิเทศและกระบวนการนิเทศ ตลอดจนการประเมินผลการศึกษามาก่อนจากการเรียนตามหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต พย. 470 การบริหารการพยาบาล 1 พย. 471 การบริหารการพยาบาล 2 และวิชาเลือก ว. 033 ประเมินผลการศึกษา จึงมองพฤติกรรม การนิเทศของอาจารย์ได้ชัดเจนกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 1 จึงทำให้นักศึกษาชั้นปีที่ 1 กับนักศึกษาชั้นปีที่ 4 มีทักษะที่แตกต่างกัน ส่วนนักศึกษาชั้นปีที่ 3 นั้น มีคุณวุฒิวัยวุฒิและประสบการณ์ที่น้อยกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 4 ตลอดจนยังไม่ได้เรียนวิชาดังกล่าวเช่นเดียวกับนักศึกษาชั้นปีที่ 4 จึงทำให้นักศึกษาชั้นปีที่ 3 และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 แตกต่างกัน

ส่วนด้านการวางแผนการนิเทศ พบว่าอาจารย์กับหัวหน้าผู้ป่วย มีทักษะที่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะอาจารย์เป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจในหลักการวางแผนการนิเทศ การฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาเป็นอย่างดี กอปรกับอาจารย์มีภาระงานหลายด้าน จึงวางแผนการนิเทศเพียงลำพัง โดยไม่ได้ให้นักศึกษากับหัวหน้าหอผู้ป่วยเข้าร่วมวางแผนด้วย เพื่อเป็นการประหยัดเวลาในการทำงาน จึงทำให้นักศึกษาชั้นปีที่ 1 กับหัวหน้าหอผู้ป่วย และอาจารย์กับนักศึกษาแตกต่างกัน ส่วนหัวหน้าหอผู้ป่วยเป็นเพียงผู้ประสานงานในการนิเทศการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษา (กุลยา ตันติผลลาชีวะ, 2535 : 14 - 16) จึงไม่ค่อยได้รับรู้เรื่องแผนการนิเทศของอาจารย์โดยตรง เช่นนักศึกษาผู้รับการนิเทศ จึงทำให้นักศึกษาชั้นปีที่ 1 กับหัวหน้าหอผู้ป่วยกับนักศึกษาแตกต่างกัน และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างทักษะของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 นักศึกษาชั้นปีที่ 2 นักศึกษาชั้นปีที่ 3 และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 กับนักศึกษาชั้นปีที่ 4 นักศึกษาชั้นปีที่ 2 กับนักศึกษาชั้นปีที่ 4 และนักศึกษาชั้นปีที่ 3 กับนักศึกษาชั้นปีที่ 4 มีทักษะที่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะประสบการณ์ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีน้อยกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 4 มาก อาจารย์จึงต้องระมัดระวังในเรื่องการนิเทศ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ตั้งแต่ขั้นต้นของการนิเทศ ส่วนนักศึกษาชั้นปีที่ 4 เป็นนักศึกษาที่มีประสบการณ์สูงสามารถปล่อยให้นักศึกษาร่วมทีมการพยาบาลกับพยาบาลประจำการโดยร่วมแผนเดียวกันได้ อาจารย์จึงให้การดูแลอยู่ห่าง ๆ นอกจากนี้ นักศึกษาชั้นปีที่ 4 เป็นผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ทางด้านการพยาบาลตลอดจนการวางแผนการนิเทศมากกว่านักศึกษาชั้นปีอื่น ๆ แล้ว ยังมีการฝึก

ปฏิบัติการพยาบาลโดยมุ่งเน้นในเรื่องของทักษะการปฏิบัติการพยาบาลและการบริหารการพยาบาล ซึ่งแตกต่างไปจากการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 นักศึกษาชั้นปีที่ 2 และนักศึกษาชั้นปีที่ 3 ที่มุ่งฝึกปฏิบัติทางด้านการพยาบาลเพียงอย่างเดียว โดยมีอาจารย์เป็นผู้วางแผนการนิเทศโดยตรง จึงทำให้ทักษะของนักศึกษาชั้นปีดังกล่าวแตกต่างกัน

ส่วนด้านการดำเนินการนิเทศ พบว่าอาจารย์กับหัวหน้าหอผู้ป่วย และอาจารย์กับนักศึกษามีทักษะที่ต่างกันอาจเป็นเพราะอาจารย์มีความสัมพันธ์ที่ห่างเหินกับหัวหน้าหอผู้ป่วยตลอดจนนักศึกษา เนื่องจากอาจารย์อาจใช้วิธีการนิเทศนักศึกษาแบบอิสระมากเกินไป ซึ่งอาจเป็นการสวนทางกับความต้องการของนักศึกษาและหัวหน้าหอผู้ป่วยที่ต้องการให้อาจารย์ใช้วิธีการนิเทศแบบใกล้ชิดมากกว่า เพื่อความปลอดภัยของชีวิตผู้ป่วย นอกจากนี้อาจารย์มีเวลานิเทศนักศึกษาในช่วงตอนเช้าของเวลากลางวัน ส่วนในช่วงบ่ายของเวรเช้าและเวรบ่ายเวรคึกนั้นไม่มีอาจารย์นิเทศ ทำให้นักศึกษาต้องพึ่งพาความรู้และประสบการณ์จากการนิเทศของพยาบาลประจำการและหัวหน้าหอผู้ป่วย ความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับหัวหน้าหอผู้ป่วยจึงมีความใกล้ชิดกันมากกว่า นักศึกษากับอาจารย์ ฉะนั้นจึงมองพฤติกรรมการนิเทศของอาจารย์ด้านนี้ไปในแนวเดียวกัน จึงทำให้ทักษะของอาจารย์กับหัวหน้าหอผู้ป่วย และอาจารย์กับนักศึกษาแตกต่างกัน และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างทักษะของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 นักศึกษาชั้นปีที่ 2 นักศึกษาชั้นปีที่ 3 และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 กับนักศึกษาชั้นปีที่ 4 มีทักษะที่ต่างกัน อาจเป็นเพราะนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ได้รับการนิเทศจากอาจารย์อย่างใกล้ชิดในวิชาแนวคิดพื้นฐานและหลักการพยาบาล เพื่อให้สามารถปฏิบัติการพยาบาลได้ ซึ่งต่างกับนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ที่อาจารย์นิเทศแบบอิสระ เพื่อเน้นทักษะทางด้านการเป็นผู้นำและปฏิบัติการพยาบาลเท่านั้นจึงทำให้ทักษะของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 กับนักศึกษาชั้นปีที่ 4 แตกต่างกัน

ส่วนด้านการประเมินผลการนิเทศ พบว่า อาจารย์กับหัวหน้าหอผู้ป่วย และอาจารย์กับนักศึกษามีทักษะที่ต่างกัน อาจเป็นเพราะอาจารย์ประเมินผลการนิเทศเพียงลำพัง โดยไม่ได้ให้นักศึกษาและหัวหน้าหอผู้ป่วยมีส่วนร่วมประเมินด้วย นอกจากนี้นักศึกษาอาจเห็นว่าอาจารย์ยังประเมินผลได้ไม่ครอบคลุมกับกิจกรรมที่ต้องปฏิบัติ ตลอดจนอาจารย์ไม่มีเวลานิเทศนักศึกษาอย่างเพียงพอ อาจทำให้ผลการประเมินไม่ตรงกับความเป็นจริง ขาดความน่าเชื่อถือ ส่วนหัวหน้า-

หอผู้ป่วยเป็นผู้ที่มีประสบการณ์สูงทางด้านการประเมินผลการปฏิบัติงานของพยาบาลประจำการ จึงอาจมองเห็นว่าการประเมินผลของอาจารย์ยังวัดได้ไม่ครอบคลุมและสอดคล้องกับประสบการณ์ภายในหอผู้ป่วย และนอกจากนั้นผู้ที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศศึกษานักศึกษามีโอกาสได้ประเมินด้วย จึงทำให้ทัศนะของอาจารย์กับนักศึกษา และอาจารย์กับหัวหน้าหอผู้ป่วยแตกต่างกัน และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างทัศนะของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 นักศึกษาชั้นปีที่ 2 นักศึกษาชั้นปีที่ 3 และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 กับนักศึกษาชั้นปีที่ 4 มีทัศนะที่ต่างกัน อาจเป็นเพราะนักศึกษาชั้นปีที่ 4 มีความรู้เรื่องการประเมินผลการศึกษจากการเรียนในวิชาเลือก ว. 033 ประเมินผลการศึกษา และจากการมีประสบการณ์จากการฝึกปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยมาก่อน จึงเข้าใจถึงปัญหาตลอดจนทำให้มีความคาดหวังในเรื่องนี้สูง ส่วนนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ยังไม่เคยเรียนและไม่มีประสบการณ์เช่นนักศึกษาชั้นปีที่ 4 จึงไม่มีความรู้ความเข้าใจเรื่องการประเมินผลการศึกษา จึงทำให้นักศึกษาชั้นปีที่ 1 กับนักศึกษาชั้นปีที่ 4 มีทัศนะแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

เพื่อให้การนิเทศการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติของวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น จึงเสนอว่าควรมีการทบทวนและพัฒนาระบบการนิเทศการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติ โดยการส่งเสริมสนับสนุนและปรับปรุงทั้งในด้านการวางแผนการนิเทศ ด้านการดำเนินการนิเทศ และด้านการประเมินผลการนิเทศ ซึ่งทั้งนี้ต้องคำนึงถึงปรัชญา ความมุ่งหมาย ความสำคัญ และขอบข่ายของงานการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติ โดยจัดให้มีการประชุมสัมมนาเพื่อให้ผู้บริหาร อาจารย์ นักศึกษา และหัวหน้าหอผู้ป่วยที่เกี่ยวข้องกับการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาได้ เข้าใจความคิดรวบยอดของการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติให้ถูกต้องตรงกัน ตลอดจนปัญหาการนิเทศการฝึกภาคปฏิบัติของนักศึกษาในแต่ละรายวิชาที่ผ่านมาและแนวทางแก้ไข นอกจากนี้เปิดโอกาสให้อาจารย์ได้ไปศึกษาดูงานด้านการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติจากสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ที่มีมาตรฐานโดยผ่านการยอมรับของสภาการพยาบาล แล้วผู้บริหาร อาจารย์ ควรนำความคิดจากผลการสัมมนาและจากการศึกษาดูงานไปดำเนินการจัดการเรียน-

การสอนตลอดจนการนิเทศการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับนโยบายของสถาบัน จุดมุ่งหมายของหลักสูตร ผู้เรียน สังคม และวิชาชีพมากยิ่งขึ้น การฝึกปฏิบัติงานในแต่ละรายวิชาควรจัดประชุมชี้แจงอาจารย์ นักศึกษา และหัวหน้าหอผู้ป่วยที่เกี่ยวข้องกับการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษา เพื่อให้มีความเข้าใจถูกต้องตรงกันถึงวัตถุประสงค์ของการฝึกปฏิบัติงาน กิจกรรมที่นักศึกษาต้องปฏิบัติและการนิเทศของอาจารย์ตลอดจนผู้มีส่วนร่วมในการนิเทศ ทั้งนี้เพื่อให้ทุกฝ่ายได้พัฒนานักศึกษาให้เกิดการเรียนรู้และเสริมสร้างทักษะในการปฏิบัติการพยาบาลได้ตามวัตถุประสงค์ในแนวทางเดียวกัน การขึ้นนิเทศการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาภายในหอผู้ป่วยควรมีหัวหน้าภาควิชาการพยาบาลแต่ละภาควิชาคอยให้การนิเทศอาจารย์นิเทศก์ของแต่ละภาควิชาให้การนิเทศนักศึกษาอย่างมีระบบ โดยกระตุ้นให้ใช้กระบวนการนิเทศอย่างเต็มรูปแบบตามแนวทางที่เหมาะสมและให้มีการประเมินผลการนิเทศของอาจารย์แต่ละคนเป็นระยะอย่างต่อเนื่องเป็นระบบ แล้วนำผลจากการประเมินนั้นมาปรับปรุงแก้ไขส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนารูปแบบการนิเทศของอาจารย์ตลอดจนตัวอาจารย์ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ผู้บริหารควรให้ความสำคัญด้านอาจารย์พยาบาล โดยคัดเลือกบุคคลที่มีความรู้ความสามารถตลอดจนประสบการณ์ทางด้านวิชาชีพสูงและมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ อีกทั้งต้องมีวุฒิทางการศึกษาเข้ามาเป็นอาจารย์พยาบาลอย่างมีระบบ ส่วนอาจารย์พยาบาลซึ่งปฏิบัติงานอยู่เดิมควรสำรวจคุณสมบัติและส่งเสริมพัฒนาให้มีคุณสมบัติพร้อมสำหรับการเป็นอาจารย์พยาบาลที่มีคุณภาพเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง โดยเปิดโอกาสให้อาจารย์ได้เข้ารับการฝึกอบรมหรือศึกษาต่อเพิ่มเติม

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการวิจัยพบว่าทัศนะของอาจารย์ที่มีต่อพฤติกรรมการนิเทศของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ โดยรวม 3 ด้าน และแต่ละด้าน เห็นว่าปฏิบัติได้เหมาะสมมาก ส่วนนักศึกษาและหัวหน้าหอผู้ป่วยเห็นว่าการปฏิบัติได้เหมาะสมปานกลาง จึงเสนอว่าควรมีการวิจัยเรื่องประสิทธิภาพการนิเทศในคลินิกของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ในแต่ละด้าน เช่น ด้านการปฏิบัติกิจกรรม ด้านการศึกษา-

พยาบาล ด้านบุคลิกลักษณะ ด้านเจตคติต่อวิชาชีพ เป็นต้น โดยมีตัวแปรอื่น เช่น ประสบการณ์การทำงาน คุณวุฒิ อาจารย์ที่มีวุฒิครูและไม่มีวุฒิครู ภาระงาน เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อให้งานวิจัยมีความเข้มมากขึ้น และควรมีการศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิภาพการนิเทศในคลินิกของอาจารย์-พยาบาลในสถาบันการศึกษาพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ทบวงมหาวิทยาลัย เอกชน และมูลนิธิอื่น ๆ ด้วย

ဘဏ္ဍာရေး

บรรณานุกรม

- เกศินี เห็นพิทักษ์. หลักการพยาบาล. กรุงเทพฯ : ไทยเซเชม, 2529.
- กมลรัตน์ เอิบศิริสุข. การศึกษาการนิเทศการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาพยาบาลในวิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535. อัดสำเนา.
- กิติมา ปรีดีศิลป์. การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : อักษราพัฒนา, 2532.
- กิดานันท์ มลิทอง. เทคโนโลยีการศึกษาร่วมสมัย. กรุงเทพฯ : เอ็ดดิสัน เพรส โปรดักส์, 2535.
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. การสอนในคลินิก. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยพยาบาลกรุงเทพ, 2535.
- _____. "การประเมินผลการเรียนการสอนด้านการศึกษาพยาบาล", วารสารศึกษาพยาบาล. 2(1) : 40 - 59 ; มกราคม, 2534.
- _____. "การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ", วารสารการศึกษาพยาบาล. 6(1) : 35 - 43 ; มกราคม, 2538.
- จาเนียร ศิลปวานิช. หลักและวิธีการสอน. นนทบุรี : เจริญรุ่งเรืองการพิมพ์, 2538.
- จริยวัตร คมพัยค์. "การจัดประสบการณ์การศึกษากาชาดปฏิบัติ", วารสารการศึกษาพยาบาล. 5(2) : 64 - 73 ; พฤษภาคม, 2537.
- ไชยรัตน์ รุจิพงศ์. การบริหารกิจการนักศึกษาของมหาวิทยาลัยรังสิตในทัศนะของผู้บริหารอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมนักศึกษา และกรรมการนักศึกษา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2536. อัดสำเนา.
- นารี โกศลคุณาภรณ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ลักษณ์นันท์ เดชบุญ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่โรงพยาบาลมหาราชนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ 4 เมษายน พ.ศ. 2537.

- นิตยา สุวพันธ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ลักษณะนันท์ เศษบุญ เป็นผู้สัมภาษณ์,
ที่โรงพยาบาลมหาราชนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ 4
เมษายน พ.ศ. 2537.
- นิตยา เดชะพรหม. พฤติกรรมการณ์พิเศษของอาจารย์พยาบาลตามการรับรู้และความคาดหวัง
ของอาจารย์และนักศึกษาพยาบาลของสถาบันการศึกษาพยาบาลในสังกัดทบวง
มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.
อัคราเนนา.
- บุษบา สมร่าง. การศึกษาสภาพการณ์พิเศษการฝึกปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล
สังกัดกองงานวิทยาลัยพยาบาล สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงสาธารณสุข.
วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529. อัคราเนนา.
- บุญสม สุขุมลพงษ์. พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ผู้สอนวิชาเอกนาฏศิลป์ในสถาบันราชภัฏ
อุดรธานีตามทัศนะของนักศึกษา. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2536. อัคราเนนา.
- บุญชม ศรีสะอาด. การพัฒนาการสอน. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2537.
- พจนา ปิยะปกรณ์ชัย. "การจัดการเรียนการสอนในคลินิกของวิชาชีพพยาบาล", วารสารการ
ศึกษาพยาบาล. 6(1) : 30 ; มกราคม, 2538.
- _____. "การจัดการเรียนการสอนในคลินิกของวิชาชีพการพยาบาล", วารสารการศึกษา
พยาบาล. 6(1) : 29 - 33 ; มกราคม, 2538.
- พนอนิษ ศิริวงศ์. เอกสารประกอบการสอนเรื่อง การนิเทศการสอนในคลินิก. 2536.
หน้า 3 - 16.
- พวงรัตน์ บุญญานุรักษ์. "การนิเทศการฝึกปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล
สาขาพยาบาลศาสตร์", วารสารการศึกษาพยาบาล. 5(2) : 13 - 21 ;
พฤษภาคม, 2537.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 5.
กรุงเทพฯ : บริษัทฟิงเกอร์บรีน แอนด์ มีเดีย จำกัด, 2536.

- พนิดา กุลพิบูลย์. "มุมมองการจัดประสบการณ์และการส่งเสริมการเรียนรู้ในภาคปฏิบัติการพยาบาล", วารสารวิทยาลัยพยาบาลกรุงเทพ. 4(3) : 42 - 43 ; กันยายน - ธันวาคม, 2532.
- พาริดา อิบราฮิม. สาระแห่งวิชาชีพการพยาบาล. กรุงเทพฯ : สามเจริญพาณิชย์, 2535.
- . นิเทศวิชาชีพและจรรยาบรรณทางการพยาบาล. กรุงเทพฯ : คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, 2537.
- มหาวิทยาลัย, ทบวง. ประมวลเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรของทบวงมหาวิทยาลัยและหนังสือเวียนที่เกี่ยวข้อง. กรุงเทพฯ : ทบวงมหาวิทยาลัย, 2534.
- รัตนภรณ์ ศิริวัฒนชัยพร. แนวคิดพื้นฐานและหลักการพยาบาล เล่ม 1. กรุงเทพฯ : กองงานวิทยาลัยพยาบาล กระทรวงสาธารณสุข, 2535.
- ระจิตร นิคมรัฐ. "การนิเทศและการประเมินผล" ใน การบริหารการพยาบาล. หน้า 196 - 235. กรุงเทพฯ : องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก, 2533.
- ลักษณะวดี วงษ์ฤทธิ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ลักษณะนันท์ เศษบุญ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ 30 มีนาคม พ.ศ.2537.
- วิเชียร ทวีลาภ. นิเทศการพยาบาล. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม, 2534.
- วิเชียร เกตุสิงห์. หลักการสร้างและวิเคราะห์เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2530.
- . สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย. กรุงเทพฯ : พิมพ์ครั้งที่ 2. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี, ม.ป.พ.
- วิไล ดังทัตสวัสดิ์, พ.ศ.อ. หุยิง. สภาพแวดล้อมของวิทยาลัยพยาบาลตำรวจในทัศนะของอาจารย์และนักศึกษาพยาบาล. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2536. อัดสำเนา.
- วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์. หลักการนิเทศการศึกษา. กรุงเทพฯ : อารต์กราฟิค, 2538.

- วันทนา กาญจนานนท์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ลักษณ์นันท์ เดชบุญ เป็นผู้สัมภาษณ์,
ที่โรงพยาบาลมหาราชนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช
เมื่อวันที่ 4 เมษายน พ.ศ. 2537.
- วาสนา เครือวัลย์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ลักษณ์นันท์ เดชบุญ เป็นผู้สัมภาษณ์,
ที่วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช
เมื่อวันที่ 30 มีนาคม พ.ศ. 2537.
- วรรณษา แก้วสกุล ผู้ให้สัมภาษณ์, ลักษณ์นันท์ เดชบุญ ผู้สัมภาษณ์,
ที่วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช
เมื่อวันที่ 30 มีนาคม พ.ศ. 2537.
- สาธารณสุข, กระทรวง. หลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์ พ.ศ. 2528.
กรุงเทพฯ : กองงานวิทยาลัยพยาบาล กระทรวงสาธารณสุข, 2532.
- _____. การนิเทศวิทยาลัยพยาบาล. กรุงเทพฯ : กองงานวิทยาลัยพยาบาล
กระทรวงสาธารณสุข, 2533.
- _____. สรุปรายงานการนิเทศวิทยาลัยพยาบาลภาคใต้. กรุงเทพฯ : กองงานวิทยาลัย-
พยาบาล กระทรวงสาธารณสุข, 2535.
- สุรางค์ ไคว่ตระกูล. จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์-
มหาวิทยาลัย, 2537.
- สุพิน บุญชูวงศ์. หลักการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : ภาควิชาหลักสูตรและการสอน
คณะวิชาครุศาสตร์ วิทยาลัยครูสวนดุสิต, 2536.
- เสาวลักษณ์ รัตนรัตน์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ลักษณ์นันท์ เดชบุญ เป็นผู้สัมภาษณ์,
ที่วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช
เมื่อวันที่ 30 มีนาคม พ.ศ. 2537.
- สุภาณี ภูมิเดช เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ลักษณ์นันท์ เดชบุญ เป็นผู้สัมภาษณ์,
ที่วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช
เมื่อวันที่ 30 มีนาคม พ.ศ. 2537.

- Anderson S.V. and others. "Clinical Supervision of Nursing Students : a Survey in Nepal," International Nursing Review. 35(4) : 113 - 116 ; July - August, 1988.
- Dowdy, Shirley and Stanley Wearden. Statistics for Reseach. 2 nd ed. Singapore : John Wiley and Sons, Inc, 1991.
- Howell, David C. Fundamental Statistics for the Behavioral Sciences. 2nd ed. the United States of America : PWS - Kent Publishing Company, 1989.
- Kirkpatrick, H. and others. "A Collaborative Model for the Clinical Education of Baccalaureate Nursing Students," Journal of Advance Nursing. 16(1) : 101 - 107 ; January, 1991.
- Marks, James Robert, Emery Stoops and Joyce King Stoops. Handbook of Education Supervision. Boston Massachusetts : Allyn and Bacon, 1985.
- Spence, Janet T. and others. Elementary Statistics. New Jersey : Prentice - Hall, Inc., 1990.

ප්‍රකාශන

ภาคผนวก ก
หนังสือแนะนำตัว

ที่ ทม 1007/

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

กุมภาพันธ์ 2538

เรื่อง ขออนุญาตถอน

เรียน ผู้อำนวยการโรงพยาบาลสงขลา

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นางสาวลักษณันท์ เดชบุญ เป็นนิสิตระดับปริญญาโท
วิชาเอกการอุดมศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้มีความประสงค์จะขออนุญาตถอนความสละในการศึกษาครั้งนี้ เพื่อทำปริญญาโท
เรื่อง พฤติกรรมการนิเทศของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล ตามทัศนะของอาจารย์ นักศึกษา
และหัวหน้าหอผู้ป่วย

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

รศ.ดร.วิชัย	วงศ์ใหญ่	ประธาน
ดร.สุพร	ตั้งสมรพงษ์	กรรมการ

สิ่งที่นิสิตขอถอนความอนุญาต คือ ขอให้หัวหน้าหอผู้ป่วย ตอบแบบสอบถาม ในระหว่างเดือน
กุมภาพันธ์ 2538 เพื่อเป็นข้อมูลในการทำปริญญาโท

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณ
ในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่บัณฑิตวิทยาลัย

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ศิริภา พูลสุวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย โทร. 2584119

ที่ ทม 1007/

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

กุมภาพันธ์ 2538

เรื่อง ขออนุมัติขอความเห็นชอบ

เรียน ผู้อำนวยการโรงพยาบาลตรัง

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นางสาวลักษณันท์ เดชบุญ เป็นนิสิตระดับปริญญาโท
วิชาเอกการอุดมศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำปริญญานิพนธ์
เรื่อง พฤติกรรมการนิเทศของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล ตามทัศนะของอาจารย์ นักศึกษา
และหัวหน้าหอผู้ป่วย

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

รศ.ดร.วิชัย

วงศ์ใหญ่

ประธาน

ดร.สุภาพร

ตั้งสมวรพงษ์

กรรมการ

สิ่งที่นิสิตขอความเห็นชอบ คือ ขอให้หัวหน้าหอผู้ป่วย ตอบแบบสอบถาม ในระหว่างเดือน
กุมภาพันธ์ 2538 เพื่อเป็นข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณ
ในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ศิริยุภา พูลสุวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย โทร. 2584119

ที่ ทม 1007/

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

กุมภาพันธ์ 2538

เรื่อง ขออนุญาตออกรายการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงพยาบาลนครราชสีมา

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นางสาวลักขณ์นันท์ เศรษฐ์ เป็นนิสิตระดับปริญญาโท
วิชาเอกการอุดมศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง พฤติกรรมการนิเทศของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล ตามที่เสนอของอาจารย์ นักศึกษา
และหัวหน้าหอผู้ป่วย

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

รศ.ดร.วิชัย	วงศ์ใหญ่	ประธาน
ดร.สุพร	ตั้งสมรพงษ์	กรรมการ

สิ่งที่นิสิตขอความอนุเคราะห์ คือ ขอให้หัวหน้าหอผู้ป่วย ตอบแบบสอบถาม ในระหว่างเดือน
กุมภาพันธ์ 2538 เพื่อเป็นข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณ
ในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ศิริยุภา พูลสุวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย โทร. 2584119

ที่ ทม 1007/

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

กุมภาพันธ์ 2538

เรื่อง ขออนุญาตขอความเห็นชอบ

เรียน ผู้อำนวยการโรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นางสาวลักษณนันท์ เศษบุญ เป็นนิสิตระดับปริญญาโท
วิชาเอกการอุดมศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้นี้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง พฤติกรรมการนิเทศของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล ตามที่เสนอของอาจารย์ นักศึกษา
และหัวหน้าหอผู้ป่วย

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

รศ.ดร.วิชัย	วงศ์ใหญ่	ประธาน
ดร.สุภาพ	ตั้งสมรพงษ์	กรรมการ

สิ่งที่นิสิตขอความเห็นชอบ คือ ขอให้หัวหน้าหอผู้ป่วย ตอบแบบสอบถาม ในระหว่างเดือน
กุมภาพันธ์ 2538 เพื่อเป็นข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณ
ในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดทำแก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ศิรฎา พูลสุวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย โทร. 2584119

ที่ ทม 1007/

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

กุมภาพันธ์ 2538

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสงขลา

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นางสาวลักขณันท์ เฉลิมบุญ เป็นนิสิตระดับปริญญาโท
วิชาเอกการอุดมศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง พฤติกรรมการนิเทศของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล ตามทักษะของอาจารย์ นักศึกษา
และหัวหน้าหอผู้ป่วย

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

รศ.ดร.วิชัย

วงศ์ใหญ่

ประธาน

ดร.สุวพร

ตั้งสมวรพงษ์

กรรมการ

สิ่งที่นิสิตขอความอนุเคราะห์ คือ ขอให้หัวหน้าหอผู้ป่วย ตอบแบบสอบถาม ในระหว่างเดือน
กุมภาพันธ์ 2538 เพื่อเป็นข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณ
ในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ศิริยุภา พูลสุวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ทม 1007/

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

กุมภาพันธ์ 2538

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ที่

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ตรัง

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นางสาวลักษณ์นันท์ เดชบุญ เป็นนิสิตระดับปริญญาโท
วิชาเอกการอุดมศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้ที่มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง พฤติกรรมการนิเทศของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล ตามทัศนะของอาจารย์ นักศึกษา
และหัวหน้าหอผู้ป่วย

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

รศ.ดร.วิชัย	วงศ์ใหญ่	ประธาน
ดร.สุพร	ตั้งสมรพงษ์	กรรมการ

สิ่งที่นิสิตขอความอนุเคราะห์ คือ ขอให้หัวหน้าหอผู้ป่วย ตอบแบบสอบถาม ในระหว่างเดือน
กุมภาพันธ์ 2538 เพื่อเป็นข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณ
ในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ศิริยุภา พูลสุวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย โทร. 2584119

ที่ ทม 1007/

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

กุมภาพันธ์ 2538

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครศรีธรรมราช

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นางสาวลักษณันท์ เดชบุญ เป็นนิสิตระดับปริญญาโท
วิชาเอกการอุดมศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้นี้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำปริญญานิพนธ์
เรื่อง พฤติกรรมการนิเทศของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล ตามทัศนะของอาจารย์ นักศึกษา
และหัวหน้าหอผู้ป่วย

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

รศ.ดร.วิชัย	วงศ์ใหญ่	ประธาน
ดร.สุพร	ตั้งสมรพงษ์	กรรมการ

สิ่งที่นิสิตขอความอนุเคราะห์ คือ ขอให้หัวหน้าหอผู้ป่วย ตอบแบบสอบถาม ในระหว่างเดือน
กุมภาพันธ์ 2538 เพื่อเป็นข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณ
ในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ศิริยุภา พูลสุวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย โทร. 2584119

ที่ ทม 1007/

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

กุมภาพันธ์ 2538

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุราษฎร์ธานี

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นางสาวลักขณันท์ เชนบุญ เป็นนิสิตระดับปริญญาโท
วิชาเอกการอุดมศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง พฤติกรรมการนิเทศของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล ตามทัศนะของอาจารย์ นักศึกษา
และหัวหน้าหอผู้ป่วย

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

รศ.ดร.วิชัย วงษ์ใหญ่ ประธาน

ดร.สุพร ตั้งสมวรพงษ์ กรรมการ

สิ่งที่นิสิตฯ ขอความอนุเคราะห์ คือ ขอให้หัวหน้าหอผู้ป่วย ตอบแบบสอบถาม ในระหว่างเดือน
กุมภาพันธ์ 2538 เพื่อเป็นข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณ
ในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดฯ ให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ศิริยุภา พูลสุวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย โทร. 2584119

ภาคผนวก ข

แบบสอบถามสำหรับอาจารย์ นักศึกษา และหัวหน้าหอผู้ป่วย

แบบสอบถามเพื่อประเมินพฤติกรรมการนิเทศของอาจารย์พยาบาล

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามนี้ไว้วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อพฤติกรรมการนิเทศของอาจารย์พยาบาลในด้านการวางแผนการนิเทศ ด้านการดำเนินการนิเทศ และด้านการประเมินผลการนิเทศ ขอได้โปรดตอบแบบสอบถามฉบับนี้ให้ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดทุกข้อ คำตอบของท่านจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ และพัฒนาการศึกษาพยาบาลของวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข

1. โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง () หน้าข้อความที่เป็นสถานภาพของท่าน

- () อาจารย์
- () นักศึกษาชั้นปีที่ 1
- () นักศึกษาชั้นปีที่ 2
- () นักศึกษาชั้นปีที่ 3
- () นักศึกษาชั้นปีที่ 4
- () หัวหน้าหอผู้ป่วย

2. โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องของข้อความเกี่ยวกับพฤติกรรมการนิเทศของอาจารย์พยาบาลที่ตรงกับความคิดเห็นหรือความรู้สึกของท่านมากที่สุด

พฤติกรรมการณ์พิเศษของ อาจารย์พยาบาล	ระดับการปฏิบัติ				
	เหมาะสม มาก ที่สุด	เหมาะสม มาก	เหมาะสม ปานกลาง	เหมาะสม น้อย	เหมาะสม น้อยที่สุด
<u>ด้านการวางแผนการนิเทศ</u>					
1. ให้นักศึกษา หัวหน้าหอผู้ป่วย และ พยาบาลประจำการได้มีส่วนร่วม ให้ข้อมูลในการวางแผนการนิเทศ .					
2. กำหนดวัตถุประสงค์ในการฝึกปฏิบัติ งานของนักศึกษาได้ชัดเจนสอดคล้อง กับรายวิชาและประสบการณ์ในหอ- ผู้ป่วย					
3. วางแผนการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษา ตลอดระยะเวลาฝึกปฏิบัติงานได้ ชัดเจนและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์					
4. จัดทำตารางการหมุนเวียน (Rotation Plan) การฝึกปฏิบัติ งานของนักศึกษาได้เหมาะสมกับ ระดับชั้นและรายวิชา					
5. เลือกสรรกิจกรรมที่นักศึกษาจะต้อง ฝึกปฏิบัติไว้ชัดเจน					

พฤติกรรมการณ์พิเศษของ อาจารย์พยาบาล	ระดับการปฏิบัติ				
	เหมาะสม มาก ที่สุด	เหมาะสม มาก	เหมาะสม ปานกลาง	เหมาะสม น้อย	เหมาะสม น้อยที่สุด
6. กำหนดวิธีการและเกณฑ์การประเมิน ผลการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาได้ ชัดเจนและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์					
7. จัดเนกสาร์การประเมินผลในแบบ ประเมินได้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ของรายวิชาและประสบการณ์ใน ของผู้ป่วย					
8. กำหนดเวลาประเมินผลตลอดระยะ เวลาที่นักศึกษาฝึกปฏิบัติงานไว้ ชัดเจน					
9. วางกฎเกณฑ์และระเบียบในระหว่าง การฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาได้ตรง ตามวัตถุประสงค์ของการฝึกและ เหมาะสมแก่การปฏิบัติของนักศึกษา					
10. กำหนดตารางเวลาให้นักศึกษาได้ ปรึกษาไว้ชัดเจน					

พฤติกรรมการณ์พิเศษของ อาจารย์พยาบาล	ระดับการปฏิบัติ				
	เหมาะสม มาก ที่สุด	เหมาะสม มาก	เหมาะสม ปานกลาง	เหมาะสม น้อย	เหมาะสม น้อยที่สุด
11. จัดเตรียมคู่มือการปฏิบัติงานของ นักศึกษาเพื่อให้นักศึกษาได้ศึกษา ล่วงหน้าอย่างน้อย 2 วัน					
12. กำหนดสาระที่สำคัญในคู่มือการ ฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาได้ ชัดเจนและง่ายต่อการเข้าใจ					
13. ทดสอบความรู้ของนักศึกษาก่อน ฝึกปฏิบัติงาน (Pre-test)					
14. แบ่งกลุ่มนักศึกษาฝึกปฏิบัติงาน ได้สอดคล้องกับการกิจที่กำหนด....					
15. เตรียมการบรมนิเทศนักศึกษา ล่วงหน้าอย่างน้อยหนึ่งวัน					
16. จัดตารางเวลาให้นักศึกษามี โอกาสศึกษาและสังเกตการปฏิบัติ งานของพยาบาลประจำการในห้อง ผู้ป่วยก่อนฝึกปฏิบัติงานอย่างน้อย หนึ่งวัน					

พฤติกรรมการณ์พิเศษของ อาจารย์พยาบาล	ระดับการปฏิบัติ				
	เหมาะสม มาก ที่สุด	เหมาะสม มาก	เหมาะสม ปานกลาง	เหมาะสม น้อย	เหมาะสม น้อยที่สุด
<u>ด้านการดำเนินการพิเศษ</u>					
1. ประเมินพิเศษนักศึกษาก่อนวันฝึกปฏิบัติ งานอย่างน้อยหนึ่งวัน					
2. ประเมินพิเศษนักศึกษาตามแผนที่กำหนด ไว้					
3. แนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในแต่ละ หอผู้ป่วยให้นักศึกษาทราบก่อนวัน ฝึกปฏิบัติงาน					
4. แนะนำสถานที่และสภาพแวดล้อมใน หอผู้ป่วยให้นักศึกษาได้ศึกษาก่อนวัน ฝึกปฏิบัติงาน					
5. แนะนำหัวหน้าหอผู้ป่วย พยาบาล ประจำการ เจ้าหน้าที่ และแพทย์ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการฝึกปฏิบัติงาน ของนักศึกษา					

พฤติกรรมการณ์พิเศษของ อาจารย์พยาบาล	ระดับการปฏิบัติ				
	เหมาะสม มากที่สุด	เหมาะสม มาก	เหมาะสม ปานกลาง	เหมาะสม น้อย	เหมาะสม น้อยที่สุด
6. มอบหมายงานและผู้ช่วยให้นักศึกษา ได้ศึกษาข้อมูลล่วงหน้าก่อนฝึกปฏิบัติ จริงด้วยตนเอง					
7. เลือกผู้ช่วยให้นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติ ตรงตามวัตถุประสงค์ของรายวิชา ระดับชั้นและความรู้ความสามารถ ของนักศึกษาแต่ละบุคคล					
8. มอบหมายงานและผู้ช่วยให้นักศึกษา ฝึกปฏิบัติการพยาบาลตามลำดับจาก ง่ายไปสู่การพยาบาลที่ซับซ้อน					
9. เลือกประสบการณ์ให้นักศึกษา สามารถนำหลักทฤษฎีทางการพยาบาล มาใช้ในการฝึกปฏิบัติงาน					
10. ประชุมปรึกษาหารือกับนักศึกษา เกี่ยวกับแผนการปฏิบัติการพยาบาล ก่อนที่จะให้นักศึกษาปฏิบัติจริง (Pre-conference)					

พฤติกรรมการณ์พิเศษของ อาจารย์พยาบาล	ระดับการปฏิบัติ				
	เหมาะสม มากที่สุด	เหมาะสม มาก	เหมาะสม ปานกลาง	เหมาะสม น้อย	เหมาะสม น้อยที่สุด
11. สอน แนะนำ ตลอดจนชี้ประเด็นข้อ บกพร่องให้นักศึกษาแก้ไขอย่าง สม่ำเสมอในขณะปฏิบัติงาน					
12. สอนเฉพาะกรณี (Case Incident) เมื่อพบผู้ป่วยที่มี ปัญหาที่น่าสนใจ					
13. ส้าธิตปฏิบัติการพยาบาลให้ นักศึกษาคูเป็นตัวอย่างในกรณีที่ นักศึกษามีประสบการณ์มาก่อน					
14. สอนข้างเตียงผู้ป่วย (Bedside Teaching) ได้ตรงตามสภาพ ปัญหาและความต้องการของผู้ป่วย					
15. เปิดโอกาสให้นักศึกษาแสดง ความคิดเห็นอย่างอิสระในการฝึก ปฏิบัติงาน					

พฤติกรรมการณ์พิเศษของ อาจารย์พยาบาล	ระดับการปฏิบัติ				
	เหมาะสม มาก ที่สุด	เหมาะสม มาก	เหมาะสม ปานกลาง	เหมาะสม น้อย	เหมาะสม น้อยที่สุด
16. ยอมรับความคิดเห็นของนักศึกษา ที่แสดงออกทั้งในทางคล้อยตาม และโต้แย้งตามหลักวิชาการ					
17. ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของ นักศึกษาระหว่างการฝึกปฏิบัติ งาน					
18. ให้ความช่วยเหลือเมื่อนักศึกษา เผชิญกับปัญหาและอุปสรรคในการ ปฏิบัติงานที่ไม่สามารถแก้ไขได้ ด้วยตนเอง					
19. ชมเชยเมื่อนักศึกษาปฏิบัติงาน สำเร็จและได้ผลดี					
20. ให้ความสำคัญเมื่อนักศึกษาแสดง ความท้อถอยต่อการฝึกปฏิบัติงาน ..					
21. เสริมสร้างเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพให้ เกิดแก่นักศึกษา					

พฤติกรรมการณ์พิเศษของ อาจารย์พยาบาล	ระดับการปฏิบัติ				
	เหมาะสม มาก ที่สุด	เหมาะสม มาก	เหมาะสม ปานกลาง	เหมาะสม น้อย	เหมาะสม น้อยที่สุด
22. ตรวจสอบผลงานนักศึกษาและชี้ข้อดี ข้อบกพร่องให้ทราบทันที เพื่อให้ นักศึกษาเกิดกำลังใจและปรับปรุง แก้ไข					
23. บันทึกพฤติกรรมของนักศึกษา (Anecdotal Record) ตาม ความเป็นจริง					
24. แต่งกายสุภาพเรียบร้อยเป็นแบบ อย่างแก่นักศึกษา					
25. ปฏิบัติตนต่อผู้ป่วยและผู้ร่วมงานได้ เหมาะสมเป็นแบบอย่างแก่นักศึกษา					
26. ปฏิบัติตนเป็นกันเองและให้เกียรติ นักศึกษานานฐานะเป็นส่วนหนึ่งของ ผู้ร่วมวิชาชีพ					
27. ควบคุมการปฏิบัติงานของนักศึกษา ด้วยความสุ่มและรอบคอบ					

พฤติกรรมการณ์พิเศษของ อาจารย์พยาบาล	ระดับการปฏิบัติ				
	เหมาะสม มาก ที่สุด	เหมาะสม มาก	เหมาะสม ปานกลาง	เหมาะสม น้อย	เหมาะสม น้อยที่สุด
28. ใช้วิธีการ ภาษา กิริยา ท่าทาง ที่สุภาพเหมาะสมในการนิเทศ ...					
29. พยายามให้ข้อคิดแก่นักศึกษาให้ตระหนัก ถึงความรับผิดชอบและเข้าใจใน บทบาทหน้าที่ของผู้เป็นพยาบาล วิชาชีพ					
30. ประชุมปรึกษาหารือกับนักศึกษา หัวหน้าหอผู้ป่วยพยาบาลประจำการ หลังจากนักศึกษาปฏิบัติการพยาบาล แก่ผู้ป่วย เพื่อรับรู้และแก้ปัญหา ร่วมกัน (Post-conference) ..					
31. คอยดูแลนักศึกษาตลอดระยะเวลา การฝึกปฏิบัติงานในหอผู้ป่วย					

ข้อเสนอแนะและความคิดเห็น ๗

,

,

,

,

,

,

,

,

พฤติกรรมการณ์เทศของ อาจารย์พยาบาล	ระดับการปฏิบัติ				
	เหมาะสม มาก ที่สุด	เหมาะสม มาก	เหมาะสม ปานกลาง	เหมาะสม น้อย	เหมาะสม น้อยที่สุด
<u>ด้านการประเมินผลการนิเทศ</u>					
1. ประเมินผลสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ของรายวิชา					
2. ประเมินผลนักศึกษาจากการติดตาม คู่มือการการฝึกปฏิบัติงาน และ การบันทึกพฤติกรรม (Anecdotal Record)					
3. ประเมินผลนักศึกษาจากการมีส่วน ร่วมแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุ ผลในการประชุมปรึกษาหารือ ระหว่างอาจารย์ หัวหน้าหอผู้ป่วย พยาบาลประจำการ และนักศึกษา					
4. ประเมินผลนักศึกษาจากคุณภาพของ รายงานและแผนการพยาบาล (Nursing Care Plan)					

พฤติกรรมการณ์พิเศษของ อาจารย์พยาบาล	ระดับการปฏิบัติ				
	เหมาะสม มาก ที่สุด	เหมาะสม มาก	เหมาะสม ปานกลาง	เหมาะสม น้อย	เหมาะสม น้อยที่สุด
5. เปิดโอกาสให้นักศึกษาประเมินผลการ ฝึกปฏิบัติงานของกันและกัน แล้วนำมา เป็นข้อมูลในการประเมินผลโดยรวม					
6. ประเมินผลรวบยอดการฝึกปฏิบัติ งานของนักศึกษาโดยการทမ်းเบบ ทดสอบ (Post-test)					
7. ประเมินผลการฝึกปฏิบัติงานของ นักศึกษาตามแบบประเมินที่กำหนด					
8. ให้นักศึกษาประเมินผลการฝึกปฏิบัติ งานของตนเองตามแบบประเมิน ..					
9. ให้หัวหน้าหอผู้ป่วย/พยาบาล ประจำการ ประเมินผลการฝึก ปฏิบัติงานของนักศึกษาตามแบบ ประเมิน					

พฤติกรรมการณ์พิเศษของ อาจารย์พยาบาล	ระดับการปฏิบัติ				
	เหมาะสม มาก ที่สุด	เหมาะสม มาก	เหมาะสม ปานกลาง	เหมาะสม น้อย	เหมาะสม น้อยที่สุด
10. เห็นรับรองในรายงานประสพการณ์ ประจำวันแก่นักศึกษา เมื่อนักศึกษา ปฏิบัติการพยาบาลเป็นที่น่าพอใจ ตามเกณฑ์การประเมินผล					
11. ประเมินผลนักศึกษาอย่างยุติธรรม					
12. แจ้งผลการประเมินให้นักศึกษา ทราบตามระยะเวลาที่กำหนด					
13. ำให้ข้อเสนอแนะ ข้อควรปรับปรุง แก่ไขแก่นักศึกษาหลังการประเมิน- ผลทันที					
14. เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ชี้แจง ภายหลังการประเมินผล					
15. สอน/ฝึกซ่อมเสริมเมื่อนักศึกษา ไม่ผ่านการประเมินผลตามเกณฑ์ .					

พฤติกรรมการณ์พิเศษของ อาจารย์พยาบาล	ระดับการปฏิบัติ				
	เหมาะสม มากที่สุด	เหมาะสม มาก	เหมาะสม ปานกลาง	เหมาะสม น้อย	เหมาะสม น้อยที่สุด
16. เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ร่วมกัน พิจารณาประเมินผลการนิเทศของ อาจารย์ประจำหอผู้ป่วย					

ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นอื่น ๆ

,

,

,

,

,

,

,

ภาคผนวก ค

ค่าอำนาจจำแนกรายชื่อและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ตาราง 22 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้ t - test และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
ทั้งฉบับ

ลำดับข้อ	กลุ่มคะแนนสูง (H)			กลุ่มคะแนนต่ำ (L)			t
	N	$\bar{X}$	S	N	$\bar{X}$	S	
1	20	4.00	0.94	20	1.60	0.70	9.14
2	20	4.90	0.32	20	1.50	2.91	5.19
3	20	4.70	0.67	20	2.10	0.84	10.81
4	20	4.60	0.70	20	1.70	0.67	13.35
5	20	4.80	0.42	20	1.70	0.67	17.43
6	20	4.80	0.42	20	1.90	0.74	15.26
7	20	4.90	0.32	20	1.60	1.74	8.35
8	20	4.80	0.42	20	1.90	0.97	12.31
9	20	4.70	0.48	20	1.90	0.95	11.76
10	20	4.80	0.42	20	1.60	0.70	17.53
11	20	4.90	0.32	20	1.70	0.99	13.72
12	20	4.90	0.32	20	1.40	1.15	13.07
13	20	3.80	1.40	20	1.90	0.92	5.08
14	20	4.30	1.06	20	2.00	0.70	8.10
15	20	4.80	0.42	20	1.80	0.52	20.13
16	20	4.50	0.71	20	1.40	0.70	13.95
17	20	4.40	1.26	20	1.40	0.92	8.58
18	20	4.80	0.75	20	2.00	0.74	10.21

ตาราง 22 (ต่อ)

ลำดับข้อ	กลุ่มคะแนนสูง (H)			กลุ่มคะแนนต่ำ (L)			t
	N	$\bar{X}$	S	N	$\bar{X}$	S	
19	20	4.80	0.95	20	2.20	0.82	9.28
20	20	4.90	0.55	20	1.90	0.97	12.04
21	20	4.70	0.95	20	1.70	0.71	11.34
22	20	4.90	0.32	20	1.70	0.92	14.73
23	20	4.60	1.26	20	2.50	0.79	6.30
24	20	4.90	0.32	20	1.70	0.88	15.38
25	20	4.80	0.42	20	1.80	0.97	12.66
26	20	4.80	0.42	20	1.90	1.05	11.42
27	20	4.90	0.32	20	1.70	0.57	22.03
28	20	4.90	0.75	20	2.00	0.79	11.95
29	20	4.60	0.70	20	1.90	1.08	9.42
30	20	4.90	0.75	20	2.20	0.67	12.01
31	20	4.50	0.85	20	2.40	0.94	7.40
32	20	4.80	0.42	20	1.70	0.79	15.50
33	20	4.50	0.85	20	2.00	0.71	10.11
34	20	4.60	0.70	20	1.80	0.71	12.59
35	20	4.60	0.70	20	2.20	0.67	11.06
36	20	4.80	0.42	20	1.50	0.88	15.21

ตาราง 22 (ต่อ)

ลำดับข้อ	กลุ่มคะแนนสูง (H)			กลุ่มคะแนนต่ำ (L)			t
	N	$\bar{X}$	S	N	$\bar{X}$	S	
37	20	4.90	0.32	20	1.70	0.79	16.84
38	20	4.50	0.85	20	2.10	0.67	9.89
39	20	4.70	0.67	20	1.60	0.85	12.78
40	20	4.70	0.67	20	1.30	1.10	11.78
41	20	4.70	0.75	20	1.30	1.10	12.11
42	20	4.90	0.75	20	1.60	0.85	13.05
43	20	4.90	0.42	20	1.70	0.79	15.50
44	20	4.80	0.75	20	1.90	1.18	9.62
45	20	4.90	0.75	20	2.10	0.70	12.25
46	20	4.90	0.75	20	2.50	0.71	10.44
47	20	4.80	0.42	20	1.40	0.88	15.65
48	20	4.80	0.63	20	1.50	0.82	14.25
49	20	4.80	0.42	20	2.10	0.53	17.89
50	20	4.80	0.42	20	1.70	0.67	17.43
51	20	4.70	0.48	20	1.50	0.97	13.25
52	20	4.50	0.71	20	1.70	0.67	12.81
53	20	4.40	0.84	20	1.60	1.08	8.12
54	20	4.50	0.71	20	1.30	0.70	14.39

ตาราง 22 (ต่อ)

ลำดับข้อ	กลุ่มคะแนนสูง (H)			กลุ่มคะแนนต่ำ (L)			t
	N	$\bar{X}$	S	N	$\bar{X}$	S	
55	20	4.80	0.42	20	2.50	0.92	10.17
56	20	4.50	0.71	20	1.40	0.74	13.57
57	20	4.70	0.67	20	1.80	0.97	10.96
58	20	4.90	0.32	20	1.70	0.67	19.20
59	20	4.90	0.32	20	1.50	0.70	19.81
60	20	4.90	0.32	20	1.40	0.67	21.01
61	20	4.80	0.42	20	1.40	0.97	14.43
62	20	4.80	0.42	20	1.30	0.67	19.67
63	20	4.70	0.67	20	1.40	0.74	14.71
64	20	4.90	0.32	20	1.30	0.90	16.87

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.98

ภาคผนวก ง

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม

1. ชื่อ รศ.ดร.เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย
 ภูมิการศึกษา M.A. (Education) Ph.D. (Curriculum and Instruction)
 ตำแหน่ง อาจารย์
 สังกัด มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2. ชื่อ อาจารย์ ดร.กุลยา ดันดีผลาชีวะ
 ภูมิการศึกษา ค.บ. (การพยาบาลอายุรกรรมและศัลยกรรม), ค.ม. (การบริหาร
 การพยาบาล), ค.ศ. (หลักสูตรและการสอน)
 ตำแหน่ง อาจารย์
 สังกัด มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
3. ชื่อ อาจารย์ทัศนาก ทองภักดี
 ภูมิการศึกษา กศ.บ. (การประถมศึกษา), กศ.ม. (จิตวิทยาการพัฒนาการ)
 ตำแหน่ง นักวิจัย
 สังกัด สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
4. ชื่อ อาจารย์สนั่น มีขันหมาก
 ภูมิการศึกษา กศ.บ. (การประถมศึกษา), กศ.ม. (การประถมศึกษา)
 ตำแหน่ง อาจารย์
 สังกัด มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
5. ชื่อ อาจารย์พรณเรือง อมิตาภา
 ภูมิการศึกษา ค.บ. (การพยาบาลอายุรกรรมและศัลยกรรม), ค.ม. (การบริหาร
 การพยาบาล)
 ตำแหน่ง วิทยาจารย์
 สังกัด สถาบันพัฒนากำลังคนด้านสาธารณสุข กระทรวงสาธารณสุข

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวลักษณนันท์ เดชบุญ
สถานที่เกิด	จังหวัดนราธิวาส
บิดา	นายบัญชา เดชบุญ
มารดา	นางเข้มชื่น เดชบุญ
ประวัติการศึกษา	2515 มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี อ.เมือง จ.ปัตตานี 2519 ประกาศนียบัตรพยาบาลผดุงครรภ์และอนามัยชั้นสูง วิทยาลัยพยาบาล-สงขลา อ.เมือง จ.สงขลา 2523 ศษ.บ. (สุขศึกษา) มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ 2538 กศ.ม. (การอุดมศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
ประสบการณ์	2519 - 2528 พยาบาล โรงพยาบาลนราธิวาส อาจารย์พิเศษ วิทยาลัยพยาบาลนราธิวาส 2529 - ปัจจุบัน วิทยาจารย์ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครศรีธรรมราช

พฤติกรรมการณ์พิเศษของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล
ตามทัศนะของอาจารย์ นักศึกษา และหัวหน้าหอผู้ป่วย

บทคัดย่อ
ของ
ลักษณะนันท์ เชนบุญ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการอุดมศึกษา
มีนาคม 2539

ความมุ่งหมายของการวิจัย เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบทักษะของอาจารย์ นักศึกษา หัวหน้าหอผู้ป่วย และทักษะของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 นักศึกษาชั้นปีที่ 2 นักศึกษาชั้นปีที่ 3 นักศึกษาชั้นปีที่ 4 ที่มีต่อพฤติกรรมการณ์เทศของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ 3 ด้าน คือ ด้านการวางแผนการณ์เทศ ด้านการดำเนินการนิเทศ และด้านการประเมินผลการนิเทศ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 411 คน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2537 เป็นผู้ตอบแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้รับแบบสอบถามที่สมบูรณ์คืนร้อยละ 100 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีหาค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน เอฟ - เทสต์ (F - test) และทดสอบสมมติฐานโดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffé) ผลการวิจัยพบว่า

1. อาจารย์เห็นว่าพฤติกรรมการณ์เทศของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ โดยรวม 3 ด้าน และแต่ละด้าน ปฏิบัติได้เหมาะสมมาก ส่วนนักศึกษาและหัวหน้าหอผู้ป่วยเห็นว่าปฏิบัติได้เหมาะสมปานกลาง
2. นักศึกษาชั้นปีที่ 1 นักศึกษาชั้นปีที่ 2 นักศึกษาชั้นปีที่ 3 และนักศึกษชั้นปีที่ 4 เห็นว่าพฤติกรรมการณ์เทศของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ โดยรวม 3 ด้าน ปฏิบัติได้เหมาะสมปานกลาง และแต่ละด้าน โดยด้านการวางแผนการณ์เทศ ด้านการประเมินผลการนิเทศ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 นักศึกษาชั้นปีที่ 2 นักศึกษาชั้นปีที่ 3 และนักศึกษชั้นปีที่ 4 เห็นว่าปฏิบัติได้เหมาะสมปานกลาง ส่วนด้านการดำเนินการนิเทศ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 เห็นว่าปฏิบัติได้เหมาะสมมาก นักศึกษาชั้นปีที่ 2 นักศึกษาชั้นปีที่ 3 และนักศึกษชั้นปีที่ 4 เห็นว่าปฏิบัติได้เหมาะสมปานกลาง
3. การทดสอบความแตกต่างของทักษะของอาจารย์ นักศึกษา และหัวหน้าหอผู้ป่วย ที่มีต่อพฤติกรรมการณ์เทศของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ โดยรวม 3 ด้าน และเป็นรายด้าน พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
4. การทดสอบความแตกต่างของทักษะของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 นักศึกษาชั้นปีที่ 2 นักศึกษาชั้นปีที่ 3 และนักศึกษชั้นปีที่ 4 ที่มีต่อพฤติกรรมการณ์เทศของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคใต้ โดยรวม 3 ด้าน และเป็นรายด้าน พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เพื่อให้การนิเทศการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติของวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวง
สาธารณสุข เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ควรมีการพัฒนาระบบการบริหารงานในด้าน
นโยบาย การวางแผน และการปฏิบัติงาน โดยต้องคำนึงถึงปรัชญา ความมุ่งหมาย ความสำคัญ
ขอบข่ายของงาน ตลอดจนควรนำหลักวิชาการด้านการนิเทศการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติมาใช้
อย่างเต็มรูปแบบ ทั้งนี้ควรให้ความสำคัญด้านอาจารย์พยาบาลโดยคัดเลือกบุคคลที่มีความรู้ความ-
สามารถ ตลอดจนประสบการณ์ทางด้านวิชาชีพสูงและมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ กอปรกับต้องมีวุฒิ
ทางการศึกษาเข้ามาเป็นอาจารย์อย่างมีระบบ ส่วนอาจารย์พยาบาลซึ่งปฏิบัติงานอยู่เดิม ผู้บริหาร
ควรสำรวจคุณสมบัติ และพัฒนาให้มีคุณสมบัติพร้อมสำหรับการเป็นอาจารย์พยาบาลอย่างมีคุณภาพ
นอกจากนี้ผู้บริหารควรประสานนโยบายระหว่างฝ่ายการศึกษาพยาบาลกับฝ่ายบริการการพยาบาล
ให้สามารถพัฒนานักศึกษาไปในแนวทางเดียวกัน

SUPERVISORY BEHAVIORS OF NURSING INSTRUCTORS
AS PERCEIVED BY INSTRUCTORS,
STUDENTS AND HEAD NURSES

AN ABSTRACT
BY
LAKSANAN DECHBOON

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in
Higher Education at Srinakharinwirot University
March 1996

The purposes of the research were to study and compare supervisory behaviors of nursing instructors as perceived by instructors, students, and head nurses of nursing colleges, Ministry of Public Health in the southern region on three dimensions : planning, implementing and evaluating. The five - point Likert - type rating scale questionnaires were administered to 411 subjects randomly selected from nursing students in second semester of academic year 1994. Statistical procedures used were mean, standard deviation, one - way analysis of variance and Scheffe's test

Major findings were as follows :

1. Supervisory behaviors of nursing instructors as perceived by the instructors were at high level on each dimension and on all three dimensions combined while those of students and head nurses were at moderate level.

2. Supervisory behaviors of nursing instructors as perceived by students as a whole were at a moderate level. When considered on each dimension, students' perception on planning and evaluating dimension was at a moderated level while on implementing dimension the freshmen perceived as highly appropriate and other groups of students perceived as moderately appropriate.

3. There was a significant difference at .01 level on perceptions of instructors, students and head nurses on all three dimensions of supervisory behaviors and on each dimension.

4. There was a significant difference at .01 level among perceptions of freshmen, sophomore, junior and senior students toward supervisory behaviors of nursing instructors as a whole and on each dimension.

In order to make nursing supervision of nursing colleges more effective, There should be a dministration system development on policy, planning and implementing in accord with philosophy, goals and priorities. Furthermore, the institute should recruit highly qualified nursing instructor into the organization and promote human resource development so that nursing education and nursing services were on the same direction.